

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 10/200 • grudzień 2013

Wiadomości Uniwersyteckie

LAT
UMCS

200. NUMER „WIADOMOŚCI UNIwersYTECKICH”

NIECHAJ ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA BĘDĄ
CZASEM NIEZWYKŁYM, KIEDY WIGILIJNY
STÓŁ JEDNOCZY, A RODZINNA ATMOSFERA
DAJE POCZUCIE SZCZĘŚCIA, CIEPŁA I OTUCHY.

W NOWYM 2014 ROKU REALIZACJI
MARZEŃ ORAZ WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI
W ŻYCIU PRYWATNYM I ZAWODOWYM
ŻYCZĄ

REKTORZY I DZIEKANI
UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ
W LUBLINIE

Zapraszamy serdecznie
na uroczyste Spotkanie Noworoczne,
które odbędzie się 8 stycznia 2014 r.
o godz. 14.00 w Sali Senatu UMCS.

RADOSNYCH, PEŁNYCH WIARY I NADZIEI
RŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA ORAZ
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU ŻYCZY

REDAKCJA „WIADOMOŚCI UNIwersYTECKICH”

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Wydawca: Uniwersytet Marii
Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

Redakcja: Ewa Kawalko-Marczuk
(redaktor naczelny), Aneta
Adamska, Agnieszka Gałczyńska,
Magdalena Kozak-Siemieńska

Współpracownicy: Karolina
Bronisz, Monika Gabryś-
-Sławińska, Jolanta Jarzyńska,
Jerzy Kasprzak, Eliza Kosieradzka,
Włodzisław Kostko, Beata
Kozłowska, Piotr Majewski,

Monika Mielko-Remiszewska,
Maria Młynarska, Aneta Okuń,
Przemysław Mroczek, Monika
Pańczyk, Sylwester Spasiewicz,
Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Okładki „Wiadomości
Uniwersyteckich”

Druk: Multipress

Nakład: 700 egz.

Projekt graficzny i skład:

Idealit & Grzegorz Zychowicz,
info@idealit.pl, www.idealit.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo
do skracania i korekty nadesłanych
tekstów. Ma również prawo do
wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	12

70-lecie UMCS

Jak świętowano pierwsze jubileusze UMCS.....	18
--	----

Kartka z kalendarza

„40 lat minęło jak jeden dzień...” Jubileusz Wydziału Pedagogiki i Psychologii	23
Jubileusz 60-lecia Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS.....	25

Nauka i ludzie

Vladimir Moiseevich Gun’ko doktorem <i>honoris causa</i> UMCS.....	27
Unia horodelska.....	28
Europa Unii	32
„Grundprobleme...” w Polsce	34
Roślina – źródłem materiału badawczego	35
Puzzle archiwalne, biblioteczne i muzealne w cyfrowym świecie	36
Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją	37
Marketing w procesie internacjonalizacji rynku	38
Kształcenie wokalne jako droga do pełnego rozwoju osobowości.....	40
XI Światowy Dzień Filozofii na WFiS.	41
„Skarb Państwa a działalność gospodarcza”.....	42
Biblioteka Państwowa w Berlinie	44
Nasi zdolni absolwenci: Mateusz Staroń.....	46

Uwarunkowania i konsekwencje dojrzałości organizacji Maturity 2013.....	47
Egzamin z języka polskiego jako obcego	48
Lublin 2020. Cztery oblicza przyszłości miasta.....	49
Historia mówiona	50
Stosunki polsko-ukraińskie 1991–2013. Próba bilansu	51
Historiografia dziejów najnowszych w Polsce po 1989 r.....	51

Sprawy studenckie

Facebook, Twitter i nowe kierunki na Wydziale Ekonomicznym.....	52
Perspektywy 2013	55
Spotkania w szkołach ponadgimnazjalnych.....	55
GIS Day 2013	56
Debata studencka. „Prezentacja wyników ćwiczeń terenowych z maja 2013 r.”	56
Sprawozdawczość finansowa w dobie globalizacji	57
W obronie rzeczy. Prof. Bjørnar Olsen o archeologii i ontologii przedmiotów.....	58
Szkoła Prawa Czeskiego 2013/2014 ...	59
Działalność Sekcji Geologicznej SKNG w roku 2013	60
Kulturalna podróż do Hiszpanii w centrum Lublina.....	61
RADAR 2013	62

W świecie książek

Nowości wydawnicze Wydawnictwa UMCS.....	63
Publikacja nt. demokracji elektronicznej.....	64

Życie kulturalne

Koncert pieśni polskiej	66
Viva Polonia!	66
Malarstwo i grafika prof. He Shuify ..	67

Szanowni Państwo,

oddajemy do Państwa rąk jubileuszowy, 200. numer „Wiadomości Uniwersyteckich”, które ukazują się w naszej Uczelni nieprzerwanie od 1991 r. Dziękujemy dotychczasowym Redaktorom i Współpracownikom redakcji, Autorom publikującym na naszych łamach oraz Czytelnikom. Jednocześnie zachęcamy wszystkich do aktywnego współtworzenia czasopisma.

Ewa Kawałko-Marczuk
Redaktor naczelny

Fot. Katarzyna Link

Prezes LKB Agnieszka Gąsior-Mazur i rektor Stanisław Michałowski

WSPÓŁPRACA UMCS Z LUBELSKIM KLUBEM BIZNESU

6 listopada podczas XI edycji Forum Eksport Import Kooperacja nastąpiło uroczyste podpisanie umowy o współpracy pomiędzy UMCS, reprezentowanym przez rektora Stanisława Michałowskiego, a Lubelskim Klubem Biznesu (LKB), reprezentowanym przez Agnieszkę Gąsior-Mazur – prezesa Zarządu. Na mocy umowy członkowie LKB będą wspomagać studentów UMCS w uzyskaniu niezbędnego doświadczenia wymaganego na rynku pracy poprzez organizację praktyk i staży. Uczelnia i Lubelski Klub Biznesu razem będą szukać innowacyjnych rozwiązań i wprowadzać je w firmach. Podczas Forum wystąpienie nt. transferu wiedzy nauki dla biznesu, biznesu dla nauki przedstawiła prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz.

Lubelski Klub Biznesu powstał w 2000 r. Jego działania skierowane są na inicjowanie, rozwój i zacieśnianie stosunków środowiska biznesowego. Skupia ponad 300 firm z Lublina oraz regionu. Według badań Urzędu Marszałkowskiego jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych instytucji z otoczenia biznesu wybieranych przez przedsiębiorców.

Fot. Katarzyna Link

Prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz

Z ŻYCIA UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

Zmarł prof. J. Trojanowski

26 października zmarł prof. dr hab. Jerzy Trojanowski, *professor emeritus*, kierownik Zakładu Biochemii w latach 1959–1987. Urodzony 18 kwietnia 1925 r. w Lublinie. Zawodowo związany z Wydziałem Biologii i Nauk o Ziemi UMCS, gdzie w 1948 r. rozpoczął pracę naukowo-dydaktyczną na stanowisku asystenta w Zakładzie Fiziologii Roślin. W roku 1953 awansował na stanowisko adiunkta, w 1960 r. otrzymał stopień naukowy docenta, a w 1980 r. tytuł profesora zwyczajnego. Profesor Trojanowski był jednym z organizatorów utworzonej w 1957 r. Katedry, późniejszego Zakładu Biochemii, a w 1959 r. został jej kierownikiem. W latach 1962–1965 był prodziekanem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi. Ostatnie lata swojego życia spędził w Getyndze (Georg-August Universität Göttingen), gdzie prowadził prace i badania naukowe z zakresu biochemii oraz biotechnologii. W 1989 r. przeszedł na emeryturę. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 20 listopada na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.

Wykłady w Centrum Camoës'a

7 listopada w Centrum Camoës'a wykład nt. Amazonii w twórczości portugalskiego misjonarza XVIII w. – o. João Daniela wygłosił prof. dr hab. Henryk Siewierski z Universidade de Brasília. W dniach 13–14 listopada Centrum odwiedziła prof. Cristiane Roscoe Bessa również z Universidade de Brasília, która

wygłosiła dwa wykłady związane z problematyką tłumaczeń – „Teorie tłumaczenia” i „Tłumaczenie jako substytucja”. Prof. H. Siewierski i prof. C. R. Bessa byli także gośćmi prorektor Barbary Hlibowickiej-Węglarz.

Spartakiada UMCS 2013

3 listopada w Centrum Kultury Fizycznej (CKF) UMCS odbyła się Spartakiada UMCS 2013, zorganizowana przez Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów oraz CKF UMCS. Siedmiuset studentów naszej Uczelni konkurowało ze sobą w pięciu dyscyplinach: futsal, koszykówka, siatkówka, tenis stołowy i pływanie. Dodatkową atrakcją były pokazy aqua fitness i fitness, które zgromadziły liczną widownię.

Fot. Aneta Adamska

Prezes Jolanta Kozak i rektor Stanisław Michałowski

Współpraca z Klastrem Designu, Innowacji i Mody

8 listopada podpisano umowę o współpracy pomiędzy UMCS, reprezentowanym przez rektora Stanisława Michałowskiego, a Klastrem Designu, Innowacji i Mody, reprezentowanym przez Jolantę Kozak,

prezesa Zarządu i Krzysztofa Szydłowskiego, wiceprezesa Zarządu.

Klaster Designu Innowacji i Mody jest to pierwszy klaster na Lubelszczyźnie, który zrzesza firmy z branży związanej z wzornictwem i modą. W ramach współpracy UMCS włączy się w szkolenie kadr dla branży designu, zostaną także uruchomione nowe kierunki studiów na Wydziale Artystycznym – wzornictwo użytkowe i fotografia. Dzięki temu Uczelnia będzie zapobiegać odpływowi zdolnych projektantów i grafików, którzy kształcą się w szkołach średnich regionu, i dostarczać kadry dla ponad 100 przedsiębiorstw zrzeszonych w klastrze. Kolejnym aspektem współpracy jest projektowanie mebli i opakowań. Z tego skorzystają nasi lokalni przedsiębiorcy. Umowa i dalsze działania związane z jej realizacją wpłyną na podniesienie jakości produktów z Lubelszczyzny i wzmocnią konkurencyjność naszego regionu.

Klaster skupia przede wszystkim projektantów i producentów branży odzieżowej na Lubelszczyźnie, choć powoli przekracza jej granice. Wśród jego członków znalazły się m.in. firmy Bialcon, Łuksja, Nipplex, Mewa.

Spotkanie nt. projektu Tempus w Erywaniu

Prorektor Ryszard Dębicki, jako koordynator projektu Tempus Inarm: „Informatics and Management, Bologna-Style Qualifications Frameworks”, wziął udział w spotkaniu koordynacyjnym oraz konferencji poświęconej projektowi, które odbyły się w dniach 6–9 listopada w Armeńskim Uniwersytecie Inżynieryjnym w Erywaniu.

100-lecie urodzin dr H. Metery

8 listopada na Wydziale Pedagogiki i Psychologii odbyły się uroczystości z okazji 100-lecia urodzin dr Heleny Metery, twórczyni barwno-dźwiękowej metody czytania dla dzieci w wieku przedszkolnym. W spotkaniu jubileuszowym udział

OTWARCIE CENTRUM KULTURY I SZTUKI CHIŃSKIEJ HE SHUIFA UMCS

6 listopada w Bibliotece Głównej UMCS odbyło się uroczyste otwarcie Centrum Kultury i Sztuki Chińskiej He Shuifa UMCS, w którym udział wzięli m.in. rektor Stanisław Michałowski, prorektor Urszula Bobryk i prof. He Shuifa, którego prace, powstałe w tradycyjnej technice malarskiej tuszem, pokazano na ekspozycji towarzyszącej wydarzeniu.

Centrum w swym założeniu zakłada: organizowanie i prowadzenie kursów języka chińskiego; utworzenie zbiorów bibliotecznych i multimedialnych dotyczących kultury, historii i sztuki chińskiej; organizowanie sympozjów naukowych dotyczących różnych dziedzin nauki i sztuki; organizowanie warsztatów artystycznych dotyczących sztuki chińskiej w dziedzinie plastyki, teatru i kina; utworzenie studenckiego koła naukowego poszerzającego zainteresowania studentów kulturą chińską; prezentację sztuki chińskiej; integrację środowiska studenckiego ze studentami z Chin.

Dalsza część uroczystości odbyła się w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS. Dr Jacek Flig wygłosił wykład pt. „Drugie narodziny chińskiego kina. Od rewolucji kulturalnej do rewolucji filmowej”. Odbyły się także: koncert Kwintetu Tanguillo, projekcja filmu chińskiego nt. dzia-

Fot. Robert Frączek

Uroczyste przecięcie wstęgi. Od lewej: prorektor U. Bobryk, prof. He Shuifa, rektor S. Michałowski, dr hab. M. Sękowska

łałości artystycznej prof. He Shuifa oraz pokaz Tai Chi Lubelskiej Szkoły Tai Chi Chuan Lublin YMAA.

7 listopada w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS odbył się wernisaż wystawy Zhang Biyun – uczennicy prof. He Shuifa. Ekspozycję uroczystie otworzył rektor Stanisław Michałowski. Zhang Biyun ukończyła studia w Chińskiej Akademii Sztuk Pięknych, tytuł magistra otrzymała zaś w Akademii Sztuk Pięknych w Kijowie. W 2011 r. uzyskała tytuł doktora w Akademii Lwowskiej. Obecnie pracuje na Politechnice w Zhejiang.

Fot. Robert Frączek

Fot. Robert Frączek

Prof. He Shuifa

Fot. Robert Frączek

Zhang Biyun i rektor Stanisław Michałowski

Fot. Robert Frączek

Od lewej: wiceprezes MPK B. Kołciuk, prezes MPK T. Fulara, rektor S. Michałowski i dziekan Wydziału Ekonomicznego Z. Pastuszek

POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY Z MPK LUBLIN

18 listopada podczas konferencji prasowej w Urzędzie Miasta Lublin nastąpiło oficjalne podpisanie porozumienia o współpracy pomiędzy UMCS a Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Lublinie. Sygnatariusze: rektor Stanisław Michałowski, dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek oraz prezes Zarządu MPK Lublin Tomasz Fulara i wiceprezes Bogdan Kołciuk. Porozumienie obejmuje m.in. współpracę badawczą i dydaktyczną, wspólne działania z Akademickim Radiem Centrum, w tym promocję komunikacji zbiorowej, współpracę w zakresie realizacji programu lojalnościowego BusBonus, wspólne projekty w zakresie współtworzenia i rozwoju transportu publicznego oraz działalności innowacyjnej w regionie, wykorzystanie wiedzy i doświadczenia praktyków biznesu zatrudnionych w MPK Lublin w sferze dydaktyki oferowanej przez UMCS, w szczególności przez Wydział Ekonomiczny, w tym – realizację praktyk i staży zawodowych oraz udział praktyków biznesu w rozwoju kierunku logistyka.

Fot. Robert Frączek

Od lewej: prezes MPK Tomasz Fulara i rektor Stanisław Michałowski

wzięła prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz, która sprawowała patronat honorowy nad uroczystością.

11 Listopada – Święto Niepodległości

Główne obchody Święta Niepodległości w Lublinie odbyły się na Placu Litewskim. W uroczystości wzięli udział mieszkańcy Lublina, władze województwa i miasta. Nasz Uniwersytet reprezentowali rektor Stanisław Michałowski i prorektor Ryszard Mojak. Lubelskie obchody rozpoczęła uroczysta sesja Rady Miasta. Mszę świętą w intencji Ojczyzny odprawił bp Mieczysław Cisko. Następnie wieńce i kwiaty pod pomnikiem Nieznanego Żołnierza i pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego złożyli przedstawiciele władz, instytucji i organizacji społecznych. Oficjalną część uroczystości zakończyła defilada kompanii honorowej i musztra paradna w wykonaniu Kompanii Honorowej Wojska Polskiego.

Sztafeta 70 × 25 m

13 listopada w Centrum Kultury Fizycznej UMCS, w ramach obchodów 70-lecia Uczelni odbyła się sztafeta pływacka na dystansie 70 × 25 m. Imprezę rozpoczął pokaz aqua fitness studentek UMCS prowadzony przez nauczycielki CKF: Katarzynę Szafranek i Aleksandrę Kołodziejczyk. Zaproszonych gości, w osobach prof. Kazimierza Goebela, jego syna Rafała – absolwenta UMCS i profesora matematyki w Loyola University (Chicago), prof. Zbigniewa Pastuszka, dziekana Wydziału Ekonomicznego, dr. Wiesława Solińskiego, wieloletniego kierownika SWFiS UMCS, przewodniczącego Samorządu Studenckiego Piotra Widomskiego powitał dyrektor CKF dr Tomasz Bielecki, który jednocześnie prowadził imprezę. W wydarzeniu udział wzięło 70 uczestników – studentów, pracowników i absolwentów UMCS. Przepłynięto razem 1750 m. Na zakończenie głos zabrali: prorektor Urszula Bobryk,

prof. Kazimierz Goebel, dr Wiesław Doliński oraz prof. Zbigniew Pastuszek.

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Rektor Stanisław Michałowski uczestniczył w posiedzeniu Prezydium oraz Zgromadzeniu Plenarnym Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, które odbyło się w dniach 12–13 listopada w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tematem obrad były m.in. działania będące następstwem przedłożenia projektów nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o finansach publicznych. Członkowie Prezydium Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego delegowanych przez KRASP, dostępu do zasobów naukowych i edukacyjnych, oceny wyników kategoryzacji, współpracy międzynarodowej, w tym z Brazylią i Ukrainą oraz nt. audytu w uczelniach.

Gala Sportu Akademickiego 2012/2013

Prorektor Urszula Bobryk uczestniczyła w Gali Sportu Akademickiego połączonej z Podsumowaniem Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego 2012/2013, która odbyła się 13 listopada na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Konsultacje społeczne RPO WL 2014–2020

14 listopada w Lubelskim Parku Naukowo-Technologicznym odbyło się ostatnie z spotkań dotyczące konsultacji społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, w którym udział wzięli prorektor Ryszard Dębicki i dyrektor Centrum Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej Karina Kasperek. O 230 mln euro wzrośnie pula środków unijnych w RPO na lata 2014–2020, budżet programu wyniesie więc

nie 2, a 2,23 mld euro. Tę wiadomość przekazał podczas spotkania Marceli Niezgoda, wiceminister rozwoju regionalnego.

Wizyta w Angoli

W dniach 18–25 listopada prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz i prorektor Ryszard Dębicki byli gośćmi Uniwersytetu w Lunda Norte w Angoli, z którym UMCS podpisał porozumienie o współpracy.

Fot. Wacław Kostko

Od lewej: K. Jeżewski, A. Nasalska, J. Brzeziński

Wieczory Literackie – spotkanie z K. Jeżewskim

7 listopada w Centrum Języka i Kultury Polskiej UMCS odbył się kolejny z Wieczorów Literackich, prowadzonych przez dr Annę Nasalską. Gościem spotkania był Krzysztof Jeżewski, propagator kultury polskiej we Francji.

Krzysztof Andrzej Jeżewski, poeta, tłumacz, eseista, norwidolog, mieszka we Francji od 1970 r. Do Lublina przyjechał, aby odebrać na KUL Medal Fundacji Norwidowskiej, bo właśnie twórczości Cypriana Kamila Norwida poświęca wiele uwagi, tłumacząc ją na język francuski. Dokonuje też przekładów K. K. Baczyńskiego, B. Schulza, W. Gombrowicza, C. Miłosa, J. Andrzejewskiego, W. Szyborskiej, T. Różewicza, Jana Pawła II. W dorobku ma liczne przekłady na język polski – z francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego. Jest autorem kilku tomików poetyckich, ale także rozpraw naukowych i esejów o Norwidzie, Chopinie, Słowackim i Szymanowskim. Opracował i wydał kronikę poetycką Józefa Piłsudskiego – *W blasku legendy*. Za swą działalność otrzymał Nagrodę im. K. Jeleńskiego, Instytutu Literackiego w Paryżu oraz

Polskiego PEN-Clubu. Został odznaczony Srebrnym Medalem „Gloria Artis” (2011).

Wieczór stał się okazją do rozmowy na temat obecności kultury polskiej za granicą, a także zagadnień dotyczących problemów translatoryki. Dyskusji przysłuchiwało się kilkadziesiąt obecnych na sali osób, w tym liczna grupa studentów słuchaczy CJKP. Wiersze z wybranych tomów Krzysztofa Jeżewskiego czytał sam autor, a także piszący te słowa.

Jacek Brzeziński

„Cztery oblicza przyszłości miasta”

„Lublin 2020. Cztery oblicza przyszłości miasta” to tytuł Międzynarodowej Konferencji Naukowej, która odbyła się w dniach 18–19 listopada w Centrum Kultury w Lublinie. Jej głównym celem było podjęcie refleksji nad Obszarami Rozwojowymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Lublina na lata 2013–2020: Otwartością, Przyjaznością, Przedsiębiorczością, Akademickością. Konferencja została zorganizowana przez Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin, zaś jej współorganizatorem był nasz Uniwersytet. Wśród prelegentów znalazło liczne grono pracowników naukowych z UMCS: prof. Maciej Bałtowski, prof. Zbigniew Pastuszek, prof. Marian Harasimiuk, dr Katarzyna Kuć-Czajkowska, dr Dagmara Kociuba, dr hab. Wojciech Misztal. W Komitecie Honorowym Konferencji zasiadli m.in.: Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, Rektor KUL ks. prof. Antoni Dębiński, Rektor UM w Lublinie prof. Andrzej Drop, Rektor Politechniki Lubelskiej prof. Piotr Kacejko, dr Izabela Łucjan, prof. Artur Popek i prof. Karol Wysokiński. Więcej informacji na s. 49.

Powszechna edukacja muzyczna

„Powszechna edukacja muzyczna” i szukanie nowych impulsów do jej rozwoju były tematem dyskusji eksperckiej, która odbyła się

Fot. Mateusz Adamski

Prorektor Urszula Bobryk i redaktor Małgorzata Piasecka

18. URODZINY RADIA CENTRUM

14 listopada w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS Redakcja Akademickiego Radia Centrum oraz licznie zgromadzeni goście świętowali 18. urodziny rozgłośni. W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: prorektor Urszula Bobryk, prodziekan Wydziału Politologii Iwona Hofman oraz przedstawiciele władz miejskich, wojewódzkich, instytucji życia publicznego, mediów. Podczas uroczystości goście obejrzyli film przedstawiający historię i specyfikę rozgłośni oraz wysłuchali koncertu zespołu „Tatvamasi”.

Radio Centrum jest obecne w eterze od 1995 r., wcześniej, przez ok. 30 lat, funkcjonowało jako radiowęzeł – jego zasięg obejmował wówczas tylko obszar Miasteczka Akademickiego UMCS. Obecnie uzupełnieniem jego ramówki są liczne audycje publicystyczne poświęcone środowisku akademickiemu, miastu, lokalnej polityce i kulturze, sportu, muzyce oraz motoryzacji. Obecnie stacja nadaje również

Fot. Mateusz Adamski

Tort urodzinowy

program za pośrednictwem Internetu. Redakcję radia tworzy ponad 100 wolontariuszy.

Fot. Mateusz Adamski

Fot. Robert Frączek

PROF. V. M. GUN'KO DOKTOREM HONORIS CAUSA UMCS

Senat UMCS na posiedzeniu 25 września postanowił nadać prof. Vladimirowi Moiseevichowi Gun'ko tytuł doktora *honoris causa* UMCS za wybitne osiągnięcia w dziedzinie chemii fizycznej, a zwłaszcza za jego fundamentalny wkład w badania związane z nanomateriałami, nanokompozytami i biomateriałami, ich syntezą i charakterystyką przy wykorzystaniu nowoczesnych metod numerycznych, doświadczalnych i teoretycznych, a także za długoletnią i bardzo owocną współpracę ze środowiskiem chemików Wydziału Chemii UMCS. Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* prof. V. M. Gun'ko odbyła się 27 listopada na Wydziale Chemii UMCS. Uczestniczyły w niej władze naszego Uniwersytetu, przedstawiciele Senatu UMCS, a także władze, pracownicy i studenci Wydziału Chemii. Więcej informacji na s. 27.

Fot. Robert Frączek

Doktor *honoris causa* prof. V. M. Gun'ko

Fot. Robert Frączek

Prof. Roman Łeboda

21 listopada w Pałacu Prezydenckim w ramach Forum Debaty Publicznej „Twórczość, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze bogactwem Polski”. W spotkaniu udział wzięła prorektor Urszula Bobryk

Rocznica Wielkiego Głodu na Ukrainie

24 listopada w Lublinie odbyły się Uroczystości w 80. rocznicę Wielkiego Głodu na Ukrainie 1932–1933, zorganizowane przez Oddział Lubelski Towarzystwa Ukraińskiego oraz Parafię Prawosławną św. metra. Piotra (Mohyły) w Lublinie, w których udział wzięła prorektor Ryszard Mojak.

II Forum Edukacji Obywatelskiej

25 listopada na Wydziale Politologii UMCS odbyło się II Forum Edukacji Obywatelskiej, zorganizowane przez Fundację Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich, Politologiczne Koło Naukowe UMCS i Międzynarodowe Stowarzyszenie Animatorów i Koordynatorów „Helio” w partnerstwie z Europejskim Domem Spotkań – Fundacją Nowy Staw. W spotkaniu udział wzięli m.in. Elżbieta Seredyn, podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, która mówiła o sytuacji młodych na rynku pracy, oraz rektor Stanisław Michałowski, którego wystąpienie dotyczyło przywództwa lokalnego w kształtowaniu demokracji partycypacyjnej.

Polsko-ukraińska współpraca chemików

26 listopada w Lubelskim Towarzystwie Naukowym odbyła się otwarta sesja naukowa poświęcona polsko-ukraińskiej współpracy naukowej pracowników Wydziału Chemii UMCS z Narodowej Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie i innych ważnych ukraińskich ośrodków naukowych w dziedzinie syntezy nowych nanomateriałów i ich zastosowań praktycznych. W spotkaniu udział wzięli m.in. rektor Stanisław Michałowski i Vladimir Gun'ko, któ-

remu 27 listopada nadano tytuł doktora *honoris causa* UMCS.

Fot. Aneta Adamska

Rektor S. Michałowski i dyrektor Bramy Grodzkiej T. Pietrasiewicz

Współpraca z Teatrem NN

28 listopada rektor Stanisław Michałowski i dyrektor Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN” Tomasz Pietrasiewicz podpisali porozumienie o współpracy. W spotkaniu uczestniczyli również Dagmara Kociuba, koordynator Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS i Joanna Zętar z Laboratorium Nowe Media Teatru NN. Umowa obejmuje m.in. wspólne projekty naukowo-badawcze, poszukiwanie środków finansowych i wzajemne wsparcie w podnoszeniu kwalifikacji i zdobywaniu wiedzy.

Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” jest samorządową instytucją kultury. W realizowanych programach nawiązuje do symbolicznego i historycznego znaczenia swojej siedziby, Bramy Grodzkiej, zwanej też Bramą Żydowską – dawniej będącą przejściem pomiędzy miastem chrześcijańskim i żydowskim, miejscem spotkania różnych kultur, tradycji i religii

Posiedzenie Senatu UMCS

Obradom Senatu przewodniczył rektor Stanisław Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło od uczczenia minutą ciszy pamięci zmarłych: prof. dr. hab. inż. Andrzeja Makowskiego i prof. dr. hab. Jerzego Trojanowskiego. Następnie rektor złożył gratulacje z okazji nadania przez Prezydenta RP tytułu naukowego profesora: prof. Annie Przyborowskiej-Klimczak, prof.

Elwirze Śliwkiewicz-Cisak i prof. Marii Judzie. Ponadto gratulacje z okazji jubileuszu pracy zawodowej otrzymali: prof. dr hab. Bożena Dziemidok-Olszewska, dr hab. Zbysław Muszyński, prof. nadzw., dr hab. Marek Nowosad, prof. nadzw., dr hab. Waldemar Paruch, prof. nadzw., dr hab. Piotr Brzozowski, dr hab. Agnieszka Kolasa-Nowak, dr hab. Krzysztof Polit, dr hab. Barbara Perczyńska i dr hab. Przemysław Tyszk.

W dalszej kolejności rektor przekazał senatorom informację o działalności Kolegium Rectorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu, w której znalazły się m.in. następujące kwestie: termomodernizacja obiektów UMCS oraz finalizacja przetargu na dokończenie robót budowlanych inwestycji Ecotech-Complex; aktywność Uczelni w zakresie współpracy międzynarodowej m.in. z Chinami czy Ukrainą; potencjalne wykorzystanie środków przez Uczelnię w ramach Programu Horyzont 2020; stały postęp we współpracy z przedsiębiorstwami i instytucjami, w tym podpisanie kolejnych porozumień o współpracy m.in. z firmami Boryszew Erg. S.A., Nano-Te, Klastrem Designu, Innowacji i Mody, Lubelskim Klubem Biznesu, Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym w Lublinie, Teatrem NN czy Poczta Polska; otrzymanie 14 grantów z NCN przez pracowników Uniwersytetu; przygotowania do obchodów 70-lecia Uniwersytetu; prace nad uruchomieniem Wydziału Zamiejscowego w Puławach; Zarządzenie w sprawie zasad funkcjonowania Uczelni w okresie świątecznym.

W trakcie obrad Senatu UMCS przyjęto uchwały w sprawach: wyrażenia zgody na wszczęcie postępowania w sprawie nadania prof. Jeanowi Poesenowi tytułu *doktora honoris causa* UMCS; nadania tytułu honorowego profesora prof. dr. hab. Andrzejowi Paszczyńskiemu; zmiany Uchwały Nr XIX – 12.5/01 Senatu UMCS z 24 stycznia 2001 r. w sprawie ustanowienia Regulaminu Nagrody im. Jerzego Giedroycia; zmiany Uchwały Nr XXIII-9.6/13 Senatu UMCS z 26 czerwca 2013 r. w spra-

wie szczegółowych zasad pobierania oraz trybu i warunków zwalniania z opłat za usługi edukacyjne na studiach wyższych i doktoranckich; Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia; wytycznych do projektowania efektów kształcenia, programów kształcenia i planów studiów oraz uruchamiania nowych kierunków studiów I, II i III stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich; zatwierdzenia wzorów dyplomów ukończenia studiów wydawanych przez UMCS.

Senatorowie wyrazili również pozytywną opinię w sprawie powołania dr. hab. Walentego Baluka, prof. nadzw. na stanowisko Dyrektora Centrum Europy Wschodniej UMCS. W dalszej części obrad Senat uzupełnił skład Komisji Dyscyplinarnej dla studentów o osobę mgr Małgorzaty Szymańskiej z Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Na wniosek rektora Senat dokonał zmiany na stanowisku przewodniczącego Komisji Rozwoju Kadry Naukowej. Funkcję tą będzie pełnił prof. dr hab. Kazimierz Trębacz.

Aneta Adamska

Wykorzystanie badań geograficznych w praktyce

W dniach 28–29 listopada na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się konferencja „Wykorzystanie badań geograficznych w zarządzaniu środowiskiem i planowaniu przestrzennym”, zorganizowana przez Komitet Nauk Geograficznych PAN, WNoZiGP i Polskie Towarzystwo Geograficzne Oddział Lubelski. W uroczystym otwarciu uczestniczyli m.in.: rektor Stanisław Michałowski, prorektor Ryszard Dębicki, przewodniczący Komitetu Nauk Geograficznych PAN Andrzej Kostrzewski i wiceprzewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji Marian Harasimiuk.

Podczas sesji poruszono m.in. następujące zagadnienia: „Budowanie systemu obsługi procesu komercjalizacji wyników badań w UMCS” (prorektor R. Dębicki, koordynator Centrum Innowacji i Komercjalizacji ▶

Fot. Dominik Firkowski

Rektor Stanisław Michałowski otwiera spotkanie

KONFERENCJA W 100. ROCZNICĘ URODZIN PROF. G. L. SEIDLERA

16 listopada, w 100. rocznicę urodzin prof. Grzegorza Leopolda Seidlera, w Instytucie Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS odbyła się konferencja przypominająca postać i naukowy dorobek Profesora. Spotkanie uroczyste otworzył rektor Stanisław Michałowski.

Prof. dr hab. Grzegorz Leopold Seidler – prawnik i historyk idei, profesor i rektor UMCS, członek Trybunału Stanu, poseł na Sejm PRL IX kadencji. Po wojnie pracował jako docent na Uniwersytecie Jagiellońskim, w 1950 r. podjął pracę na UMCS, gdzie w latach 1959–1969 był rektorem. W latach 1969–1972 kierował Instytutem Kultury Polskiej w Londynie. Od 1972 r. ponownie wykładowca lubelskiego uniwersytetu. Wykładał gościnnie na Christian-Albrechts-Universität w Kilonii (1980/1981) i Care Hall w Cambridge (1981/1982). Był wieloletnim redaktorem naczelnym „Annales UMCS”. Został uhonorowany doktoratem *honoris causa* UMCS (posiadał także doktoraty honorowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie i Lock Haven University w USA).

W latach 90. był członkiem Trybunału Stanu. Otrzymał wiele odznaczeń państwowych, w tym, postanowieniem prezydenta A. Kwaśniewskiego z 12 czerwca 2003 r., „w uznaniu wybitnych zasług dla nauki polskiej, za osiągnięcia w działalności publicznej i pracy dydaktycznej” – Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski. Wcześniej był uhonorowany Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą i Krzyżem Oficerskim tegoż Orderu. Autor ponad 100 prac naukowych z dziedziny teorii państwa i prawa oraz historii myśli politycznej. Zmarł w 2004 r. ▶

Fot. Dominik Firkowski

Fot. Kaja Kurczuk

Od lewej: rektor S. Michałowski i p.o. rektora Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie ks. B. Prach

WSPÓŁPRACA Z UKRAIŃSKIM UNIwersYTETEM KATOLICKIM WE LWOWIE

Nasz Uniwersytet będzie współpracować z Ukraińskim Uniwersytetem Katolickim we Lwowie. Porozumienie w tej sprawie podpisali 22 listopada we Lwowie rektor Stanisław Michałowski oraz p.o. rektora lwowskiej uczelni ks. dr Bogusław Prach. Współpraca polegać ma m.in. na wspólnych projektach badawczych, naukowych oraz dydaktycznych, wymianie pracowników, realizacji wspólnych programów wymian międzynarodowych oraz projektów na rzecz doskonalenia systemu szkolnictwa wyższego. Rektor Stanisław Michałowski spotkał się rów-

nież z dyrektorami lwowskich szkół średnich.

Podpisanie umowy towarzyszył pokaz filmów znanego lubelskiego reżysera, scenarzystki i dziennikarki o bogatym dorobku artystycznym, a także pracownika Zakładu Kultury Polskiej UMCS – dr hab. Nataszy Ziółkowskiej-Kurczuk. Przedstawiła ona dwa wyreżyserowane przez siebie filmy dokumentalne: *Nasz Wujek. Ks. Karol Wojtyła* z 2001 r. oraz najnowszy obraz *Twarze nieistniejącego miasta*, opowiadający o niezwyklej kolekcji negatywów odkrytych w Lublinie. Pokazowi towarzyszyła dyskusja m.in. na temat warsztatu reżysera oraz scenarzysty.

23 listopada w Ukraińskim Uniwersytecie Katolickim odbyły się także warsztaty radiowe oraz sztuki operatorskiej, przygotowane przez przedstawicieli UMCS. Wzięli w nich udział studenci ukraińscy i polscy, tworzący Grupę Medialną Inkubatora Medialno-Artystycznego UMCS. Pod okiem operatora obrazu i reżysera Doroty Nowakowskiej, autorki zdjęć do reportaży i programów telewizyjnych oraz filmów, współpracującej z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii UMCS, uczestnicy uczyli się m.in. jak wykreować portret bohatera na planie zdjęciowym. Na zajęciach prowadzonych przez Małgorzatę Piasecką, redaktora naczelnego Akademickiego Radia Centrum studenci mogli dowiedzieć się, jak wyglądała transformacja mediów w Polsce po 1989 r. na przykładzie rozgłośni radiowych, jaka była rola mediów w PRL, a także jak obecnie wygląda praca w radiu akademickim.

Badań UMCS D. Kociuba), „Ocena zastosowań wyników badań geograficznych i ich potencjał komercjalizacji – analiza wyników ankiet jednostek geograficznych” (prof. M. Harasimiuk, dr G. Janicki, dr B. Baran-Zgłobicka, UMCS) czy „Badania geograficzne w zarządzaniu środowiskiem Svalbardu” (prof. W. Ziaja, UJ).

Celem spotkania było zwrócenie uwagi na problemy aplikacji badań geograficznych oraz komercjalizacji ich wyników, a także dyskusja nad problemem uprządkowania zawodu geografa oraz zmian w profilu zawodowym absolwenta studiów geograficznych.

Naukowe jubileusze w Lublinie

27 listopada prorektor Ryszard Dębicki wziął udział w połączonych uroczystościach jubileuszowych z okazji: 45-lecia Instytutu Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie, 15-lecia Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Lublinie oraz 80-lecia urodzin prof. Jana Glińskiego, wiceprezesa Oddziału PAN w Lublinie.

Przyszłość chrześcijaństwa w Europie

W dniach 28–30 listopada w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się polsko-rosyjska konferencja „Przyszłość chrześcijaństwa w Europie. Rola Kościołów i narodów Polski i Rosji”, zorganizowana przez Fundację na rzecz Wymiany Informacji Katolickiej oraz Katolicką Agencję Informacyjną. Udział w niej wziął prorektor Ryszard Mojak.

Zmarł Zygmunt Dechnik

6 grudnia zmarł śp. mgr Zygmunt Dechnik, organizator i dyrektor Kolegium UMCS w Biłgoraju w latach 2000–2013. Żegnamy Człowieka niezwyklej energii, całkowicie oddanego sprawom Kolegium i Uniwersytetu. Na zawsze pozostanie w Naszych sercach i pamięci jako Osoba mądra, niezwykle koleżeńska i pełna społecznikowskiej pasji. Odszedł od Nas wspólniały Samorządowiec, Ko-

Fot. Kaja Kurczuk

Spotkanie z dyrektorami szkół lwowskich

Fot. Kaja Kurczuk

Wystąpienia przed pokazem filmów

lega, Szef i Nauczyciel. Wyrazy najgłębszego współczucia Rodzinie i Bliskim składają Rektor i Senat UMCS oraz Pracownicy i Studenci Kolegium UMCS w Biłgoraju.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 9 grudnia. Msza św. została odprawiona w kościele pw. św. Jerzego w Biłgoraju, po czym odbył się pogrzeb na cmentarzu przy ul. Lubelskiej.

Sprostowanie

Redakcja „Wiadomości Uniwersyteckich” pragnie przeprosić autora tekstu Jerzego Kasprzaka oraz prof. Kazimierza Goebela i prof. Mariana Harasimiuka za błędne podpisy zamieszczone pod ich wizerunkami utrwalonymi na karykaturach, jakie znalazły się w artykule *Wystawa „Profesorowie w karykaturach”*, „WU” 2013, nr 9/199, s. 68. Poniżej zamieszczamy karykatury z prawidłowymi podpisami.

Prof. Kazimierz Goebel

Prof. Marian Harasimiuk

NASZE SUKCESY

Nominacje profesorskie

W dniach 8 i 22 listopada Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył akty nominacyjne nauczycielom akademickim oraz pracownikom nauki i sztuki. Wśród nich znaleźli się także pracownicy naszego Uniwersytetu: Maria Juda – profesor nauk humanistycznych z Wydziału Humanistycznego, Elwira Śliwkiewicz-Cisak – profesor sztuk muzycznych z Wydziału Artystycznego, Anna Przyborowska-Klimczak – profesor nauk prawnych z Wydziału Prawa i Administracji.

Dr hab. A. Ziębińska-Witek laureatką nagrody MNiSW

Dr hab. Anna Ziębińska-Witek, kierownik Zakładu Badań nad Dziedzictwem Kulturowym w Instytucie Kulturoznawstwa, otrzymała dyplom I stopnia za osiągnięcia naukowe, przyznany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wyróżnienia takie otrzymują wybitni polscy uczeni, których badania znane są na świecie oraz nauczyciele akademicy, którzy są mistrzami dla młodych naukowców.

Nagroda „Studiów Źródłoznawczych” dla naszych historyków

29 listopada w siedzibie Instytutu Historii PAN w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia nagród „Studiów Źródłoznawczych im. Profesora Stefana Krzysztofa Kuczyńskiego” za rok 2013. Trzecią nagrodę w kategorii wydawnictw źródłowych uzyskał zespół autorów z Instytutu Historii UMCS w składzie prof. Grzegorz Jawor, prof. Anna Sochacka, dr Małgorzata Kołacz-Chmiel za książkę *Księgi wójtowsko-ławnicze miasta Lublina z XV wieku*,

ze wstępem Piotra Dymmela i Wydawców, wydaną w 2012 r. w serii „Fontes Lublinenses IV”.

Sukces doktoranta Wydziału Politologii UMCS

Mgr Paweł Jakubowski (UMCS) oraz mgr Robert Tabaszewski (KUL) zostali nagrodzeni w konkursie „StRuNa”, organizowanym przez Studentki Ruch Na-

ukowy. Doktoranci zajęli I miejsce w kategorii publikacja roku za monografię *Ustawa o orderach i odznaczeniach. Komentarz*, wydaną nakładem Wydawnictwa UMCS. Ogłoszenie wyników odbyło się na uroczystej gali 29 listopada w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Była to już trzecia edycja konkursu „StRuNa”, którego organizatorem jest Fundacja „Fundusz Pomocy Studentom”, a patronuje mu Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Sukces studentek lingwistyki stosowanej

22 listopada odbył się ostatni etap ogólnopolskiego konkursu tłumaczeniowego w zakresie języka angielskiego biznesowego, zorganizowanego przez warszawskie biuro tłumaczeń SkrivaneK. Studentki lingwistyki stosowanej: Marika Sarafin, Katarzyna Bierzanowska, Małgorzata Boryczka i Paulina Radecka, zajęły cztery spośród pięciu miejsc na podium. Nagrody dla autorek najlepszych tłumaczeń to m.in. szkolenie z użycia narzędzi informatycznych w tłumaczeniu, kurs z tłumaczenia ustnego i praktyki zawodowe w biurze organizującym konkurs. Patron Honorowy Konkursu – British Council. Partnerzy: Polsko-Brytyjska Izba Handlowa, AEGEE Warszawa, AIESEC Polska.

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Triduum Cecylianckie

22 listopada, w dzień wspomnienia św. Cecylii, patronki muzyki, w Lublinie i Zamościu odbyły się koncerty ku czci tej świętej męczennicy. W Triduum Cecylianckim w Archikatedrze Lubelskiej wzięły udział zespoły prowadzone przez dyrygentów wywodzących się z Wydziału Artystycznego: Chór Akademicki Uniwersytetu Przyrodniczego (dyr. ad. Mirosław Ziomek), *Cum Sanctis* (dyr. ad. Barbara Pazur), *Immo pectore* (dyr. mgr Bogdan Lipiński) i *La Musica* poprowadzony przez studentkę Karolinę Filipczak. Akademicki Chór Uniwersytetu Medycznego, przygotowany przez dr hab. Monikę Mielko-Remiszewską, podczas jubileuszowego X Triduum Caecilianum w Katedrze Zamojskiej wykonał IX symfonię L. van Beethovena. Zespołowi towarzyszył Lwowski Państwowy Akademicki Chór Męski Dudaryk (dyr. Dmytro Kacał), Orkiestra Symfoniczna im. K. Namysłowskiego w Zamościu oraz soliści: Joanna Dubiela, Joanna Motulewicz, Sylwester Smulczyński i Filip Szczepański. Całość poprowadził Tadeusz Wicherek.

WYDZIAŁ BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 16 paździer-

nika podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr. Adrianowi Wiaterowi, zatrudnionemu na stanowisku adiunkta w Zakładzie Mikrobiologii Przemysłowej Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii UMCS. Dr Adrian Wiater przedłożył w postępowaniu habilitacyjnym cykl spójnych tematycznie 14 oryginalnych prac eksperymentalnych i dwóch prac przeglądowych pod wspólną nazwą: „Poznawcze i aplikacyjne badania nad grzybową mutanazą, istotne dla intensyfikacji jej wytwarzania i wykorzystania w praktyce stomatologicznej”. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. A. Wiaterowi przedłożyła Komisja Habilitacyjna, powołana przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów, w składzie: prof. dr hab. Jerzy Długoński – przewodniczący, dr hab. Anna Jarosz-Wilkołazka – sekretarz, recenzenci: prof. dr hab. Danuta Witkowska, prof. dr hab. Włodzimierz Grajek, dr hab. Teresa Urbanik-Sypniewska oraz członkowie komisji: prof. dr hab. Jerzy Chełkowski, prof. dr hab. Teresa Jakubowicz.

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 16 października nadała stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biotechnologii mgr Annie Pawlik, asystentce w Zakładzie Biochemii Instytutu Biologii i Biochemii UMCS. Temat pracy: „Lakazy bakteryjne”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Rogalski z Zakładu Biochemii UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Włodzimierz Grajek (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), prof. dr hab. Anna Skorupska (UMCS).

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 20 listopada nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biologia mgr. Sebastianowi Gnatowi, asystentowi w Zakładzie Mikrobiologii Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Temat pracy: „Molekularna taksonomia bakteryjnych symbiontów *Astragalus glycyphyllos* [L] (traganek szerokolistny)”. Promotor: prof. dr hab. Wanda Małek z Zakładu Genetyki i Mikrobiologii UMCS. Recenzenci: dr hab. Małgorzata Łobocka (Instytut Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie), prof. dr hab. Piotr Sobiczewski (Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach).

Konferencje

W dniach 23–28 września w Pułtuskach odbyła się konferencja „Integrated Insect Immunology: From Basic Biology To Environmental Applications”. Organizatorzy: Europejska Fundacja Nauki (ESF) oraz Europejska Organizacja Biologii Molekularnej (EMBO), za główny cel postawili rozpowszechnienie i poddanie dyskusji najnowszych osiągnięć z zakresu immunologii owadów. Tematyka wykładów dotyczyła odporności wrodzonej, interakcji gospodarz – patogen oraz odporności ekologicznej i ewolucyjnej owadów. W wydarzeniu tym wzięło udział ponad sto osób reprezentujących najważniejsze ośrodki naukowe z całego świata, a o prestiżu tego wydarzenia niewątpliwie świadczy obecność prof. Jules’a Hoffmanna, laureata Nagrody Nobla w dziedzinie Fizjologii lub Medycyny z 2011 r., którego praca naukowa poświęcona była badaniu szlaków metabolicznych u muszki owocowej *Drosophila melanogaster*. W konferencji czynny udział wzięły również mgr Sylwia Stączek oraz

mgr Paulina Taszłow z Zakładu Immunobiologii, które prezentowały dwa postery dotyczące: oddziaływania białka ApoLp-III z hemocytami gąsienic *Galleria mellonella* immunizowanych uprzednio bakteriami lub grzybami oraz wpływu temperatury na przebieg infekcji u gąsienic barciaka większego zakażonych *Bacillus thuringiensis*.

Sylwia Stączek
Paulina Taszłow

WYDZIAŁ CHEMII

Doktoraty

18 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Gajowiak, uczestniczki studiów doktoranckich na Wydziale Chemii UMCS, pt. „Sorption uranu (VI) na glinach modyfikowanych czwartorzędowymi solami amoniowymi”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Marek Majdan, recenzentami zaś dr hab. Barbara Kubica, prof. nadzw. (AGH), prof. dr hab. inż. Jan Kalemekiewicz (Politechnika Rzeszowska).

22 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Zienkiewicz-Strzałki, asystenta z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego Wydziału Chemii UMCS, pt. „Struktura i właściwości wybranych układów metal/uporządkowany mezoporowaty nośnik”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Stanisław Pikus, recenzentami zaś dr hab. Janusz Ryczkowski, prof. nadzw. (UMCS), prof. dr hab. inż. Andrzej Jarzębski (Politechnika Śląska).

Goście

W dniach 4–29 listopada w Zakładzie Technologii Chemicznej na Wydziale Chemii gościł dr Wen

Luo z Centre National de la Recherche Scientifique Strasbourg, Francja. Celem przyjazdu było wykonanie badań w ramach projektu Polonium – „Poznanie mechanizmu reformingu etanolu na modelowych katalizatorach Co i Ni z nośnikiem ZnO”.

Wyjazdy

Dr Maciej Podgórski z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 10 listopada 2013 – 31 października 2014 przebywa na stażu naukowym na Uniwersytecie Colorado, USA.

Dr Paweł Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 13–15 listopada uczestniczył w spotkaniu naukowym dotyczącym technologii światłowodów w Vrije Universiteit Brussels, Belgia.

Prof. dr hab. Stefan Sokołowski z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 4 listopada – 2 grudnia uczestniczył w spotkaniu naukowym z prof. Orestem Pizio w ramach współpracy naukowej z UNAM Mexico City, Meksyk.

Dr hab. Paweł Bryk z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 23 listopada – 23 grudnia uczestniczy w wymianie stypendialnej w ramach projektu STCSCMBS we Lwowie, Ukraina.

Prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 26–30 listopada uczestniczył w konsultacjach naukowych z prof. Xavierem Coqueret – doktorem *honoris causa* UMCS, Paryż, Francja.

Prof. dr hab. Barbara Gawdzik i dr Beata Podkościelna z Zakładu Chemii Polimerów, dr Paweł Mergo i mgr Małgorzata Gil z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 3–6 listopada uczestniczyli w konsultacjach naukowych w ramach współpracy naukowej

z Aston University (Institute of Photonic Technologies), Birmingham, Anglia.

Dr Cecylia Wardak z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 18–20 listopada uczestniczyła w spotkaniu naukowym COST ESI 302 w Belgii.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Staż

W dniach 1 lipca – 13 listopada dr Joanna Świerk odbywała staż badawczy w Urzędzie Miasta Lublin w Wydziale Strategii i Obsługi Inwestorów w ramach projektu „BRing. Nauki społeczne dla gospodarki”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Staż polegał na opracowaniu Innowacyjnego Projektu Badawczego, który obejmował wypracowanie założeń Strategicznej Karty Wyników na potrzeby systemu wdrażania Strategii Rozwoju Lublina na lata 2013–2020. Dzięki modelowi Strategicznej Karty Wyników możliwe jest przełożenie strategii rozwoju gminy na zadania operacyjne i ustalenie mierników jej realizacji.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Doktoraty

6 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Ewy Frączek. Recenzenci: dr hab. Bar-

bara Grabowska (UMK), dr hab. Magdalena Żardecka-Nowak, prof. nadzw. (URz). Promotorem pracy był dr hab. Lech Zdybel, prof. nadzw. UMCS. Tytuł pracy: „Między egoizmem a indywidualizmem. Dwa oblicza liberalizmu: Ayn Rand i John Gray”.

13 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Małgorzaty Steć, pt. „Moralność a osobowość. Filozoficzna i psychologiczna analiza osobowości moralnej”. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Herzyk (UMCS), dr hab. Marcin Zdrenka (UMK). Promotorem był prof. dr hab. Lesław Hostyński. Na wniosek prof. dr hab. Anny Herzyk Rada Wydziału podjęła uchwałę o wyróżnieniu rozprawy doktorskiej.

Konferencje

7 listopada mgr Małgorzata Steć wygłosiła referat pt. „W drodze do realizacji pełni moralnej człowieka. Osobowość moralna w perspektywie interdyscyplinarnej” w ramach Seminarium Doktorskiego w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, objętego patronatem Toruńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Filozoficznego. Mgr Małgorzata Steć wzięła udział w seminarium na zaproszenie prof. Ryszarda Wiśniewskiego i prof. Włodzimierza Tyburskiego z Instytutu Filozofii UMK w Toruniu.

Dr hab. Andrzej Łukasik, prof. nadzw. 8 listopada na posiedzeniu Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów, zorganizowanego na Wydziale Filozofii i Socjologii wygłosił wykład pt. „Jak istnieje czas?”.

W dniach 12–13 listopada odbyło się III Otwarte Seminarium Kognitywistyczne UMCS, zorganizowane przez: Grupę Badawczą Mind, Signs and Models oraz Instytut Filozofii UMCS. Gościem i uczestnikiem III Seminarium był prof. Göran Sonesson, badacz

z Centre for Cognitive Semiotics, działającego przy Lunds Universitet (Szwecja). W ramach otwartej części odbył się wykład „Cultural semiotics and evolutionary psychology” oraz dyskusja okrągłego stołu pt. „Towards Cognitive Semiotics”.

Dr hab. Agnieszka Kolasa-Nowak wygłosiła referat pt. „Instytut Pamięci Narodowej jako czynnik zmiany w uprawianiu historii najnowszej”, w ramach ogólnopolskiej konferencji naukowej „Historiografia dziejów najnowszych w Polsce po 1989 r.”, zorganizowanej przez IPN – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddział w Lublinie, Zakład Metodologii Historii oraz Zakład Historii Najnowszej UMCS w dniach 20–22 listopada.

W dniach 28–29 listopada odbył się 9. Zjazd Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego pod hasłem „Umysł w świecie znaków”.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Habilitacje

6 listopada dr Piotr Bednarz (Instytut Historii UMCS) uzyskał tytuł doktora habilitowanego z historii. Tytuł rozprawy: „Dylematy neutralnych. Szwajcarska opinia publiczna wobec kwestii polskiej 1914–1918”. Recenzenci: prof. dr hab. Halina Florkowska-Frančić (UJ), prof. dr hab. Małgorzata Willaume (UMCS), prof. dr hab. Marek Andrzejewski (Uniwersytet Gdański), prof. dr hab. Tomasz Schramm (UAM w Poznaniu).

27 listopada dr Marzena Marczevska (Instytut Filologii Polskiej, UJK

w Kielcach) uzyskała tytuł doktora habilitowanego z językoznawstwa. Tytuł rozprawy: „«Ja cię zamawiam, ja cię wypędzam...». Choroba – studium językowo-kulturowe”. Recenzenci: prof. dr hab. Anna Tyrpa (Instytutu Języka Polskiego PAN), prof. dr hab. Halina Kurek (UJ), prof. dr hab. Wojciech Chlebda (Uniwersytet Opolski), prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (UMCS).

Doktoraty

6 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Olhi Hul. Temat: „Konflikty społeczne we Lwowie w XVI wieku”. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Szczygieł (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Henryk Samsonowicz (UW), prof. dr hab. Zdzisław Noga (UP w Krakowie).

20 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Janiny Biegalskiej. Temat: „Towarzystwa regionalne Lubelszczyzny w XX wieku i ich rola w rozwoju badań nad przeszłością regionu”. Promotor: prof. dr hab. Ryszard Szczygieł (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Franciszek Leśniak (UP w Krakowie), prof. dr hab. Wiesław Śladkowski (UMCS).

27 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Niny Gryshkovej. Temat: „Konceptosfera niepodległości w języku ukraińskim”. Promotor: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Chlebda (UO), prof. dr hab. Michał Łesiów (UMCS).

27 listopada odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Grzegorza Kondrasiuka. Temat: „Opis przedstawienia teatralnego jako problem teatrológiczny. Lekatura spektakli Grzegorza Jarzyny i Ośrodka Praktyk Teatralnych «Gardzienice»”. Promotor: prof. dr hab. Elżbieta Rzewuska (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Eleonora Udalska (UŚ), prof. dr hab. Janusz Misiewicz (UMCS).

27 listopada na Wydziale Socjologiczno-Historycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się obrona pracy doktorskiej absolwentki archeologii UMCS (2010) mgr Aleksandry Kuczyńskiej-Zonik, pt. „Górnopaleolityczne przedstawienie antropomorficzne z Europy Środkowej i Wschodniej”, której promotorem był prof. dr hab. Bolesław Ginter (Instytut Archeologii UR), a recenzentami dr hab. Andrzej Pelisiak, prof. nadzw. (UR) oraz dr hab. Jerzy Libera, prof. nadzw. (Instytut Archeologii UMCS).

Stypendia

W dniach 24 października – 9 listopada dr Edyta Frelik przebywała na stypendium The Smithsonian American Art Museum w Waszyngtonie, D.C., które jest częścią nagrody na najlepszy esej międzynarodowy na temat sztuki amerykańskiej The 2013 Terra Foundation for American Art. Stypendium obejmuje kwerendę w bibliotekach American Art Museum i National Portrait Gallery oraz w archiwach Smithsonian Archives of American Art. Dr Frelik przedstawiła wykład „Ad Reinhardt's Writings”, odbyła spotkania z kuratorami The Smithsonian American Art Museum i z redaktorem naczelną magazynu „The American Art.” Emily Shapiro. 6 listopada w Nowym Jorku, na zaproszenie rodziny malarza Ada Reinhardta, uczestniczyła w otwarciu wystawy dzieł artysty w David Zwirner Gallery.

Konferencje

Prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda, kierownik Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI wieku Instytutu Filologii Słowiańskiej, w dniach 20–27 sierpnia wzięła udział w XV Międzynarodowym Kongresie Sławistów (Mińsk, Białoruś), na którym wygłosiła referat: „*Любовные истории и дискурс телесности в прозе русской (парижской) диаспоры* (З. Гиппиус,

Г. Газданов, И. Бунин, М. Осоргин)”. W dniach 16–18 października wygłosiła odczyt pt. „Le genre du mystère dans l'oeuvre des symbolistes russes” na konferencji „Le colloque sur la Renaissance du Mystère”, która odbyła się na Uniwersytecie w Strasburgu.

Mgr Sylwia Iwańczuk, doktorantka z Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI wieku IFS, wzięła udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Формирование аксиологического компонента в процессе профессиональной подготовки будущих педагогов”, która odbyła się 27 września w Instytucie Nauk Społecznych Krymskiego Uniwersytetu Humanistycznego w Eupatorii. Mgr Iwańczuk wystąpiła z referatem pt. „Мир утраченных ценностей в стихотворении Марины Цветаевой «Вчера еще в глаза глядел...»”.

W dniach 7–8 października dr A. Gozdek, mgr M. Ułanek oraz dr hab. J. Tarkowska uczestniczyły w Międzynarodowej Konferencji Naukowej, zorganizowanej przez Zakład Literatury i Kultury Rosyjskiej Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Opolskiego: „Między tradycją a nowoczesnością. Tożsamość kobiety w przestrzeni domu, w historii, kulturze i na drogach emancypacji”. Tematy wystąpień: dr Gozdek: „Kobiety mityczne w poezji Walerija Briusowa”; mgr Ułanek: „Odkrywanie kobiecego «ja»”. *Dzieciństwo Luwers* jako powieść inicjacyjna”; dr hab. Tarkowska: „Wizerunek kobiety a symbolika judeochrześcijańska w powieści Ludmiły Ulickiej *Веселые похороны*”.

Prof. William Sullivan, prof. dr hab. Henryk Kardela, dr hab. Przemysław Łozowski, dr hab. Adam Głaz, dr Daria Bębeniec, dr Joanna Jabłońska-Hood, dr Angelina Rusinek i mgr Konrad Żyśko (Instytut

Anglistyki) wzięli udział w konferencji międzynarodowej „Linguistics Beyond and Within” (LingBaW 2013), która odbyła się na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w dniach 14–16 listopada. Dr hab. Adam Głaz wygłosił referat: „Not all dad are conceptualized the same (even if all are created equal)”.

W dniach 14–15 listopada dr Katarzyna Pisarska z Zakładu Literatury Angielskiej uczestniczyła w międzynarodowej konferencji „Dark Futures in Projection: On the 60th Anniversary of the Publication of Ray Bradbury's *Fahrenheit 451*”, która odbyła się na Uniwersytecie w Porto (Portugalia). Gościem specjalnym był prof. Patrick Parrinder (University of Reading). Dr Pisarska wygłosiła referat „The Dystopian Grotesque in Enki Bilal's *The Carnival of Immortals*”.

W dniach 20–21 listopada w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja „Biblia brzeska w 450-lecie wydania przekładu. Historia, język, kultura, teologia”, zorganizowana przez Uniwersytet Warszawski i Chrześcijańską Akademię Teologiczną, przy współudziale platformy Refo 500. Honorowy patronat nad konferencją objął Prezydent RP Bronisław Komorowski. Dr hab. Dariusz Chemperek, prof. UMCS z Instytutu Filologii Polskiej wygłosił referat „Słowo biblijne w poezji XVI–XVII wieku. Biblia brzeska na warsztacie poetów renesansu i baroku”.

21 listopada dr hab. Janusz Łosowski, prof. nadzw. z Zakładu Archiwistyki, na zaproszenie katowickiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, wygłosił odczyt o roli dokumentacji w życiu chłopów w okresie staropolskim, promując też swoją najnowszą książkę na ten temat. W Muzeum Historii Katowic wygłosił też prelekcję o religijności chłopów polskich w dawnej Polsce dla młodzieży gimnazjalnej i miłośników historii.

W dniach 21–24 listopada dr Katarzyna Pisarska z Zakładu Literatury Angielskiej uczestniczyła w międzynarodowej konferencji „Person(s), Place(s), Time(s): Identity and Cultural Deixis”, zorganizowanej w Sinaia przez Centre of Excellence for the Study of Cultural Identity / University of Bucharest (Rumunia). Dr Pisarska wygłosiła referat „Scotland’s Justified Sinners: Literature, Deixis, and Identity”.

Wyróżnienia

Na ręce dyrektora Instytutu Historii wpłynął list od Michała Krzysztofa Wykowskiego, Prezesa Zarządu Głównego Warszawskiego Stowarzyszenia Rodzina Policyjna 1939, który poinformował, że członek Stowarzyszenia oraz Grupy Rekonstrukcji Historycznej III Okręgu Policji Państwowej – Komisariat w Radomiu, mgr Marcin Tuzinek, doktorant IH, został odznaczony srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej. Kapituła orderu uznała w ten sposób szczególne zasługi mgr. Tuzinka dla upamiętnienia miejsc związanych z przedwojennymi funkcjonariuszami Policji Państwowej oraz policjantami zamordowanymi w okresie II wojny światowej.

Publikacje

Wydawnictwo Uniwersytetu Chul-Ang w Seulu (Korea) opublikowało dwutomowy zbiór artykułów, które w swych wersjach początkowych zostały wygłoszone na kongresie „International Comparative Literature Association” w tymże Uniwersytecie we wrześniu 2010 r. W tomie II tej edycji, zatytułowanym *Expanding the Frontiers of Comparative Literature. Toward an Age of Tolerance*, studia swego autorstwa opublikowali: prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka (Zakład Historii Literatury Polskiej): *Mythical Mendeleyev Table as a Matrix for Encoding Meanings in Texts of Culture and Literature* i prof. dr hab. Wiesław Krajka (Zakład Studiów Con-

radoznawczych): *Shamanic Mystery as Cross-Cultural Encounter in Joseph Conrad’s Fiction*.

6 listopada w Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie odbyła się promocja książki *Edukacja muzealna w Polsce. Aspekty, konteksty, ujęcia* (Lublin 2013). Praca ta powstała na bazie tekstów przedstawionych na konferencji naukowej „Edukacja w miejscach pamięci w Polsce. Tendencje i kierunki rozwoju”, zorganizowanej w październiku 2012 r. przez Państwowe Muzeum na Majdanku oraz Instytut Historii UMCS. Jej redaktorami są: Andrzej Stępnik i Wiesław Wysok, a autorami tekstów m.in. Mariusz Ausz i Dominika Staszczuk z naszego Instytutu.

Promocja miała formę dyskusji panelowej, w której udział wzięli: Karol Mazur z Muzeum Powstania Warszawskiego (moderator), prof. Barbra Wagner (UW), dr Renata Pater (UJ), Janusz Byszewski (Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski), dr Łukasz Michalski (Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie) oraz Małgorzata Żaryn (Muzeum Historii Polski).

Kwerendy

W dniach 13–19 października mgr Małgorzata Ułanek z Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI wieku IFS przebywała na kwerendzie bibliotecznej w Rosyjskiej Bibliotece Państwowej w Moskwie, w celu zebranie materiałów naukowych do projektu badawczego: „Konceptualizacja pierwiastka żeńskiego we wczesnej prozie Borysa Pasternaka” (w ramach grantu wydziałowego dla młodej kadry i doktorantów) oraz do przygotowywanej rozprawy doktorskiej – *Koncepcja miłości w prozie Borysa Pasternaka – w kręgu antropologii pisarza*.

Kolejna szkoła stowarzyszona z Instytutem Historii

12 listopada została podpisana umowa o współpracy naukowo-

-dydaktycznej między Instytutem Historii UMCS a Zespołem Szkół Nr 1 im. Bartosza Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim. Umowa stanowi ukoronowanie faktycznie funkcjonującej współpracy. Jej przykładem był przyjazd uczniów popularnego „Bartosza” 23 października na obchody VI Dzień Historika, zorganizowany przez Instytut, a także cykliczne wykłady prowadzone w tomaszowskiej szkole przez dr. Marka Siomę. Warto dodać, że dyrektorem „Bartosza” jest dr Janusz Frykowski wypromowany w Instytucie Historii UMCS.

W trakcie wizyty Dyrekcji IH w Tomaszowie uczniowie mogli zapoznać się z wieloma aspektami funkcjonowania Instytutu, zwłaszcza tymi, które dotyczą oferty dydaktycznej oraz atrakcyjnych form działań podejmowanych przez studenckie koła naukowe. Tych informacji wysłuchali ze szczególnym zainteresowaniem uczniowie klas humanistycznych. W imieniu Instytutu Historii umowę podpisał dr hab. Dariusz Ślapek, a w imieniu szkoły dr Janusz Frykowski.

400-lecie ustanowienia Trybunału Radomskiego

W dniach 27–29 listopada w Radomiu odbyły się obchody 400. rocznicy ustanowienia Trybunału Skarbowego Koronnego, zwanego też Trybunałem Radomskim. Organizatorami uroczystości były Gmina Miasta Radom oraz Muzeum im. J. Malczewskiego w Radomiu, współorganizatorem Instytut Historii UMCS. Na początku zaprezentował się kabaret studencki „Sarmaci”, kierowany przez dr. hab. Leszka Wierzbickiego. Konferencja naukowa poświęcona dziejom Trybunału, którą z ramienia Instytutu Historii zorganizował dr hab. Dariusz Kupisz, prof. UMCS, a poprowadził dr hab. Dariusz Ślapek, dyrektor Instytutu, okazała się sukcesem.

Trybunał Skarbowy Koronny, powołany na mocy konstytucji sejmowej z 1613 r., był jedną z naj-

ważniejszych instytucji Rzeczypospolitej w czasach przedrozbiorowych. Funkcjonował przez 150 lat, aż do powołania komisji skarbowo-wojskowej przez sejm konwokacyjny z 1764 r. W jego skład wchodziło kilku senatorów oraz od 25 do 30 deputatów (komisarzy), reprezentujących wszystkie województwa i ziemie dawnej Polski (Korony). Początkowo Trybunał zbierał się nieregularnie, na mocy uchwały sejmowej, a poza Radomiem miejscem jego sesji były m.in. Lublin, Lwów i Łuck. W 1717 r. przekształcił się w stały organ, zbierający się corocznie w Radomiu i działający przez 6 tygodni. W zakresie jego organizacji wzorowano się na Trybunale Koronnym, lecz kompetencje deputatów Trybunału Skarbowego były inne. Mieli oni sądzić wszystkie sprawy związane z nadużyciami i zaległościami w zakresie finansów publicznych, których *gros* pochłaniały wówczas wydatki na wojsko. Trybunał można określić mianem komisji sejmowej o uprawnieniach sądu najwyższego.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Doktoraty

4 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Dominiki Klimek-Smęt, asystenta na Wydziale Ekonomicznym, pt. „Odwzorowania harmoniczne generowane przez wypukłe odwzorowania konforemne”. Promotorem rozprawy była dr hab. Stanisława Kanas, prof. nadzw. (Uniwersytet Rzeszowski). Recenzentami byli: prof. dr hab. Eligiusz Złotkiewicz (UMCS) i prof. dr hab. Wiesław Pleśniak (UJ).

14 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Piotra Waśko, uczestnika studiów doktoranckich fizyki, pt. „Badania organizacji molekularnej antybiotyku przeciwczybniczego amfoterycyny B w błonach lipidowych”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Wiesław I. Gruszecki z Instytutu Fizyki UMCS. Recenzentami byli: prof. dr hab. Piotr Bojarski (Uniwersytet Gdański) i dr hab. Mariusz Gagoś, prof. nadzw. (UP w Lublinie).

4 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Iwony Stępień-Moskalik, pt. „Zbieżności iloczynów sum zmienionych losowych”. Promotorem rozprawy był dr hab. Przemysław Matuła, prof. nadzw. z Instytutu Matematyki UMCS. Recenzentami byli: prof. dr hab. Zdzisław Rychlik (UMCS) i prof. dr hab. inż. Jacek Wesołowski (Politechnika Warszawska).

15 listopada odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Przemysława Adamkiewicza, uczestnika studiów doktoranckich fizyki, pt. „Organizacja molekularna karotenoidów w świetle badań spektroskopii elektronowej i oscylacyjnej”. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Wiesław I. Gruszecki z Instytutu Fizyki UMCS. Recenzentami byli: prof. dr hab. Kazimierz Strzałka (UJ) i dr hab. Grażyna Białek-Byłka, prof. nadzw. (Politechnika Poznańska).

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Wyróżnienia

22 listopada w czasie obrad Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych (PTSM) prof. dr hab. Marek

Pietraś został wybrany wiceprzewodniczącym PTSM na kadencję 2013–2019.

Granty NCN

Pozytywne decyzje o finansowaniu projektów badawczych z Wydziału Politologii otrzymali: dr Katarzyna Radzik-Maruszak – OPUS, dr Aneta Dawidowicz – OPUS i mgr Adrian Szumowski – PRELUDIUM.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

13 listopada odbyło się kolokwium habilitacyjne dr Małgorzaty Łuszczynskiej (UMCS). Temat rozprawy: „*Ubi ratio, ibi ius*. Doktryna prawna Świętego Tomasza z Akwinu”. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Chojnicka (UJ), prof. dr hab. Lech Dubel (UMCS), prof. dr hab. Janusz Justyński (UMK), dr hab. Mirosław Sadowski, prof. nadzw. (UWr). Rada Wydziału nadała Małgorzacie Łuszczynskiej stopień doktora habilitowanego nauk prawnych.

Doktoraty

24 października odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Pauliny Matyjas-Łysakowskiej. Temat rozprawy: „Statut szkoły wyższej jako źródło prawa pracy”. Promotor: dr hab. Teresa Liszcz, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Grzegorz Goździewicz, prof. nadzw. (UMK), dr hab. Mirosław Włodarczyk, prof. nadzw. (UŁ).

Wyróżnienia

Prokurator Generalny Andrzej Seremet powołał dr hab. Katarzynę Dudkę, prof. nadzw. z Katedry Postępowania Karnego do udziału w pracach Zespołu Doradców do spraw Ofiar Przestępstw.

JAK ŚWIĘTOWANO PIERWSZE JUBILEUSZE UMCS

W październiku 1949 r. władze wojewódzkie zaplanowały uroczyste obchody pięciolecia Polski Ludowej na Lubelszczyźnie. W program tych obchodów wpisywało się powstanie i osiągnięcia naukowe nowego uniwersytetu¹. Przygotowanie odrębnych uroczystości pięciolecia UMCS rozważano 24 kwietnia 1949 r., na specjalnym posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie. Uczelnię reprezentowali wówczas profesorowie: Józef Motyka, dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego² i Kazimierz Kalinowski, dziekan Wydziału Farmaceutycznego³ oraz Antoni Kopeć, sekretarz UMCS⁴. W toku dyskusji zastanawiano się, czy warto urządzać specjalne uroczystości z powodu tak krótkiego okresu istnienia Uniwersytetu. Ostatecznie jednak ustalono, że celem obchodów będzie zaznajomienie miejscowego społeczeństwa z dorobkiem Uczelni oraz związanie jej z terenem poprzez włączenie nauki w proces gospodarczego rozwoju Lubelszczyzny.

Jednym z głównych zadań powołanego wówczas Społecznego Komitetu Uczczenia 5-letniej Działalności Uniwersytetu stało się przygotowanie obszernej *Księgi Pamiątkowej*, w której zamierzano umieścić treść podstawowych aktów prawnych, opis obchodów rocznicowych, sprawozdania z działalności poszczególnych Wydziałów i Zakładów naukowych, omówienie działalności towarzystw i kół naukowych, także krótkie informacje biograficzne o kadrze naukowej. Swoistą klamrę miały stanowić z jednej strony materiały z inauguracji pierwszego roku akademickiego (w 1945 r.), z drugiej – zestawienia statystyczne prezentujące dorobek pierwszych pięciu lat⁵.

Przygotowania do uroczystych obchodów siedemdziesiątej rocznicy powstania naszego Uniwersytetu mogą wywołać pytanie, czy obchodzono takie święta w przeszłości. W artykule podjęto próbę przedstawienia krótkiej historii jubileuszy z nadzieją, że zainteresuje ona młodszą generację naszego środowiska, a dla tych nieco starszych będzie chwilą wspomnień.

Uroczystości inauguracji roku akademickiego 1949/1950, zgodnie z sugestią Ministerstwa Oświaty, trwały trzy dni⁶. 1 października 1949 r., w Hali Ludowej, która pomieściła prawie 2,5 tysiąca osób, wysłuchano radiowego przemówienia ministra oświaty Stanisława Skrzyszewskiego. Po nim przemawiali: prof. Tadeusz Kielanowski, rektor UMCS⁷, Józef Pilipowicz, przodownik pracy z Fabryki Maszyn Rolniczych w Lublinie, Jan Wojak, małorolny chłop z gminy lubelskiej oraz Kazimierz Jaroszewicz, student chemii i przewodniczący Rady Uczelnianej Związku Akademickiej Młodzieży Polskiej. Uchwalono rezolucję ideową, następnie sformowano pochód, który przeszedł ulicami miasta na Plac Litewski, gdzie dołączono do manifestacji przygotowanej przez Miejski Komitet Obrońców Pokoju. Za organizację tej części uroczystości odpowiadała Federacja Polskich Organizacji Studenckich⁸.

3 października, w godzinach popołudniowych, w sali Teatru Miejskiego miała miejsce część druga inauguracji. Obok władz Uczelni, Senatu i młodzieży studenckiej, uczestniczyli w niej m.in. minister Stanisław Skrzyszewski, wojewoda lubelski Paweł Dąbek, pierwszy sekretarz KW PZPR w Lublinie Stanisław Łapot oraz Helena Szalayowa⁹. Po przemówieniach Stanisława Skrzyszewskiego, Heleny Szalayowej i Ludwika Czugały, rek-

tor Tadeusz Kielanowski przedstawił sprawozdanie z działalności Uczelni. Zgodnie z przyjętą tradycją uniwersytecką, wykład inauguracyjny pt. „Tendencje nowego projektu prawa rodzinnego” wygłosił prof. Aleksander Wolter z nowopowstałego Wydziału Prawa.

Część trzecia uroczystości inauguracyjnych miała miejsce 23 października i towarzyszyło jej położenie kamienia węgielnego pod budowę budynku Instytutu Fizyki i Chemii oraz Domu Akademickiego, a także wmurowanie tablicy pamiątkowej ku czci PKWN na gmachu Uniwersytetu przy Placu Litewskim 5. Główna akademicka odbyła się w Domu Żołnierza, a złożyły się na nią m.in. przemówienie Ludwika Czugały, sprawozdanie z pięcioletniej działalności Uniwersytetu, wygłoszone przez prorektora Józefa Parnasa¹⁰ oraz część artystyczna w wykonaniu chóru uczelnianego. Przygotowano wystawę publikacji na temat UMCS; ukazał się też specjalny numer „Sztandaru Ludu” poświęcony w całości Uniwersytetowi. Uroczystości wieńczył raut, w którym uczestniczyli pracownicy i zaproszeni goście.

Szczególnie uroczyste obchodzono dziesiątą rocznicę pracy Uczelni. Komitet Organizacyjny Obchodu powołany został uchwałą Senatu Akademickiego już 14 października 1953 r. Na jego czele stanęli profesorowie: Bohdan Dobrzański,

rektor oraz Adam Malicki, prorektor UMCS. W ścisłym składzie Komitetu znaleźli się ponadto dziekani: prof. dr Alfred Trawiński, prof. dr Józef Garbaciak i prof. dr Adam Bielecki oraz dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej mgr Tadeusz Smółka. Z chwilą podjęcia konkretnych działań organizacyjnych Komitet zwiększył się do 22 osób, ale i program dwudniowych obchodów był bogaty.

23 października 1954 r. o godz. 11.00, w Sali Teatru im. J. Osterwy odbyła się uroczysta inauguracja, w której podstawowymi punktami były: odczytanie listu ministra szkolnictwa wyższego Adama Rapackiego, sprawozdanie rektora, odczytanie listy odznaczonych i nagrodzonych, przemówienie absolwenta UMCS oraz, przedstawiony przez prof. Stanisława Ziemeckiego, wykład poświęcony życiu i twórczości Marii Skłodowskiej-Curie.

Po przerwie obiadowej, o godz. 16.00, w gmachu Collegium Iuridicum otwarta została wystawa „22 Lipca 1944–1954”, prezentująca dorobek Uczelni, po czym nastąpił przemarsz młodzieży z pochodniami i z towarzyszeniem orkiestry wojskowej, przed gmachem rektoratu przy dzisiejszym Placu Litewskim 5. Następnym punktem obchodów było uroczyste wręczenie odznaczeń pracownikom UMCS, które miało miejsce w salach Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Lublinie, a wieczorem, w Teatrze odbyła się część artystyczna z udziałem Chóru UMCS oraz powstałego niedawno zespołu tanecznego, znanego dziś w kraju i na świecie jako Zespół Tańca Ludowego UMCS¹¹.

Drugi dzień obchodów rozpoczął się spotkaniem „przodujących wychowanków Wydziału Rolnego, Zootechnicznego i Weterynaryjnego” z pracownikami naukowymi tych Wydziałów. Była to mała konferencja naukowa, której obrady toczyły się w dwóch sekcjach: rolnej i zootechnicznej oraz weterynaryjnej. Uzupełnieniem było zwiedzanie wystawy „Od Alchemii do Chemii” oraz akademickie zawody sportowe. Uroczystości zakończyła wieczor-

nica studencka zorganizowana w Auli Gimnazjum im. S. Staszica.

Na obchody jubileuszu dziesięciolecia zaproszono niemal wszystkich byłych pracowników UMCS i znaczną część absolwentów. Gościem specjalnym, podobnie jak pięć lat wcześniej, była Helena Szalayowa. Zwieńczeniem obchodów było przygotowanie dwóch publikacji – jednej o charakterze sprawozdawczo-informacyjnym *Dziesięć lat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 1944–1954* i drugiej, zawierającej wybór prac naukowych pt. *Księga Pamiątkowa Dziesięciolecia UMCS*.

Nie mniej uroczystości przygotowano się do obchodów 15-lecia Uniwersytetu, a tym samym 15-lecia lubelskiego ośrodka naukowego. Program przygotował, powołany uchwałą Senatu z 14 stycznia 1959 r., Komitet Obchodu, na czele którego stanął ówczesny rektor prof. dr Adam Paszewski. W jego skład weszli ponadto profesorowie i docenci: Włodzimierz Hubicki, Tadeusz Taras, Grzegorz L. Seidler, Narcyz Łubnicki, Adam Malicki, Józef Mazurkiewicz, Krzysztof Tatarekiewicz i Kazimierz Myśliński oraz sekretarz Uniwersytetu mgr Kazimierz Maliszewski.

1 września 1959 r. nastąpiła zmiana na stanowisku rektora i uroczystościom jubileuszowym przewodniczył prof. dr Grzegorz Leopold Seidler. Rozpoczęły się one 23 października uroczystą akademią w Sali Teatru im. J. Osterwy. Przemówienie inauguracyjne wygłosił rektor, a następnie przybyły specjalnie na tę uroczystość członek Biura Politycznego KC PZPR Jerzy Morawski. Obok zaproszonych przedstawicieli władz centralnych i wojewódzkich na jubileusz przybyły delegacje uniwersytetów z Brna, Debreczyna, Jeny, ówczesnego Leningradu oraz Lwowa.

Po uroczystej akademii otwarto wystawę „Maria Skłodowska-Curie i Piotr Curie. Życie i dzieło”, przygotowaną staraniem Francuskiego i Polskiego Komitetu do Spraw UNESCO w gmachu Chemii. Druga wystawa, na której prezentowano dorobek naukowy pracowników

Archiwum UMCS

List Heli Szalay do rektora UMCS

Uczelni, została urządzona w budynku Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia Partyjnego na Krakowskim Przedmieściu. Oczywiście zainstalowany tam i obracający się nieustannie olbrzymi globus, wskazujący ośrodki naukowe na świecie, do których docierały wydawnictwa UMCS.

Jeszcze tego samego dnia, w godzinach popołudniowych, rozpoczęły się trzydniowe „Kozienalia”. To wtedy poszczególne domy akademickie otrzymały „imiona”, wybrane przez specjalną komisję konkursową spośród wielu zgłoszonych. Były to „Amor”, „Babilon”, „Cykoria”, „Dodek” i „Eskulap”. Może ktoś pamięta, kiedy blok C został przemianowany z „Cykorii” na „Cebion”?

Po uroczystych „chrzcinach” barwny korowód studencki przemaszerował z miasteczka uniwersyteckiego na Plac Litewski, gdzie odbyła się impreza plenerowa „Vivant Kozienalia”. W godzinach wieczornych pracownicy i zaproszeni goście bawili się na raucie w salach Prezydium WRN, natomiast młodzież studencka uczestniczyła w rewii melodii i humoru w salach nieistniejących już dziś kin lubelskich „Koziołek” i „Wyzwolenie”, a przygotowanej przez zaproszone zespoły studenckie z Krakowa, Łodzi, Warszawy, Gdańska, Szczecina i Wrocławia. ►

Jednodniówka „Gaudemus”

Drugi dzień uroczystości jubileuszowych miał dwojaki charakter. W godzinach przedpołudniowych trwały wykłady naukowe zaproszonych gości zagranicznych, a po południu – występy studenckich zespołów artystycznych. Równocześnie w salach KS „Lublinianka” rozgrywano międzyuczelniany turniej w piłce siatkowej i koszykowej. Wieczorem bawiono się na jubileuszowym balu studenckich zespołów artystycznych w sali Gimnazjum im. S. Staszica oraz na balu studenckim „Kozienalia” w sali KW MO przy ul. Narutowicza.

Trzeci dzień obchodów (25 października) przypadał w niedzielę. Dla gości zagranicznych zorganizowano wycieczkę do Krakowa (i Poronina) oraz Wieliczki, zaś program „młodzieżowy” przewidywał dalsze

występy studenckich zespołów artystycznych.

Pokłosiem trzydniowych obchodów jubileuszowych była *Bibliografia Annales UMCS*, opracowana przez zespół pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej ze Stefanią Fedorko na czele. Ukazała się też, trudno dziś do-

stępna, jednodniówka „Gaudemus”, wydana przez Młodzieżowy Komitet Organizacyjny Obchodów 15-lecia Lubelskiego Ośrodka Naukowego i Radę Okręgową Zrzeszenia Studentów Polskich w Lublinie.

Bardzo uroczyste zaplanowano obchody 20-lecia Uniwersytetu. Uchwałą Kolegium Rektorskiego z 15 maja 1963 r. zaproponowano powołanie Komitetu Obchodu, do którego zaproszono profesorów: Bohdana Dobrzańskiego, Tadeusza Kielanowskiego, Adama Paszewskiego, Józefa Parnasa, Mieczysława Stelmasiaka, Stefana Ziemnickiego oraz Eugenię Krassowską, podsekretarza stanu w Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego i przedstawicieli władz wojewódzkich. Także ten jubileusz wpisywał się w uroczystości 20-lecia Lubelskiego Ośrodka Naukowego, należało więc tak przygotować scenariusz, aby ukazać rozwój Uczelni i wskazać specyfikę środowiska. Postanowiono wybudować pomnik Patronki w centralnym miejscu placu uniwersyteckiego i zaprosić na ceremonię odsłonięcia córkę, Ewę Curie¹².

Dwudziestolecie Uniwersytetu obchodzono trzy dni. Całością organizacji kierował rektor Grzegorz L. Seidler, przy pomocy Czesława Gofronia, Jana Szreniawskiego i Leszka Roupperta. Za sprawy administracyjne odpowiadali: Stanisław Bienia, Kazimierz Maliszewski i Zofia Krokowska, a za kontakty z prasą – Mieczysław Sawczuk. 23 października

1964 r., w piątek, z udziałem Przewodniczącego Rady Państwa, Edwarda Ochaba, miała miejsce uroczysta inauguracja w Sali Teatru im. Juliusza Osterwy, po czym nastąpiło zwiedzanie Dzielnicy Uniwersyteckiej, zakończone przed budynkiem Humanistyki, gdzie została urządzona wystawa fotograficzna poświęcona środowisku naukowemu lubelskich uczelni. Szczególnym akcentem było przyznanie złotej odznaki XX-lecia UMCS 40 osobom zasłużonym dla rozwoju Uczelni oraz postanowienie o wykonaniu i ustawieniu u zbiegu ulic Akademickiej i Raabego popiersia pierwszego rektora.

O godzinie 16.00, z udziałem gości i w asyście kompanii honorowej Akademickiego Studium Wojskowego, odsłonięto pomnik Patronki dłuta Mariana Koniecznego¹³. Dwie godziny później, na placu przed Chatką Żaka, zorganizowano spotkanie studentów z przedstawicielami władz centralnych i wojewódzkich oraz rektorami lubelskich uczelni. Tę część zakończyły występy studenckich zespołów artystycznych. W godzinach wieczornych, w salach Collegium Iuridicum, odbył się raut wydany przez Przewodniczącą Prezydium WRN w Lublinie oraz Prezesa Towarzystwa Przyjaciół UMCS.

W drugim dniu obchodów odbyła się sesja naukowa poświęcona wkładowi lubelskiego ośrodka naukowego do nauki, seminarium na temat koncepcji uniwersytetu socjalistycznego oraz spotkanie władz Uczelni z pierwszymi absolwentami UMCS i studentami urodzonymi w październiku 1944 r. W godzinach popołudniowych rozpoczęły się „Kozienalia”.

Szczegółowy ich program przewidywał przemarsz korowodu żaków z miasteczka akademickiego na Rynek Starego Miasta, gdzie nastąpiło przekazanie kluczy do miasta, otrzęsiny i sąd „nad złymi przejawami życia studenckiego”. Następnie barwny korowód przemaszzerował na Krakowskie Przedmieście i wysłuchał koncertu zespołów artystycznych, umieszczonych na tarasie hotelu „Lublinianka”. Po przyznaniu nagrody artystycznej „Studen-

Budowa pomnika Marii Skłodowskiej-Curie. W tle budowa Biblioteki Międzyuczelnianej

cka Melpomena” i wyborze najlepszego stroju, korowód wrócił na miasteczko, a w godzinach wieczornych studenci bawili się na specjalnych balach przygotowanych w pomieszczeniach Agrotechniki, Fizyki oraz Humanistyki.

Trzeci dzień uroczystości wypełniły imprezy studenckie: Międzynarodowa Wystawa Fotograficzna „Studenci” w Chatce Żaka, wystawa „Dorobek ZSP w Lublinie” na placu przed ówczesnym PDT (Dom Towarowy), biegi uliczne (np. bieg w cylindrach na Plac Litewski), koncerty i zabawy.

Dla upamiętnienia uroczystości i w porozumieniu z Okręgową Dyрекcją Poczty i Telekomunikacji w Lublinie przygotowano okolicznościowy datownik i uruchomiono stoisko pocztowe w Chatce Żaka¹⁴. Przedsiębiorstwo „Ruch” wydało komplet 12 pocztówek przedstawiających fragmenty Dzielnicy Uniwersyteckiej, a redaktor Andrzej Brożyna z Zakładu Produkcji Filmów Telewizji Polskiej zrealizował film reportażowy o UMCS. W ogłoszonym przez tę telewizję plebiscycie „Polakiem 1964 roku” został dr Bohdan Adamczyk, adiunkt w Katedrze Fizyki Doświadczalnej za opracowanie „sztucznego echa”, czyli metody korekcji mowy jąkających się. Całości dopełniały artykuły w prasie miejscowej oraz „Życiu Szkoły Wyższej”, a prof. Jan Malarczyk zebrał materiały do wydawnictwa źródłowego poświęconego Uczelni¹⁵.

Obchody 25-lecia Uczelni zaczęto przygotowywać ze znacznym wyprzedzeniem. Już 23 lutego 1968 r. Senat UMCS powołał Komitet Organizacyjny do Spraw XXV-lecia Uniwersytetu w składzie: prof. dr Zbigniew Lorkiewicz jako przewodniczący oraz prof. dr Tadeusz Taras, doc. dr Jan Malarczyk, doc. dr Mieczysław Subotowicz i dr Albin Koprukowniak jako członkowie. Sekretarzem Komitetu został mgr Bogusław Nowacki.

Ostateczny program uroczystości został zatwierdzony na posiedzeniu Komitetu w dniu 29 kwietnia 1969 r. i przewidywał, że główne

obchody odbędą się w dniach 23–26 października, jako wspólna uroczystość Lubelskiego Ośrodka Naukowego. W programie uwzględniono uroczystą inaugurację roku akademickiego z udziałem kierownictwa partii i rządu, uroczyste posiedzenia Senatu i rad wydziałowych,

ze szczególnym uwzględnieniem Rady Wydziału Prawa (XX-lecie Wydziału), wystawę dorobku naukowego UMCS przygotowaną w holu Biblioteki Międzyuczelnianej oraz spotkania z pierwszymi absolwentami Uczelni. Przygotowanie programu młodzieżowego przekazano organizacjom studenckim wszystkich lubelskich uczelni.

W wykazie imprez towarzyszących przewidziano koncert Filharmonii Lubelskiej w hali sportowej WOSTiW przy Al. Zygmunto-wskich, a dla gości zagranicznych wycieczkę do Nałęczowa, Kazimierza i Puław. Podobnie jak w latach poprzednich, uzyskano zgodę Dyrekcji Okręgu Poczty i Telekomunikacji w Lublinie na stosowanie datownika o treści „XXV lat Nauki w Służbie Ludu” oraz na emisję specjalnych, okolicznościowych znaczków pocztowych.

Ostatecznie uroczystości jubileuszowe zostały podzielone na dwie części. 1 października, w Sali Teatru Akademickiego UMCS w Chatce Żaka, miała miejsce inauguracja roku akademickiego 1969/1970. W przemówieniu inauguracyjnym prof. dr. Zbigniewa Lorkiewicza, ówczesnego rektora UMCS, znalazła się zapowiedź poważnych zmian organizacyjnych, związanych z likwidacją dotychczasowych katedr i powołaniem w ich miejsce instytutów. Sprawozdanie z działalności Uniwersytetu przedstawił prorektor doc. dr hab. Wiesław Skrzydło, a wy-

Nowa stołówka studencka w Chatce Żaka

Archiwum UMCS

kład inauguracyjny pt. „Odrębności prawno-ustrojowe w dziejach Lubelszczyzny” wygłosił prof. dr Józef Mazurkiewicz. Inaugurację zakończył występ teatru „Gong 2”, który przedstawił sztukę „Wietnam Ukrzyżowany” w reżyserii Andrzeja Rozhina.

Właściwe obchody 25-lecia rozpoczęły się 23 października przemarszem Senatów, pracowników i studentów czterech lubelskich uczelni wyższych (UMCS, Akademii Medycznej, Wyższej Szkoły Rolniczej i Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej) z dzielnicy uniwersyteckiej do hali sportowej Wojewódzkiego Ośrodka Sportu, Turystyki i Wypoczynku przy Al. Zygmunto-wskich. Trasa przemarszu kolumny uniwersyteckiej wiodła ulicami Nowotki (dziś: Radziszewskiego), Krakowskie Przedmieście, Królewską, M. Buczka (dziś: Zamojska) i Al. Świerczewskiego (dziś: ul. J. Piłsudskiego). Tu odbyła się uroczysta akademia, a jednym z punktów jej programu było wręczenie naszej Uczelni sztandaru, ufundowanego przez Towarzystwo Przyjaciół UMCS. W części artystycznej zaprezentowały się studenckie zespoły lubelskich uczelni: Zespół Tańca Ludowego UMCS, Zespół Pieśni i Tańca WSR, Chór WSR, Teatr „GONG II”, Teatr „DREN 59” i inne.

Drugi dzień obchodów rozpoczął się uroczystym posiedzeniem Senatu, w którym uczestniczyli przedstawiciele władz wojewódzkich i partyjnych Lublina oraz przedstawiciele ośro-

Pismo rektora UMCS do Zarządu Towarzystwa Przyjaciół UMCS w sprawie sztandaru

ków naukowych z kraju i zagranicy. Wręczono nagrody i odznaczenia, w tym nowy medal „Nauka w Służbie Ludu”, wybitny w Mennicy Państwowej według projektu Przemysław Zwoliński¹⁶. Prof. dr Narcyz Łubnicki wygłosił okolicznościowe przemówienie poświęcone 25-leciu Uniwersytetu i ludziom, którzy go tworzyli, a prof. dr Włodzimierz Żuk wspominał ogromne trudności związane z brakiem pomieszczeń i aparatury. Także profesorowie Andrzej Waksmundzki i Mieczysław Subotowicz przypominali atmosferę pierwszych lat pracy. Bilans pierwszego 25-lecia i perspektywy dalszego rozwoju przedstawił prof. dr Wiesław Skrzydło, prorektor UMCS.

W trzecim dniu obchodów przeprowadzono I Akademickie Igrzyska Lublina, a w salach Chatki Żaka zorganizowano bal przodowników nauki.

Dziś, patrząc z perspektywy 70 lat, można powtórzyć, że „Uniwersytet nie zasklepił się w swych murach, nie stał się Uczelnią o lokalnym tylko znaczeniu i zasięgu oddziaływania, lecz wkroczył na teren nauki polskiej, zajął tu należne mu miejsce, utrzymuje żywy kontakt z nauką światową, stał się instytucją znaną w kraju i za granicą”¹⁷. Tylko trochę żał, że dzisiejsze uroczystości utraciły gdzieś charakter święta, stając się wydarzeniem urzędowym.

Anna Łosowska

1. Ważniejsze instytucje Lubelszczyzny, w tym UMCS, otrzymały pisma o następującej treści: „W piątą rocznicę odrodzenia (sic!) Polski Ludowej, na uroczystym posiedzeniu plenarnym WRN, zostanie wygłoszony referat obrazujący osiągnięcia Polski Ludowej na terenie Lubelszczyzny w okresie 5-letnim we wszystkich dziedzinach naszego życia (...). W związku z tym Prezydium WRN prosi o nadesłanie sprawozdania obrazującego działalność Waszej Instytucji”, Archiwum UMCS (dalej: AUMCS), Akta Sekretariatu, sygn. S 4/104.

2. Józef Motyka (1900–1984), profesor nadzwyczajny, kierownik Zakładu Systematyki i Geografii Roślin UMCS, dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego i członek licznych towarzystw naukowych.

3. Kazimierz Kalinowski (1906–1977), farmaceuta i fizykochemik, kierownik Zakładów: Chemii Farmaceutycznej i Farmakodynamiki. Organizator i pierwszy dziekan Wydziału Farmaceutycznego UMCS.

4. Antoni Kopeć (1909–?), magister prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, zatrudniony w UMCS od 11 stycznia 1946 r. na stanowisku Kierownika Sekretariatu. W roku akademickim 1950/1951 pełnił funkcję starszego asystenta na Wydziale Prawa UMCS. Zwolniony na własną prośbę 30 kwietnia 1951 r.

5. W skład ścisłego Komitetu weszli ostatecznie: L. Czugała, prof. J. Parnas, F. Czyżewski (od stycznia 1949 r. dyrektor administracyjny UMCS) oraz A. Kopeć, AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/524. Więcej na ten temat: A. Łosowska, *Dlaczego nie wydano Księgi Pamiątkowej 5-lecia UMCS? Nieznany epizod z dziejów Uczelni w pierwszym okresie jej istnienia*, w: *Archiwistyka oraz problemy historii Polski, Polonii i dyplomacji XX wieku*, Lublin 2011, s. 421–452.

6. Wytoczne Ministerstwa Oświaty przedstawił prof. Tadeusz Kielanowski, rektor UMCS, uczestniczący kilka dni wcześniej w konferencji rektorów. Stosowną uchwałę Senat UMCS podjął na posiedzeniu 21 września 1949 r. AUMCS, Akta Sekretariatu, sygn. S 4/256, s. 2. W uroczystościach pięciolecia nie wzięł udziału, pomimo zaproszenia, prof. dr Henryk Raabe.

7. Tadeusz Kielanowski (1905–1992), lekarz, profesor medycyny, prodziekan i dziekan Wydziału Lekarskiego UMCS (1945–1948), rektor UMCS (1948–1950). W latach 1950–1955 rektor Akademii Medycznej w Białymstoku, a od 1956 r. rektor Akademii Medycznej w Gdańsku.

8. Federację rozwiązano 17 kwietnia 1949 r. podczas Kongresu Studentów Polskich w Warszawie. W jej miejsce powołano Zrzeszenie Studentów Polskich.

9. Helena ze Skłodowskich Szalay, starsza siostra Patronki naszego Uniwersytetu, uczestniczyła także w obchodach dziesięciolecia UMCS w 1954 r. Zmarła w 1961 r.

10. Prof. Józef Parnas, kierownik Katedry Mikrobiologii oraz prodziekan, a następnie dziekan Wydziału Weterynaryjnego. Od

1946 r. członek KW PZPR w Lublinie. W latach 1948–1952 prorektor, pełniący od grudnia 1949 r. obowiązki rektora UMCS. W latach 1952–1968 profesor Akademii Medycznej w Lublinie. Twórca Instytutu Medycyny i Higieny Wsi oraz założyciel czasopisma „Medycyna Weterynaryjna”. Aresztowany w 1968 r. i skazany na pięć lat więzienia, został z niego zwolniony w 1971 r. Wyjechał do Danii. Po śmierci żony Zofii z d. Mijał (1990 r.) powrócił do Polski (w 1994 r.) i zamieszkał w Kątach Wrocławskich, przy rodzinie swojej dawnej magistrantki. Zmarł 22 września 1998 r. E. Prost, *Prof. dr hab. dr h. c. Józef Parnas, „Medycyna Weterynaryjna”* 1999, r. 55 (1), s. 70–72.

11. Wzję twórcy zespołu, który dzięki swojemu uporowi nadał jej realny kształt, najkrócej chyba scharakteryzował A. Fiala w słowach: „[S. Leszczyński] już widział zespół na licznych rozjazdach, że w Paryżu wystąpi (i występował), że całe Włochy objedzie z tym zespołem (i objechał), że będzie miał kupę entuzjastycznych recenzji prasy zagranicznej, centralnej i prowincjonalnej na temat nieskazitelności etnograficzno-choreograficznej zespołu i urody dziewcząt (i miał), że w ogóle zostanie cenionym pod każdym względem choreografem (i został)”. A. Fiala, *Zygziem po prostej*, Warszawa 1979, s. 214–215.

12. Ewa Curie-Labouisse wraz z mężem odwiedziła Polskę dopiero w 1967 r., będąc gościem uroczystości związanych z 100. rocznicą urodzin Matki. Niestety, w programie wizyty nie znalazł się nasz Uniwersytet.

13. Problematykę budowy pomnika Marii Skłodowskiej-Curie omówił wyczerpująco I. Kamiński w artykule *Lubelski pomnik uczonej kobiety*, „Studia i Materiały Lubelskie” 2013, t. 17, s. 129–169.

14. Chatka Żaka zaprojektowana była jako Dom Społeczno-Usługowy o funkcjach stołówki studenckiej, teatru z widownią oraz pomieszczeniach dla samorządu i organizacji młodzieżowych. Poszczególne części oddawano w kilku etapach, najpierw stołówkę (styczeń 1962), następnie część administracyjno-gospodarczą (październik 1962). Uroczystość nadania wyłonionej w konkursie nazwy miała miejsce 9 marca 1963 r., a 23 października 1964 r., na 20-lecie UMCS, oddano ostatnią część, czyli salę widowiskową, AUMCS, sygn. S 4/781.

15. Publikacja *Powstanie i organizacja Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w świetle źródeł*, oprac. J. Malarczyk ukazała się ostatecznie w 1968 r.

16. Fotografie pochodu jubileuszowego oraz medalu „Nauka w Służbie Ludu” zostały zamieszczone w publikacji *Sprawozdanie z działalności UMCS w roku akademickim 1969/70*, Lublin 1972. Tu również teksty wystąpień inauguracyjnych i jubileuszowych.

17. Z przemówienia prof. dr. Wiesława Skrzydły, tamże, s. 110.

Fot. Zbigniew Milkowski

„40 LAT MINĘŁO JAK JEDEN DZIEŃ...”

JUBILEUSZ WYDZIAŁU PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

14 października 2013 r. Wydział Pedagogiki i Psychologii świętował Jubileusz 40-lecia swojego istnienia. Uroczystości rozpoczęły się mszą św. w intencji zmarłych pracowników Wydziału. Następnym etapem obchodów była uroczystość odsłonięcia tablic pamiątkowych poświęconych zasłużonym dla Wydziału Profesorom – prof. dr. hab. Mieczysławowi Łobockiemu, prof. dr. hab. Marii Cackowskiej oraz prof. dr. hab. Zofii Sękowskiej. Miłym akcentem uroczystości były spotkania w Zakładach, podczas których obecni i byli pracownicy otrzymali pamiątkowe listy oraz okolicznościowe publikacje. Wieczorem w Teatrze im. Juliusza Osterwy odbyły się: koncert Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego w Warszawie oraz uroczystość odznaczenia

byłych i obecnych pracowników Wydziału medalami i dyplomami okolicznościowymi. Wśród uhonorowanych znalazł się m.in. prof. dr hab. Stanisław Popek, który świętował jubileusz 55-lecia aktywności naukowo-artystycznej.

Swoją obecnością uroczystości jubileuszowe uświetnili m.in.: Rektor UMCS – prof. Stanisław Michałowski, Prorektorzy – prof. Urszula Bobryk i prof. Ryszard Mojak, dr Katarzyna Mieczkowska-Czeraniak – zastępca Prezy-

Fot. Zbigniew Milkowski

Fot. Zbigniew Miłkowski

denta Miasta Lublin, mgr Joanna Szot – doradca Wojewody Lubelskiego, mgr Marek Sikora – przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego z Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu. Patronat medialny nad Jubileuszem objęli: Redakcja „Kuriera Lubelskiego”, Telewizja Polska Lublin oraz Polskie Radio Lublin.

W duchu jubileuszowym utrzymana była również Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Współczesne dylematy pedagogiki. Teoria i praktyka”, która miała miejsce w dniach 19–20 listopada 2013 r. Jej celem było podjęcie dyskursu naukowego nad współczesnymi problemami pedagogiki w wymiarze teoretycznym i praktycznym przez przedstawicieli akademickich ośrodków pedagogicznych z całej Polski. Patro-

nat nad konferencją objął Komitet Nauk Pedagogicznych PAN, reprezentowany przez przewodniczącego prof. dr hab. Bogusława Śliwerskiego, prof. dr hab. Marię Dudzikową, prof. dr hab. Stefana Kwiatkowskiego i prof. dr hab. Jerzego Nikitorowicza. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był prof. dr hab. Ryszard Bera, dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, zaś wiceprzewodniczącym – prof. dr hab. Janusz Kirenko, dyrektor Instytutu Pedagogiki UMCS. Funkcję sekretarzy pełniły: dr hab. Anna Kanios oraz dr Anna Dudak. W obradach wzięło udział aż 250 uczestników, w tym 70 profesorów reprezentujących około 50 ośrodków naukowych z całej Polski.

W pierwszym dniu konferencji uczestnicy wysłuchali cze-

rech referatów plenarnych głoszonych przez: prof. dr hab. Tadeusza Lewowickiego („Edukacja – odwieczne źródło wiedzy, władzy i nadziei”), prof. dr hab. Bogusława Śliwerskiego („Hybrydowe podejście do pedagogiki jako nauki społecznej”), prof. dr hab. Marię Dudzikową („Wykrywanie i blokowanie działań pozornych w edukacji jako zobowiązanie pedagogów”) oraz prof. dr hab. Stefana Kwiatkowskiego („Przywództwo edukacyjne jako problem pedagogiczny”). Tego samego dnia w auli Instytutu Pedagogiki odsłonięta została tablica pamiątkowa poświęcona prof. Tadeuszowi W. Nowackiemu w setną rocznicę urodzin.

Obrady konferencyjne dotyczyły kilku obszarów tematycznych, co pozwoliło na wieloprofilowe ujęcie tematu. Równolegle obradowało dziesięć zespołów problemowych, których debaty koncentrowały się wokół następujących zagadnień: „Nowe tendencje w badaniach pedologicznych i kształceniu nauczycieli”, „W trosce o wychowanie”, „W trosce o dziecko – współczesne wyzwania pedagogiki przedszkolnej”, „Wychowanie i samowychowanie w resocjalizacji”, „Problemy edukacji wczesnoszkolnej – perspektywa teoretyczna i rozwiązania praktyczne”, „Pedagogika i edukacja wobec dylematów kultury współczesnej”, „Opieka i wychowanie dzieci i młodzieży w polskim czasopiśmiennictwie – przeszłość i teraźniejszość”, „Współczesne przemiany na krajowym i europejskim rynku pracy – perspektywa edukacyjna i socjalna”, „Nowoczesne media w przestrzeniach edukacyjnych”, „Wychowanie i samowychowanie w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością”.

Cieszyć może fakt, że uczestnicy konferencji wyrażali swoje zadowolenie tak dla poziomu merytorycznego spotkania, jak i całej organizacji konferencji.

Dr hab. Anna Kanios
Dr Urszula Lewartowicz

Fot. Zbigniew Miłkowski

JUBILEUSZ 60-LECIA CENTRUM NAUCZANIA I CERTYFIKACJI JĘZYKÓW OBCYCH UMCS

„DOŚWIADCZENIA, WSPÓŁCZESNOŚĆ, WYZWANIA”

Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych obchodzi

w tym roku 60. rocznicę powstania. Główne uroczystości odbyły się 5 listopada 2013 r. w Akademickim Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka”. Honorowy patronat nad jubileuszem objęli: Rektor UMCS, Marszałek Województwa Lubelskiego i Prezydent Miasta Lublin. Do sali Inkubatora Medialno-Artystycznego przybyły władze Uczelni: Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, Prorektor ds. Kształcenia prof. Barbara Hlibowicka-Węglarz, Prorektor ds. Ogólnych prof. Ryszard Mojak, Prorektor ds. Studenckich prof. Urszula Bobryk, władze administracyjne, stali współpracownicy na gruncie edukacyjno-administracyjnym, goście z zaprzyjaźnionych uczelni Lublina, sponsorzy medialni i finansowi, jak również czynni i emerytowani pracownicy Centrum.

Po okolicznościowych przemówieniach i odczytaniu listów gratulacyjnych zostały wręczone Medale „Zasłużony dla UMCS” i Dyplomy Uznania. Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS zostało uhonorowane przez Marszałka Województwa Lubelskiego Dyplomem Uznania z okazji jubileuszu 60-lecia oraz Medalem Prezydenta Miasta Lublin.

Następnie Dyrektor Centrum mgr Małgorzata Gajewska przedstawiła zebranym prezentację na temat historii, obecnych działań i przewidywanej przyszłości jednostki, zaś uznany autorytet pol-

Fot. Robert Frączek

Rektor S. Michałowski wręcza dyplomy

Fot. Robert Frączek

Dyrektor M. Gajewska z Dyplomem Uznania przyznany Centrum przez Marszałka Województwa Lubelskiego

skiej metodyki nauczania języków obcych – dr Grzegorz Śpiewak wygłosił wykład „Errare humanum est!”, w którym nakreślił rolę nauczyciela oraz błędów popełnianych przez uczących się języka obcego.

Część artystyczną uroczystości uświetnił koncert „Muzyczna wieża Babel” w wykonaniu pracowników Wydziału Artystycznego

UMCS, który poprowadziły mgr Anna Borsuk i mgr Liliana Sawa – nasze germanistki.

W foyer Inkubatora można było obejrzeć wystawę fotograficzną „Lublin nocą” (autorstwa mgr. Wiesława Dacki), wystawę obrazów emerytowanego pracownika CNiCJO mgr. Ryszarda Filipiaka oraz zdjęć wykonanych przez studentów UMCS, a nagrodzonych w konkursie fotograficznym „Języki obce – okno na świat”.

Ostatnią częścią uroczystości był bankiet, na którym, oprócz dań przygotowanych przez firmę cateringową, wszystkie wypieki, łącznie z dwoma wielkimi tortami, zostały przygotowane przez nasze koleżanki.

Lektoraty na UMCS prowadzone są już od 68 lat, czyli właściwie od początku istnienia Uczelni. 13 kwietnia 1945 r. ówczesny rektor Uczelni, prof. Henryk Raabe, powo- ▶

łał Komisję ds. Lektoratów, na której czele stanął dr Narcyz Łubnicki, filozof i erudyta, późniejszy prorektor UMCS. Pierwsze zajęcia odbyły się 4 maja 1945 r. – z języka angielskiego i rosyjskiego, kolejne lektoraty zorganizowano z języka francuskiego, niemieckiego oraz łaciny. Na początku uczono też stenografii. Studenci mieli obowiązek uczyć się przynajmniej jednego języka obcego, uczęszczać na zajęcia raz w tygodniu oraz uzyskać zaliczenie z „colloquium” pisanego na koniec każdego semestru.

Na mocy Zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego z 2 lutego 1953 r. (w sprawie organizacji praktycznego nauczania języków obcych w szkołach wyższych) powołano Studium Języków Obcych, protoplastę dzisiejszego Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych. Jednostka podlegała bezpośrednio rektorowi Uczelni, zaś pierwszym Kierownikiem SJO została mgr Irena Różycka.

W kolejnych latach, wraz z przekształceniami zachodzącymi na UMCS, zmieniało się także Studium. W latach 60. i 70. nastąpił wzrost zatrudnienia w SJO, udało się także pozyskać stałą siedzibę, choć potem jeszcze dwukrotnie Jednostka się przeprowadzała.

Podczas kadencji mgr Rity Malcher (1968–1975) pracownicy uzyskali możliwość awansu zawodowego – z lektora na wykładowcę, a potem na starszego wykładowcę.

Wdrażano coraz nowsze metody nauczania, wydawano podręczniki i skrypty, przede wszystkim do nauczania języka specjalistycznego (kadencja mgr Marianny Posiadły).

Pojawiały się różne nowinki techniczne – patefon i płyty winylowe, potem magnetofony szpulowe i kasetowe. Pierwszy komputer został kupiony za kadencji mgr Haliny Sajewicz (1991–1997), już po przeprowadzce do Domu Studenckiego „Amor”.

Prawie od samego początku istnienia Jednostki pracownicy mieli możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych. Kształcili

się na studiach podyplomowych, wyjeżdżali na krajowe i zagraniczne staże i kursy doskonalące język i warsztat metodyczny (Berlin, Moskwa, Londyn, Paryż).

Na przełomie XX i XXI w., za kadencji mgr. Jerzego Rywackiego, zaczęto p o s z u k i w a ć bardziej nowoczesnego modelu działania, na miarę nowej rzeczywistości. Profil działalności Centrum został poszerzony o przygotowy-

wanie i przeprowadzanie międzynarodowych egzaminów językowych (na początku były to egzaminy TELC oraz City&Guilds). Jednostka została jednym z pierwszych w Polsce Autoryzowanych Centrów Egzaminacyjnych TELC.

Wraz ze zmianą zakresu działania konieczna była reorganizacja struktury Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych – do pionu dydaktycznego dodano pion certyfikacji i w ten sposób powstało obecne Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS. Na jego czele stanął, mianowany przez rektora, dyrektor, któremu z kolei podlegało dwóch zastępców. Pierwszą osobą na tym stanowisku była mgr Alicja Kaźmierak (kadencja 2003–2006).

W obecnej rzeczywistości – kryzys ekonomiczny i niż demograficzny, konieczność dostosowania się do unowocześnionego systemu zarządzania Uczelnią, podległość znowelizowanej Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i wewnętrznym aktom prawnym UMCS, nacisk na jakość kształcenia i poświadczanie kompetencji językowych studentów, jak też aktywna promocja Uniwer-

Fot. Robert Frączek

Prorektor Barbara Hlibowicka-Weglarz

sytetu wpływają na to, iż sytuacja Uczelni oraz naszej jednostki zmienia się dynamicznie. Czasy wymagają nowych działań i wypracowywania nowych rozwiązań. Robimy wszystko, aby móc stać się centrum językowym na miarę XXI w.

Jednocześnie niezmiennie pozostało to, że nasza kadra, stanowiąca równocześnie nasz najcenniejszy kapitał, bierze czynny udział w życiu Uniwersytetu, poprzez uczestnictwo w różnych komisjach kwalifikacyjnych, przygotowywanie i przeprowadzanie egzaminów doktorskich, wykonywanie tłumaczeń na rzecz Uczelni, podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych na rzecz UMCS i CNIĆJO, jak również udzielanie pomocy Wydziałom w zakresie organizacji lektoratów i wspieranie działań na rzecz jakości kształcenia językowego.

Miejmy nadzieję, że Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS, mimo wielu trudności i przeciwności, będzie nadal rozwijać się merytorycznie i kadrowo, co pozwoli mu dalej służyć Uczelni oraz obchodzić kolejne jubileusze.

Małgorzata Gajewska

Fot. Robert Frączek

Od lewej: dziekan Wydziału Chemii prof. W. Janusz, rektor prof. S. Michałowski i doktor *honoris causa* prof. V. Gun'ko

VLADIMIR MOISEEVICH GUN'KO DOKTOREM *HONORIS CAUSA* UMCS

27 listopada 2013 r. nasz Uniwersytet nasz obdarzył tytułem doktora *honoris causa* prof. Vladimira Moiseevicha Gun'ko, pracownika Instytutu Chemii Powierzchni im. O.O. Czuiki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie, w którym kieruje Zakładem Amorficznych i Strukturalnie Uporządkowanych Tlenków. Istnieją dwa zasadnicze powody uhonorowania prof. Gun'ko najwyższą godnością, jaką dysponuje uniwersytet.

Po pierwsze, Vladimir Gun'ko wniósł znaczący wkład do nauki światowej. Jest autorem ponad 420 publikacji, drukowanych w najlepszych czasopismach specjalistycznych, w tym czterech książek współautorских oraz kilku rozdziałów w pracach zbiorowych. Jego prace badawcze, prezentujące wysoki poziom, nawiązują do aktualnych trendów w badaniach naukowych, dotyczących otrzymywania nowoczesnych materiałów, związanych z szeroko pojętą nanotechnologią, nanobioteknologią, medycyną czy też ochroną środowiska, przy znakomitej umiejętności wykorzystania współczesnych metod doświadczalnych i teoretycznych. Jest on dobrze znanym na świecie ekspertem w wielu dziedzinach takich jak che-

mia powierzchni, adsorpcja, chemia koloidów, spektroskopia, chemia kwantowa, krioporometria, reakcje powierzchniowe etc.

Po drugie, prof. Gun'ko od prawie 20 lat pozostaje w bardzo bliskim kontakcie z nauką w Polsce, a w sposób szczególny z Wydziałem Chemii UMCS, czego efektem jest około 200 wspólnych publikacji naukowych oraz realizacja grantów badawczych, w tym dwa projekty NATO oraz europejski projekt FP7 Marie Curie IRSES o akronimie COMPOSITUM z udziałem naukowców z Polski, Ukrainy, Węgier, Grecji i Wielkiej Brytanii. Profesor podczas swych wizyt na Wydziale Chemii prowadził wykłady oraz konsultacje dla studentów studiów doktoranckich na temat nowoczesnych nanomateriałów.

Profesor Gun'ko urodził się 13 listopada 1951 r. w Dniepropietrowsku na Ukrainie. W latach 1968–1973 studiował fizykę na Uniwersytecie Państwowym w rodzinnym mieście, otrzymując dyplom fizyka teoretyka, a następnie etat na stanowisku inżyniera w swojej macierzystej Uczelni. W roku 1976 przeniósł się na stałe do Kijowa, gdzie kontynuował swoją karierę zawodową w Instytucie Chemii Fizykoorganicznej i Chemii Węgla, w którym uzyskał stopień kandydata nauk chemicznych (1983). Od roku 1985 do chwili obecnej pracuje w Instytucie Chemii Powierzchni im. O.O. Czuiki.

Dyplom doktora nauk chemicznych (odpowiednik naszej habilitacji) otrzymał w 1995 r., zaś tytuł profesora z zakresu chemii i fizyki powierzchni w 2006 r. W latach 2010–2011 był stypendystą w Uniwersytecie w Brighton (UK), w ramach tzw. Marie Curie Fellow.

Profesor Gun'ko opracował technologie wytwarzania złożonych tlenków (na skalę wielkotonazową), o kontrolowanym składzie i właściwościach powierzchniowych, które są wykorzystywane w adsorpcji i katalizie.

Ważny obszar badań dotyczy procesów samoorganizacji układów wodno-organicznych w nanowymiarowej przestrzeni ciał stałych i obiektów biologicznych, m.in. w kościach ludzkich i zwierząt, w tym osobników chorych na osteoporozę i Alzheimera.

Profesor stworzył kilka teoretycznych metod do wyznaczania strukturalnych i energetycznych charakterystyk nanotlenków z danych adsorpcyjnych i krioporometrii oraz rozwinął stosowane metody chemii kwantowej do modelowania układów adsorpcyjnych i katalitycznych.

Wybitne osiągnięcia Profesora przyczyniły się do pogłębienia wiedzy chemików całego świata naukowego. Przyznanie doktoratu *honoris causa* UMCS prof. Vladimirowi Gun'ko wzmacnia wiodącą rolę naszego Uniwersytetu w budowaniu mostów naukowych na wschód od granic Unii Europejskiej.

Prof. dr hab. Roman Leboda

UNIA HORODELSKA

Prawie czterechsetletni związek Polski i Litwy obfitował w wydarzenia, które miały kluczowe znaczenie dla jego trwania. *Stosunek prawno-państwowy Litwy do Polski* – pisał przed stu laty wybitny historyk prawa i ustroju Oswald Balzer – *nie przybrał od razu stale określonego kształtu; przechodził on kilka rozmaitych stadiów ewolucyjnych, wśród których sama jego istota i treść podlegała zasadniczym zmianom*. Jednym z najważniejszych „stadiów” związku polsko-litewskiego była niewątpliwie unia horodelska z 1413 r.

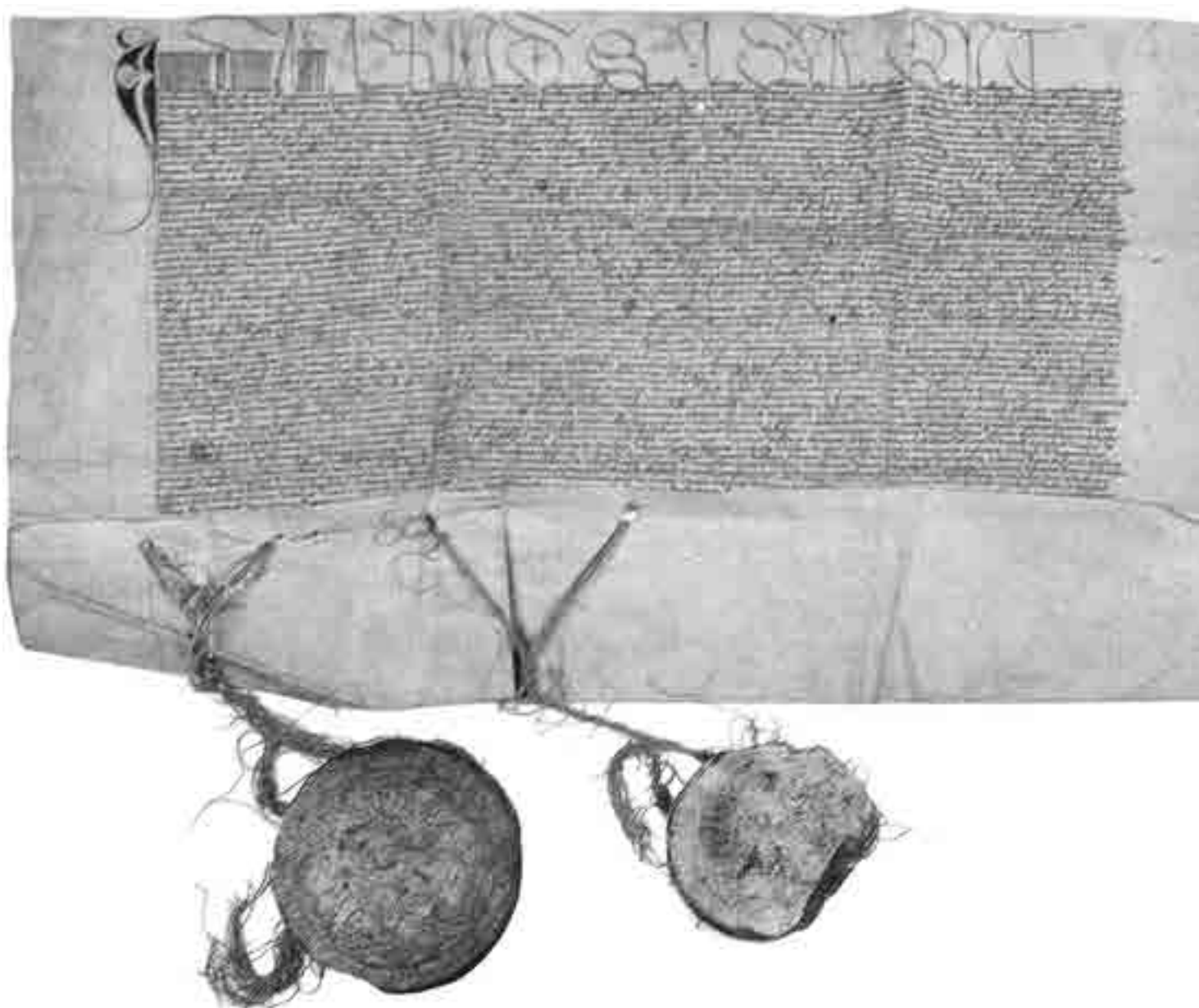
Działo się w mieście Horodle, przy rzece Bugu na sejmie, czyli zjeździe walnym, w dniu wtórego miesiąca października roku pańskiego tysięcznego czterechsetletniego trzynastego – czytamy w formule datacyjnej wystawionego wówczas przez króla Władysława Jagiełłę i wielkiego księcia Witolda dokumentu, w którym władcy określili charakter związku Wielkiego Księstwa Litewskiego z Koroną Polską, nadając zarazem szereg uprawnień bojarom litewskim wyznania katolickiego. Akt ten wraz z dwoma innymi dokumentami, wystawionymi przez panów polskich oraz przez bojarów litewskich stanowią rezultat zjazdu polsko-litewskiego.

O przygotowaniach do tego zjazdu oraz o jego przebiegu mamy bardzo ogólnikowe wiadomości. Nawet Jan Długosz w swoich „Rocznikach Królestwa Polskiego”, dokładnie opisujący inne poczynania polityczne z czasów króla Władysława Jagiełły, tym razem był oszczędny w słowach. Napisał tylko, że zjazd ten był od dawna przygotowywany. Podał przy tym informację, że za *radą króla rzymskiego i węgierskiego Zygmunta wy-*

znaczają wspomniany zjazd i łączą, zespalają i jednoczą rody i domy Królestwa Polskiego wyodrębnione przez herby, godła i stosunki pokrewieństwa, z rodami i domami pierwszych panów litewskich. Początek tej informacji jest zaskakujący. Czyżby niepewny sąsiad, zdeklarowany wróg Polski i Jagiełły, który całe życie nie szczędził wysiłków, aby rozerwać związek polsko-litewski, czyli Zygmunt Luksemburczyk, szczerze radził królowi polskiemu, aby wzmocnił powiązania Polski i Litwy? Być może, znając porywczosć księcia Witolda i separatystyczne nastroje na Litwie, liczył na nieporozumienia i kłótnie, które przyniosą korzyści polityce jego i jego sojuszników – Krzyżaków. Nie ulega bowiem wątpliwości, że główną przyczyną przyjęcia nowych ustaleń w związku polsko-litewskim była sytuacja międzynarodowa. Wprawdzie zwycięstwo grunwaldzkie z 15 lipca 1410 r. wzmocniło państwo polsko-litewskie na arenie międzynarodowej, jednak rozwinęta przez Zakon Krzyżacki akcja propagandowa, oskarżająca króla polskiego, że do pokonania Państwa Zakonnego wykorzystywał schizmatyków i pogan, znajdowała posłuch w Europie Za-

chodniej. Apelowali Krzyżacy do papieża, aby ogłosił krucjatę przeciwko Litwie oraz jej władcom: Witoldowi i Jagielle. Wobec tego zagrożenia potrzebna była jasna deklaracja o ścisłym współdziałaniu obydwu państw i ich władców.

W historiografii unii horodelskiej nie ma zgodności, kto był głównym inspiratorem zjazdu. Wskazywany był król Władysław, mający oparcie w polskiej elicie politycznej, dążący do ściślejszego związku z Litwą. Często też za inicjatora uważa się wielkiego księcia Witolda, którego pozycja po Grunwaldzie poważnie została wzmocniona. Przejął on w następnych latach rządy nad Podolem oraz wołoscią horodelską, w której centrum odbył się zjazd październikowy. Dążył on też do prawnego usankcjonowania autonomii Litwy i ugruntowania swojej w niej władzy. Wydaje się, że najbliższej prawdy byli ci historycy, którzy za pomysłodawców unii horodelskiej uważali obydwu potomków Giedymina. W zmienionej sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej lat 1411–1413 dążyli oni bowiem do utwierdzenia związku polsko-litewskiego, a także nadania mu nowego kształtu prawnego.

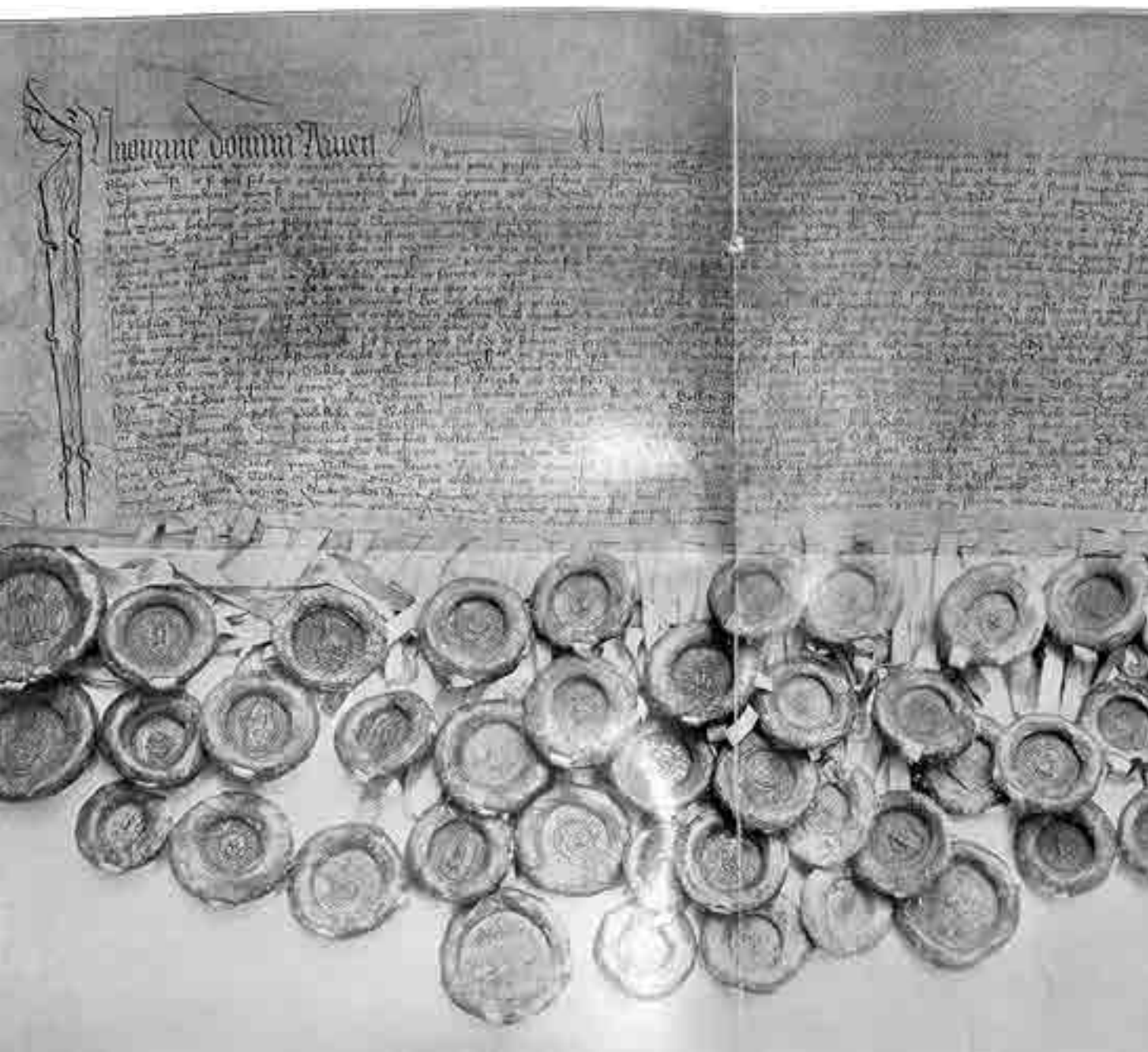
Dokument króla Polski Władysława Jagiełły i wielkiego księcia litewskiego Aleksandra Witolda z 1413 r.

We wrześniu 1412 r., gdy król Władysław Jagiełło wracał z Węgier ze spotkania z Zygmuntem Luksemburczykiem, spotkał się nad Bugiem, w pobliżu miasta Hrubieszowa, z księciem Witoldem i wówczas mogli omawiać problemy przyszłego układu. Pod koniec listopada król odbył kilkudniowe narady z panami polskimi w Niepołomicach, a następnie udał się na Litwę, gdzie przebywał Benedykt Makrai, pełnomocnik króla Zygmunta w procesie z Zakonem Krzyżackim, który toczył się od 1412 r. przed jego sądem. Strony polsko-litewska i krzyżacka przy-

wiązywały wielką uwagę do sprawy Żmudzi, która na mocy pokoju toruńskiego została zwrócona Litwie, ale tylko na okres życia Władysława Jagiełły i Witolda, potem miała powrócić do Zakonu. Argumenty strony polsko-litewskiej podkreślające jedność i nienaruszalność terytorialną władztwa Jagiełły, także i Żmudzi, przyczyniły się, jak pisała Jadwiga Krzyżaniakowa, do wpisania do aktów horodelskich zgody społeczeństwa litewskiego na połączenie jego państwa z Królestwem Polskim. W styczniu i lutym 1413 r., podczas pobytu króla Władysława

na Litwie uzgodnił on zapewne z księciem Witoldem szczegóły postanowień przygotowywanych aktów unijnych.

Jak podaje Jan Długosz, pierwszy do Horodła przybył książę Witold ze swoim orszakiem oraz znaczną liczbą bojarów litewskich. Podróż króla z Wiślicy, gdzie przebywał jeszcze 30 lipca, była utrudniona z powodu zarazy, która ogarnęła ziemie lubelską i chełmską, które dy należało jechać. Udał się więc monarcha przez Sandomierz szlakiem nadsańskim do Lwowa i stamtąd do Horodła. Wraz z nim lub nieco wcześniej przybyło wielu panów ►

Akt unii horodelskiej (szlachty polskiej) 1413 r. (z oryginału w Nieświeżu)

i szlachty polskiej, z których 54 wpisano jako świadków do wystawionego dokumentu króla i wielkiego księcia.

2 października 1413 r. ogłoszono w Horodle dokumenty unijne. Jak już wspomniałem, wystawiono trzy akty, przy czym król Władysław i wielki książę Witold wystawili akt wspólny, sporządzony w dwu egzemplarzach, spisanych przez notariusza królewskiego Stanisława Ciołka, pod kontrolą kancлера i podkanclerzego, dla każdej ze stron. Był to dokument najważniej-

szy. Według Stanisława Kutrzeby miał on podwójny charakter: aktu unii, normującego stosunek Litwy do Polski oraz przywileju ziemskiego. Był także traktatem międzynarodowym, o czym świadczy wpisanie formuły datacyjnej według kalendarza rzymskiego, jak stosowano to w innych traktatach z czasów panowania Władysława Jagiełły.

Dokument ten zawiera obszerny wstęp, zaś jego dyspozycja składa się z 16 artykułów. Pierwszy dotyczy wcielenia Litwy do Polski, co nastąpiło za zezwoleniem jednostajnym

naszym i innych braciej i wszystkich panów szlachty, przełożonych i bojarów wolą tejże ziemie litewskiej. Jest to więc wzmianka o zgodzie społeczeństwa litewskiego na połączenie z Królestwem Polskim. Władcy stwierdzają dalej, że chcą zabezpieczyć Litwę przed wrogimi najazdami i zdradami Krzyżaków i ich sprzymierzeńców oraz innych nieprzyjaciół, którzy ziemie litewskie i Królestwa Polskiego starają się zburzyć i knują ich zniszczenie. Zwrot ten, wskazujący zewnętrzne cele unii, został tak sformułowany

przede wszystkim dla zagranicznych czytelników, wobec napiętych stosunków polsko-krzyżackich. Dodajmy od razu, że sformułowania podobne znalazły się w pozostałych dwu dokumentach. Panowie litewscy z wdzięcznością podkreślali zabiegi mające na celu zażegnanie niebezpieczeństw i knowań wrogów. Polacy zaś zobowiązali się udzielić wszelkiej pomocy i poparcia. Obydwie strony obiecywały nie rozpoczynać wojny z wrogami bez konsultacji ze sobą.

Artykuły od 2 do 9 omawiają wolności i przywileje kościoła łacińskiego na Litwie oraz obdarzają szlachtę i bojarów litewskich, którzy przyjęli nową wiarę takimi przywilejami, jakie posiadała szlachta polska, przykazując im posłuszeństwo wobec Jagiełły i zakazując kontaktów z wrogami.

Artykuł 10 dotyczył utworzenia w Wilnie i Trokach oraz w innych miejscach w przyszłości urzędów wojewodów i kasztelanów, zastrzegając te godności dla katolików, którzy wedle brzmienia artykułu 11 mieli *wiernie stać przy królu i księciu*. Oznaczało to pogłębienie procesu modernizacji ustroju Wielkiego Księstwa Litewskiego i jego zarządu lokalnego, a także potwierdzało zachowanie jego odrębności, na co zwracał uwagę historyk litewski Mieczysław Jucas.

Artykuł 12 dotyczył wzajemnych konsultacji przy wyborze władców, przy czym Litwini po zgonie księcia Witolda *nikogo nie wezmą ani wybiorą na Wielkiego Księcia i Pana Litwy, jak tylko tego, kogo król polski i jego następcy, z radą prałatów i panów Polski i ziem litewskich wybiorą i ustanowią*. W razie bezpotomnej śmierci króla Władysława Jagiełły Polacy również powinni przy wyborze władcy zasięgnąć rady księcia Witolda i Panów litewskich. W ten sposób została wzmocniona pozycja Witolda, który miał odtąd posiadać wpływ na władzę w Polsce.

W artykule 13 stwierdzono, że przywileje i wolności dla panów i szlachty litewskiej są uwarunkowane przyjęciem wiary katolickiej

i posiadaniem polskiego herbu. Warto zauważyć, iż po raz pierwszy bojarów litewskich nazywano tutaj szlachtą.

Artykuł 14 pochodził od samego Jagiełły, który gwarantował Polakom wszystkie wydane od koronacji prawa i przywileje, zaś 15 zawierał postanowienie o regularnych zjazdach przedstawicieli obydwu państw, które miały się odbywać w Lublinie lub Parczewie. Oznaczało to niewątpliwie rozszerzenie społecznego zasięgu władzy, której sprawowanie wymagało ciągłych uzgodnień i konsultacji. W artykule 16 wymieniono zaś imiona 47 bojarów, których za zgodą i zezwoleniem króla Władysława wybrał książę Witold, a mieli oni otrzymać herby polskie.

Dokument władców kończy formuła testacyjna zawierająca 54 świadków, wśród których zidentyfikowano 18 małopolan, 11 wielkopolan, 5 kujawian, 4 z woj. łęczyckiego i 3 z sieradzkiego.

Dokument wystawiony przez możnowładców i szlachtę polską poza listą przyjętych do herbów Litwinów zwraca uwagę na potrzebę zgody, pokoju i miłości wzajemnej, gdyż *dzięki niej prawa są tworzone, królestwa rządzone, miasta się bogacą i stają się rządniejsze, zaś Rzeczypospolita przychodzi do lepszego stanu*. Dalej wpisano deklarację ciągłej rady i pomocy dla króla Władysława i księcia Witolda oraz ich następców, zaś do Litwinów zaapelowano, aby ze swej strony dochowali monarchom wierności.

Trzeci dokument wystawili bojarzy litewscy. Wspomniano tam o adopcji herbowej i wyrażono wdzięczność za wszystkie łaski i przywileje, które bojarzy ci otrzymali od króla polskiego i wielkiego księcia. Przysiękali im wierność, a także Królestwu Polskiemu, jego panom i szlachcie przysiękali *we wszystkich potrzebach i nieszczęściach ich nie opuszczać*. Dalej występuje zobowiązanie, że po śmierci wielkiego księcia Witolda wybiorą na jego tron kandydata wskazanego przez króla Władysława lub

jego następców, zaakceptowanego przez panów polskich.

Najważniejsze ustalenia zawarte w aktach horodelskich dotyczą więc: zgody społeczeństwa litewskiego na unię z Polską, ustanowienia władzy wielkiego księcia jako instytucji stałej, zobowiązania do konsultacji kandydatury na tron w obydwu państwach, recepcji polskich wzorów ustrojowych przez Litwę, przymierza zaczepno-odpornego, utworzenia elity politycznej na Litwie i jej uprzywilejowanie, ustanowienia wspólnych zjazdów przedstawicieli elit obydwu państw w wyznaczonych miastach, potwierdzenia praw kościoła katolickiego na Litwie i w końcu przyjęcia grupy 47 bojarów litewskich do herbów polskich.

Decyzje podjęte w Horodle należy więc postrzegać jako etap przystosowania związku obydwu państw do zmieniającej się sytuacji politycznej i społecznej wewnątrz nich, a także w otoczeniu europejskim. Były one kompromisem pomiędzy tendencjami separatystycznymi na Litwie oraz zabiegami strony polskiej domagającej się jej włączenia do Królestwa Polskiego. Polegał on na uznaniu odrębności państwowej Litwy, chociaż przyjęto zasadę jej podporządkowania wobec Królestwa Polskiego, a właściwie ustanowiono wspólną organizację państwową wyższego rzędu.

Polityczna aktywizacja litewskiej góry społecznej, która kształtowała się na wzór polskich form społecznych i politycznych, miała służyć zacieśnianiu więzi dwu państw monarchii Jagiełły, opartej już nie tylko na prawach dynastii do władzy, ale na zgodzie na nią kształtującego się narodu politycznego, który recypował cywilizacyjne osiągnięcia Europy Zachodniej. W Horodle rozpoczęto ten proces. Postanowienia tam zawarte miały też przekonać Europę, że Litwa jako część Królestwa Polskiego jest krajem chrześcijańskim i europejskim, zaś jej bojarzy to rycerstwo gotowe walczyć w obronie wiary i niezawisłości.

Ryszard Szczygieł

EUROPA UNII

Unie polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej:
Historia i Tradycja. W 600. rocznicę unii
horodelskiej i 444. rocznicę unii lubelskiej.

W dniach 3–6 października 2013 r. odbyła się w Lublinie, Chełmie i Horodle międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona uniom w dziejach Europy. Została zorganizowana pod patronatem prezydenta Bronisława Komorowskiego z okazji 600. rocznicy unii horodelskiej i 444. rocznicy unii lubelskiej przez Centrum Ucrainicum KUL JP II, Zakład Historii Polski Średniowiecznej UMCS, Katedrę Stosunków Międzynarodowych PWSZ w Chełmie, Muzeum Lubelskie oraz Towarzystwo Miłośników Ziemi Horodelskiej.

Problematyka konferencji wyrażona została na dwie części. Pierwsza poświęcona była unii horodelskiej z 1413 r. i jej tradycji, natomiast druga stosunkom polsko-ukraińskim oraz perspektywom wejścia Ukrainy do Unii Europejskiej.

Pierwszego dnia obrady odbywały się w pomieszczeniach Muzeum Lubelskiego, przed obrazem Jana Matejki *Unia Lubelska*. Konferencję otworzył i powitał uczestników rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski. W imieniu rektora KUL przemówił dziekan Wydziału Nauk Humanistycznych prof. Hubert Łaszkiewicz. Następnie głos zabrali: Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie Iwan Hrycak i w imieniu Prezydenta Miasta Lublina – doradca Ryszard Gajewski. Przemawiali także: dyrektor Muzeum Lubelskiego Zygmunt Nasalski oraz główni organizatorzy, profesorowie:

Włodzimierz Osadczy i Ryszard Szczygieł. Odczytano list od Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, skierowany do uczestników.

Obradom I sesji przewodniczył mgr Zygmunt Nasalski. Prof. Jan Tęgowski z Uniwersytetu w Białymstoku zarysował problematykę nawiązania związku Polski i Litwy w XIV w. oraz ich późniejszą współpracę, ale także rywalizację. Zwrócił uwagę, że nawet samo nawiązanie unii i jej funkcjonowanie w pierwszych dziesięcioleciach było i jest niejednoznacznie oceniane w historiografii. Różnice w ocenie unii wiązały się z przynależnością do różnych obozów ówczesnych elit władzy. Polacy domagali się włączenia Litwy do Korony, a Litwini jak największej niezawisłości swego państwa od Polski.

Dr Bożena Nowak z UMCS przedstawiła charakterystykę króla Władysława Jagiełły oraz wielkiego księcia litewskiego Witolda, traktowanych jako głównych twórców unii. Omówiła też niejednoznacznie ukazane w literaturze relacje między nimi. Obaj byli politykami skutecznymi, w umiejętny sposób potrafiącymi realizować wytyczne cele, dokonywać zasadniczych zwrotów w linii politycznej, reagując na zmieniającą się sytuację ogólną.

Aktom unii horodelskiej i ich znaczeniu dla dalszych związków polsko-litewskich wystąpienie poświęcił prof. Ryszard Szczygieł z UMCS. Główną uwagę skupił na akcie władców. Omówił 16 ar-

tykułów tego aktu, akcentując ich znaczenie oraz wyjaśniając różnice w interpretacji w literaturze. Jego treść dzieli się wyraźnie na dwie części, z których pierwsza dotyczy związku polsko-litewskiego, druga zaś obdarzenia na terenie Litwy bojarów-katolików prawami i przywilejami szlachty polskiej. Jeżeli chodzi o następstwa unii, prof. R. Szczygieł akcentował jej rolę w polityce zagranicznej, pacyfikację planów wojennych Zakonu oraz sukces na soborze w Konstancji, zaś wewnątrz monarchii króla Władysława Jagiełły zapoczątkowanie procesu tworzenia się „narodu politycznego” w jej litewskiej części.

Prof. Andrzej Gil z Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej zajął się miejscem zawarcia unii. Zwrócił uwagę, że na spotkanie polsko-litewskie wybrano Horodło, miejsce ważne, ale powoli tracące na znaczeniu na rzecz sąsiednich ośrodków, m.in. nieodległego Hrubieszowa. Zastanawiał się, kto był gospodarzem tego spotkania i za czyich poddanych uważała się mieszkająca w pobliżu ludność.

Dr Dariusz Wróbel z UMCS zaprezentował stanowisko Zakonu Krzyżackiego wobec monarchii polsko-litewskiej przed zawarciem unii i po nim oraz wpływ jej postanowień na politykę tego państwa. Zwrócił uwagę, że o ile sama unia nie została zbyt wyeksponowana w źródłach krzyżackich, to jednak zacieśnienie współpracy polsko-litewskiej

wpłynęło na złagodzenie kursu polityki prowadzonej przez elity zakonne czy też na pozbawienie władzy wielkiego mistrza wojowniczego Henryka von Plauen. Jego miejsce zajął nieco bardziej ugodowo nastawiony Michał Küchmeister von Sternberg. Zakon za wszelką cenę utrzymywał sojusz z Zygmuntem Luksemburskim i próbował rozluźnić związek Polski i Litwy.

Prof. Wojciech Iwańczak z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach omówił stanowisko Zygmunta Luksemburskiego wobec unii horodelskiej i monarchii polsko-litewskiej, a także rządzących władców: Jagiełły i Witolda. Akcentował zmiany jego stanowiska wobec Korony i Litwy i ich władców. Swoje wystąpienie zakończył stwierdzeniem, że Zygmunt był to polityk skuteczny, potrafiący wyjść z nawet najcięższych opresji i wyciągnąć maksimum korzyści z każdej sytuacji. Jego stosunek do unii horodelskiej był dość niechętny. Przez pierwsze lata umiejętnie lawirował między Zakonem a państwem polsko-litewskim, następnie zdecydowanie opowiedział się po stronie krzyżackiej. Wyrazem tego była m.in. propozycja korony dla księcia Witolda, która wywołała tzw. burzę koronacyjną.

4 października obradowano w gmachu Collegium Jana Pawła II KUL. Sesji przewodniczył prof. Ryszard Szczygieł. Referaty dotyczyły losów unii horodelskiej oraz jej tradycji w kolejnych stuleciach.

Prof. Anna Sochacka z UMCS scharakteryzowała stosunki polsko-litewskie w XV w., akcentując dzieje unii między tymi państwami aż po unię mielnicką z 1501 r. Zarysowała etapy funkcjonowania unii, a także okoliczności jej zerwania czy ograniczenia do unii dynastycznej. Unia w kształcie nadanym jej w Horodle funkcjonowała tak naprawdę jedynie 16 lat. Ten etap związku Polski i Litwy zakończyła burza koronacyjna, związana z zabiegami księcia Witolda o koronę i jego śmierć w 1430 r. Kolejni wielcy książęta litewscy: Świdrygiełło i Zygmunt

Kiejstutowicz rządili już na innych zasadach. Wyniesienie królewicza Kazimierza na tron wielkoksiążęcy przez Litwinów w 1440 r. bez zgody króla Władysława i strony polskiej formalnie zerwało unię. Jej odnowienie nastąpiło dopiero po wybraniu Kazimierza na tron polski w 1447 r. Miała ona jednak charakter unii personalnej. Kolejna zmiana nastąpiła po śmierci tegoż władcy w 1492 r., gdy koronacja Jana Olbracht na króla Polski i wyniesienie Aleksandra na tron wielkoksiążęcy ograniczyły unię do związku dynastycznego.

Kolejny okres funkcjonowania związku Polski i Litwy omówił mgr Dominik Szulc, doktorant z UMCS, który zajął się zabiegami o ściślejszą unię polsko-litewską po akcie mielnickim. Przedstawił też drogę dochodzenia do unii lubelskiej zawartej w 1569 r. Wiele uwagi poświęcił zawiłościom polityki polsko-litewskiej, gdy sprawa unii przewijała się na wielu innych płaszczyznach wzajemnych relacji między tymi państwami. Scharakteryzował też stanowisko wobec unii Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta.

Niełatwą współpracę polsko-litewską w ramach wspólnego państwa w kolejnych stuleciach po unii lubelskiej aż po kres Rzeczypospolitej Obojga Narodów przedstawił dr Eugeniusz Janas z UMCS. Podkreślił, że w tradycji historycznej okresu staropolskiego unia polsko-litewska zajmowała miejsce istotne. Jej postanowienia nie ulegały większym zmianom, a nawet doszło do stopniowej ich mitologizacji. Traktowano unię jako fundament potęgi i trwałości państwa. Mimo negatywnych opinii o unii ze strony większości Litwinów w XVII w., jej zapisy były akceptowane, gdyż powtórzono je nawet w ugodzie kiejdańskiej, zawartej w imieniu Litwy ze Szwecją w 1655 r. przez Radziwiłłów.

Prof. Wiesław Śladkowski z UMCS zajął się horodelską tradycją w okresie zaborów, ze szczególnym uwzględnieniem obchodów z 1861 r. Zwrócił uwagę, że plano-

wane ogólnokrajowe obchody wyszły z kół warszawskich i lubelsko-chełmskich. Zamierzano podczas manifestacji ujawnić nowe plany „czerwonych”, zakładające powołanie unii trzech narodów: Polaków, Litwinów i Rusinów. Mimo przeciwdziałania władz rosyjskich, manifestacja zgromadziła tysiące osób. Odprawiono uroczystą mszę, ogłoszono akt odnowienia unii i usypano pamiątkowy kopiec. Pamięć o tych wydarzeniach podtrzymywana była w latach następnych, m.in. dzięki wybiciu z tej okazji okolicznościowego medalu. Do tego faktu nawiązywało wystąpienie mgr. Zbigniewa Nestorowicza, zastępcy Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego, poświęcone okolicznościowym medalom wybijanym z okazji obchodów unii horodelskiej, a zwłaszcza medalowi wybitemu z okazji uroczystości zorganizowanej w Horodle 10 X 1861 r.

Prof. Andrzej Stępnik z UMCS zwrócił uwagę na słabą znajomość problematyki nie tylko unii horodelskiej, ale także wielu innych zawiłości wzajemnych relacji Polski i Litwy we współczesnych podręcznikach historii. Ograniczanie lekcji historii w szkołach wszystkich typów niesie za sobą niebezpieczeństwo powierzchownej znajomości przeszłości i pomijanie w edukacji wielu ważnych dla Polski i Polaków wydarzeń. Ten wątek rozwinął w swoim wystąpieniu prof. Hubert Łaszkiewicz z KUL, który zwrócił uwagę, że umyka nam coraz więcej rocznic ważnych wydarzeń z przeszłości, a różnego rodzaju obchody mają czasami bardzo spon-taniczny, ale i przypadkowy charakter. Często wręcz kultywuje się pamięć o zdarzeniach, które na to nie zasługują. Referent docenił znaczenie jubileuszu unii horodelskiej i stwierdził, że w pełni zasługuje on na upamiętnienie.

Następnie uczestnicy konferencji udali się do Chełma, gdzie w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej kontynuowano obrady. Odbywały się one w Akademickim Centrum ►

Współpracy Transgranicznej w Deputacjach. Przewodniczył im prof. Wojciech Iwańczak. Prof. A. Gil mówił o roli Chełma w dziejach pogranicza polsko-ruskiego, prof. W. Osadczy o kształtowaniu się więzi rodzinnych na pograniczu, a także w całym państwie polskoliteńskim, których korzeni upatrywał w sformułowaniu unii horodelskiej. Do tej kwestii nawiązywał dr Leopold Zgoda (Kraków), który akcentował zwłaszcza apele o wzajemną miłość i poszanowanie, zawarte w aktach unii horodelskiej, nawiązując jednocześnie do nauczania bł. Jana Pawła II. Dr hab. Eugeniusz Wilkowski (Chełm) scharakteryzował udział problematyki związanej z unią horodelską i jej tradycjami w działalności NSZZ „Solidarność” na terenie gminy Horodło i powiatu hrubieszowskiego w latach 80. XX w.

Dwie sesje 5 października poświęcono perspektywom wejścia Ukrainy do Unii Europejskiej. Przewodniczyli im: dr hab. E. Wilkowski i prof. J. Makar. Na temat tradycji unii horodelskiej i ich związku z obecną rzeczywistością wypowiedzieli się: mgr Lech Madej (Kraków), mgr Wasyl Woron (Łuck), dr Oksana Gwoździuk, dr Elżbieta Lewickaja (Drohobycz), prof. Jurij Makar i doc. Mychajło Pawliuk (Uniwersytet Czerniowiecki), dr Jurij Hajduk (PWSZ w Chełmie) oraz dr Beata Piskorska i dr Tomasz Stępniewski (KUL). Szeroko omawiano także postawę społeczeństwa ukraińskiego wobec ściślejszego związku z UE, stanowisko głównych sił politycznych oraz ugrupowań gospodarczych.

Ostatniego dnia uczestnicy udali się do Horodła, gdzie wraz z członkami Towarzystwa Miłośników Ziemi Horodelskiej złożyli wieńce przed obeliskiem upamiętniającym 600-lecie Unii Horodelskiej, odwiedzili kopiec usypany z okazji obchodów z 1861 r., a także uczestniczyli w mszy świętej, która kończyła obchody jubileuszu w parafii Horodło.

Paweł Jusiak

„GRUNDPROBLEME...” W POLSCE

W dniach 5–7 listopada 2013 r. w miejscowości Kombornia na Podkarpaciu odbyła się, uważana powszechnie w środowisku archeologicznym za elitarną, konferencja z corocznego cyklu „Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im mittleren Donauraum”. Spotkanie od lat odbywa się pod sztyltem Austriackiej Akademii Nauk, Słowackiej Akademii Nauk z udziałem Czeskiej Akademii Nauk, Zentrums für Baltische und Skandinavische Archäologie in Schleswig oraz Exzellenzcluster TOPOI Berlin. W tym roku jej gospodarzem, po raz drugi w historii, była Polska – Uniwersytet Łódzki (Instytut Archeologii – prof. Magdalena Mączyńska, prof. Jan Schuster).

Była to też jubileuszowa, dwudziesta piąta konferencja, poświęcona tym razem zagadnieniom „Macht des Eisens – Zeit im Umbruch. Zeitwende – Germanien und das römische Reich in der späten Eisen- und frühen römischen Kaiserzeit” (Władza żelaza – czas przełomu. Przełom er – Germania i Cesarstwo Rzymskie w późnym okresie przedrzymskim i we wczesnym okresie rzymskim). Udział wzięło w niej 32 archeologów z Polski, Niemiec, Czech, Austrii i Słowacji.

Konferencję otworzył referat dr. Piotra Łuczkiewicza z UMCS pt. „Germanen, Ariovist, Caesar. Einige Bemerkungen zu vermeintlichen Spuren germanischer Anwesenheit im Horizont des gallischen und des Bürgerkriegs”. Generalnie obradowano nad zmianami kulturowymi i politycznymi w Europie przełomu er, rozpatrując m.in. kwestie upadku cywilizacji celtyckiej i zagospodarowania spuścizny po niej, jak też niezwyklej kariery politycznej plemion germańskich. Osobnym blokiem były referaty o kształtowaniu się wielkich centrów produkcji

żelaza, zarówno tych z terenu zajętego przez Imperium Rzymskie, jak i tych powstających na obszarach *Barbaricum*, w tym na terenie dzisiejszej Polski.

Gościem specjalnym konferencji była dr Aleksandra Rzeszotarska-Nowakiewicz z Instytutu Archeologii i Etnologii PAN, która zaprezentowała jedno z największych odkryć ostatnich lat (The Lake Nidajno near Czaszkowo. A Late Antiquity sacrificial site from the Balt lands) – miejsca ofiarne w okolicy Czaszkowa na Mazurach z późnego okresu rzymskiego, w którym składano m.in. broń i oporządzenie militarne, co pozwala je porównywać do wielkich depozytów wojennych z okresu rzymskiego i wędrówek ludów znanych z terytorium Skandynawii¹.

Kolejne spotkanie odbędzie się w miejscowości Straubing w Niemczech, a pod dyskusję poddane zostaną kwestie dotyczące najnowszych odkryć odnoszących się do okresu wędrówek ludów, m.in. sensacyjnych cmentarzysk gockich z Bawarii.

Goście tego perfekcyjnie zorganizowanego sympozjum mieli też okazję zwiedzić skansen archeologiczny w Trzcinicy, stworzony w miejscu gigantycznych fortyfikacji powstałych we wczesnym okresie epoki brązu, zajętych ponownie przez Słowian w okresie kształtowania się państwa polskiego. Jego nazwa „Karpaska Troja” oddaje w pełni wrażenie, jakie wywołuje na zwiedzających.

Plonem każdej konferencji jest monograficzny tom opatrzonej jej tytułem. Każdy z nich należy do podstawowego warsztatu archeologa okresu przedrzymskiego i rzymskiego oraz wędrówek ludów. Już w siedmiu z nich swój udział zaznaczyła archeologia spod znaku UMCS.

Andrzej Kokowski

1. Por. J. Ilkjær, *Illerup Ådal – czarodziej-skie zwierciadło archeologii*, Warszawa 2007.

ROŚLINA

– ŹRÓDŁEM MATERIAŁU BADAWCZEGO

W dniach 16–18 października 2013 r. w Lublinie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Roślina – źródłem materiału badawczego” [‘Plant – the source of research material’]. Rektorzy trzech lubelskich uczelni – Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej prof. Stanisław Michałowski, Uniwersytetu Medycznego w Lublinie prof. Andrzej Drop oraz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. Marian Wesołowski – objęli patronat honorowy nad wydarzeniem.

Organizatorami Konferencji byli: Lubelskie Towarzystwo Wspierania Nauk Farmaceutycznych, Ogród Botaniczny UMCS i Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie. Współorganizowali ją: Katedra i Zakład Botaniki Farmaceutycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie; Katedra Chemii, Zakład Chemii Analitycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Zakład Fizjologii Roślin Instytutu Biologii i Biochemii UMCS, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Komisja Nauk Medycznych Oddziału PAN w Lublinie, Rada Ogródów Botanicznych i Arboretów w Polsce oraz Oddział Lubelski Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Obrady odbywały się w Centrum Konferencyjnym Hotelu Victoria.

Głównym celem konferencji była wymiana doświadczeń i nawiązanie współpracy pomiędzy specjalistami z różnych dziedzin, których łączy roślina jako przedmiot badań i zainteresowań naukowych. III Konferencja, podobnie jak poprzednie, cieszyła się dużym zainteresowaniem. Wzięło w niej udział ponad 180 osób – naukowców z wielu ośrodków lubelskich, krajowych oraz z kilku krajów Europy – Austrii, Belgii, Bułgarii, Grecji, Hiszpanii, Portugalii i Ukrainy.

Prof. Jaco Vangronsveld

Uczestnicy konferencji

Problematyka wystąpień i posterów obejmowała wiele dziedzin i gałęzi botaniki, farmacji, ogrodnictwa i innych, m.in.: bioróżnorodność, anatomię, cytologię, biotechnologię, biologię komórki, fizjologię, fitochemię, uprawę i przetwórstwo, nowoczesne techniki separacyjne, etnofarmakologię, farmakologię, toksykologię, kontrolę jakości.

Uczestnicy mieli możliwość wysłuchania 11 wykładów plenarnych,

wyłoszonych przez uznanych specjalistów z różnych ośrodków naukowych Europy oraz 17 referatów przygotowanych zarówno przez doświadczonych naukowców, jak i młodych pracowników nauki. Studenci studiów doktoranckich i młodzi pracownicy naukowcy stanowili liczną grupę uczestników spotkania. Dla nich była ona nie tylko miejscem prezentacji wyników obserwacji i badań czy zdobywania wiedzy i nawiązywania kontaktów, ale była także okazją do nabycia nowego doświadczenia – niektórzy uczestnicy po raz pierwszy w swoim naukowym życiu ogłosili ustny referat na międzynarodowej konferencji. W sesjach posterowych zaprezentowano 165 plakatów, przy których toczyły się długie i ożywione dyskusje.

Wykład inauguracyjny pt. „Plant-associated bacteria: an important key to a successful application of phytoremediation” wygłosił prof. Jaco Vangronsveld z Uniwersytetu w Hasselt w Belgii, autorytet w dziedzinie toksyczności metali ciężkich w środowisku i wykorzystania roślin i związanych z nimi mikroorganizmów do oczyszczania terenów skażonych metalami ciężkimi.

Ostatni dzień konferencji przeznaczony był na warsztaty dotyczące metod określania aktywności leków in vitro. Prowadzili je pracownicy Samodzielnej Pracowni Chemii i Neuroinżynierii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Tego dnia uczestnicy konferencji zwiedzali także lubelską starówkę i Ogród Botaniczny UMCS.

Organizatorzy mają nadzieję że kolejna, IV konferencja, która została zaplanowana na wrzesień 2015 r., będzie równie udana jak trzy poprzednie. Serdecznie zapraszamy.

Grażyna Szymczak
Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego III Konferencji

PUZZLE ARCHIWALNE, BIBLIOTECZNE I MUZEALNE W CYFROWYM ŚWIECIE

15 listopada 2013 r. Kancelaria Senatu wraz z Kancelarią Prezydenta RP zorganizowała w gmachu Senatu RP III Seminarium pt. „Puzzle archiwalne, biblioteczne i muzealne w cyfrowym świecie”, które odbyło się w ramach projektu „Archiwa Przełomu 1989–1991”.

W projekcie „Archiwa Przełomu 1989–1991” dąży się do stworzenia centrum informacji na temat historii z lat 1989–1991. Celem jest przygotowanie ogólnopolskiego, elektronicznego katalogu zasobów, udostępniającego wszystkim zainteresowanym dokumenty z okresu 1989–1991 *on-line*.

Na program seminarium złożyło się 10 referatów, zorganizowanych w dwóch panelach tematycznych: historycznym i archiwistycznym.

Moderatorem części wstępnej był wicemarszałek Senatu RP Jan Wyrowiński, a spotkanie otwo-

rzyli Szef Kancelarii Senatu Ewa Polkowska i Szef Kancelarii Prezydenta RP Jacek Michałowski. Po przywitaniu i wręczeniu nominacji, przedstawiono członków Rady Programowej ds. projektu „Archiwa Przełomu 1989–1991”. Zaprezentowano też zwycięski projekt interfejsu strony głównej portalu www.archiwaprzelomu.pl. Dyrektor Biura Analiz i Dokumentacji Kancelarii Senatu Agata Karwatowska-Sokołowska przedstawiła sprawozdanie z realizacji projektu i plany na przyszłość. Część wstępną zakończyła prezentacja nowych aplikacji interneto-

wych HERMES i AFRODYTA wykorzystywanych w projekcie.

Panel historyczny, „U progu Przełomu – przed 4 czerwca 1989”, poprowadził doradca Prezydenta RP Henryk Wujec. Bogdan Borusewicz wygłosił referat pt. „Dwugłos uczestników transformacji: Bogdana Borusewicza, marszałka Senatu RP oraz [nieżyjącego już] Tadeusza Mazowieckiego, doradcy Prezydenta RP”, a Adam Cherek z Europejskiego Centrum Solidarności rozwiązywał zagadkę plakatów wyborczych kandydatów Komitetu Obywatelskiego z Lechem Wałęsą.

Część trzecią stanowił panel archiwistyczny, którego moderatorem była senator RP Anna Stark. Tematem przewodnim dyskusji były „Zmiany w teorii i metodyce archiwalnej w przededniu archiwum cyfrowego”. Ważny głos zabrała prof. dr hab. Halina Robótka z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Omówiła problem aparatu pojęciowego archiwistyki generowany postępem cyfryzacji materiałów archiwalnych i obiegiem dokumentacji elektronicznej. Ze względu na aktualność zagadnień warto o tym wystąpieniu napisać szerzej.

Autorka zwróciła uwagę, że dysponujemy prawie czterdziestoletnim słownikiem archiwalnym, w którym próżno szukać pojęć i definicji dotyczących dokumentacji elektronicznej, ale zawarta w nim terminologia i definicje pojęć ogólnych oparły się upływowi czasu. Nie wielka ich liczba wymagałaby drobnych korekt i modyfikacji. Jednak zaproponowany w nim aparat pojęciowy ma wartość *constans*. Jest to szczególnie ważne w dobie tendencji do rozpraszania akt spraw zakończonych.

Brak słownictwa związanego z nowymi technologiami jest dotkliwie odczuwalny, a nowoczesna i wszechobecna technologia informatyczna wprowadziła do uporządkowanego zarządzania dokumentacją i życia archiwalnego pod względem teoretycznym i metodycznym spore zamieszanie. Jest to nieznaną przestrzeń, także dla większości urzędników – codziennych użytkowników i dla archiwów, które muszą z tego chaosu uczynić otoczenie przyjazne i użyteczne, innymi słowy ułożyć z tego puzzle teoretyczne i metodyczne. Kierunki terminologicznych zmian są różne, ale wszystkie generowane przez nowe technologie i nowych autorów. Przykładem jest treść rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 30 października 2006 r.: w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych oraz w sprawie szczegółowego spo-

sobu postępowania z dokumentami elektronicznymi. Treść obu reguluje kwestie związane z systemami EZD.

Wprowadzanie terminów i pojęć bez uwzględnienia określonych już istniejących prowadzi do uduźwień, czego przykładem jest zaproponowany w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. nowy termin „odwzorowanie cyfrowe” zalecany jako synonim „kopii”. A kopia, czyli „powtórzony tekst pierwowzoru, niezależnie od techniki jego sporządzenia” już znajduje się we wspomnianym *Polskim Słowniku Archiwalnym*. Postulując prostotę działania, Autorka zastrzega, aby nie ulegać naporom języka informatyki.

Przyczynę słabości polskiej terminologii zarządczej i archiwalnej prof. Robótka widzi w zmianie statusu pracownika archiwum z pracownika naukowego na urzędnika administracji państwowej. Ta zmiana otworzyła archiwa na inne zawody i to zjawisko w dużym natężeniu obserwujemy dzisiaj. Do archiwów napływają pracownicy z innym niż archiwalne wykształceniem i nie można się spodziewać, że zgłębią oni wszystkie tajniki pracy w archiwach bieżących i w archiwach wieczystych, że poznają mechanizmy powstawania najnowszej dokumentacji w kancelarii.

W konkluzji autorka stwierdziła, że informatyzacja administracji wymaga połączenia wiedzy z obu obszarów, a przedstawiciele obu mają dokładnie przypisane sobie role: zarządcy i archiwiści powinni sformułować oczekiwania uwzględniające wszystkie potrzeby, także kancelaryjne, a informatycy, opracowując konkretny produkt, powinni skonstruować go w prosty, nieskomplikowany i szybko działający sposób.

W godzinach popołudniowych w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica w Warszawie miały miejsce uroczystości jubileuszowe 60-lecia Archiwum PAN. Nasze Archiwum reprezentowała niżej podpisana.

Anna Romanowska

ELEKTRONICZNE ZARZĄDZANIE DOKUMENTACJĄ

12 listopada 2013 r. w Sali Senatu (Collegium Minus) Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyło się seminarium „Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją w uczelniach wyższych, instytucjach naukowych i kulturalnych – teoria i praktyka”, połączone z obchodami 60-lecia Archiwum UAM. Seminarium zorganizowane zostało przez Sekcję Archiwów Instytucji Naukowych i Kulturalnych Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz Polskie Towarzystwo Archiwalne.

Po wystąpieniach związanych z jubileuszem 60-lecia Archiwum UAM, na seminarium przedstawiono 11 referatów poświęconych różnym aspektom zarządzania dokumentacją elektroniczną. Wśród referentów przedstawiających różne doświadczenia w zakresie wdrażania systemów elektronicznych, w tym USOS, który działa w kilku uczelniach, znaleźli się archiwiści z archiwów państwowych (Poznań), uniwersyteckich (Warszawa, Toruń, Kraków, Kielce, Łódź, Poznań, Szczecin) oraz przedstawiciel Departamentu Strategii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Tematyka seminarium była tym bardziej interesująca, gdyż Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej jest w trakcie wdrażania elektronicznego zarządzania dokumentacją. Od kilku lat trwają starania nad zaimplementowaniem systemu SAP przeznaczonego głównie dla Kadr i Plac. W bieżącym roku zaangażowano się też w prace związane z wdrożeniem systemu USOS związanego z kompleksową obsługą toku studiów. Jest to jednak proces dość odległy, co wpływa też na prace ewidencyjne naszego archiwum uniwersyteckiego.

Michał Kuchciak
Archiwum UMCS

MARKETING W PROCESIE INTERNACJONALIZACJI RYNKU

W dniach 26–28 września 2013 r. we Lwowie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Marketing w procesie internacjonalizacji rynku”, zorganizowana przez Katedrę Marketingu UMCS oraz Katedrę Marketingu i Logistyki Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”. Temat nawiązywał do postępującego procesu umiędzynarodowienia i globalizacji działalności przedsiębiorstw oraz nasilenia się procesów konkurencji. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele polskiego i ukraińskiego środowiska akademickiego z uniwersytetów i politechnik (Szczecin, Koszalin, Łódź, Częstochowa, Poznań, Wrocław, Katowice, Warszawa, Lublin, Lwów). Radzie Programowej przewodniczyli: prof. Genowefa Sobczyk i prof. Yevhen Krykavskyy.

Program merytoryczny konferencji skupiał się na następujących zagadnieniach: Przesłanki i wyróżniki internacjonalizacji gospodarki i rynku; Strategie marketingowe na rynku globalnym; Internacjonalizacja handlu i usług; Wpływ internacjonalizacji na konsumpcję i zachowania nabywców; Marki lokalne a marki globalne; Logistyka marketingowa.

Zamierzeniem Organizatorów jest zapoczątkowanie cyklu tego typu spotkań organizowanych naprzemiennie przez jednego z partnerów pod przewodnim hasłem „Marketing w procesie internacjonalizacji rynku”. W planach są także inne wspólne przedsięwzięcia badawcze.

Efektom wydawniczym spotkania jest zbiór artykułów w języku angielskim, wydanych w „Logistyce” – czasopiśmie naukowym Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska” (ISSN 0321-0499). W Katedrze Marketingu i Logistyki Politechniki Lwowskiej zatrudnione są 32 osoby. Pracują one w biurze typu *open space*, w którym własne biurka mają wyłącznie samodzielni pracownicy nauki. Pozostałe osoby pracują przy kilkunastu biurkach, przy których następuje rotacja. Samodzielny pokój ma jedynie Kierownik Katedry. Warunki pracy są nieporównywalnie trudniejsze niż na polskich uczelniach.

Pierwszego dnia konferencji, po przybyciu do Lwowa, polscy uczestnicy zwiedzali rynek starego miasta.

Tom czasopisma „Logistyka”

Niestety wraz z przyjazdem na Ukrainę nastąpiło załamanie pogody. Zwiedzanie w strugach deszczu sprzyjało integracji uczestników – im większy parasol, tym większa szansa na znalezienie interesującego towarzysza/ki. Dzień zakończył się kolacją z kuchnią regionalną przy akompaniamencie kapeli – kabaretu Lwowska Fala.

Drugiego dnia nastąpiło uroczyste otwarcie obrad, którego dokonał prof. Y. Krykavskyy. Następnie głos zabrał Rektor Politechniki Lwowskiej prof. J. Bobalo, który przedstawił krótko historię uczelni oraz nawiązał do planów wstąpienia Ukrainy do Unii Europejskiej. Wystąpił także Dyrektor Instytutu Ekonomiki i Zarządzania Politechniki Lwowskiej prof. O. Kuźmina. Ze strony polskiej głos zabrała Pro-

dzienka Wydziału Ekonomicznego UMCS dr M. Kamieniecka, która odczytała list w imieniu Dziekana Wydziału prof. Z. Pastuszaka. Następnie prof. G. Sobczyk, Kierownik Katedry Marketingu UMCS, jako współorganizator konferencji, podziękowała prof. Y. Krykavskiemu za pozytywną odpowiedź na propozycję nawiązania współpracy naukowo-badawczej. Profesor wyraziła również wdzięczność za trud przygotowania publikacji, podkreślając tym samym jej oryginalność na tle krajowych czasopism. Na koniec odczytano list od Rektora UMCS prof. Stanisława Michałowskiego.

Pierwsza sesja plenarna nawiązywała wprost do tytułu Konferencji i dotyczyła marketingu w procesie internacjonalizacji rynku. Wśród panelistów zasiedli prof. G. Sobczyk, prof. M. Pluta-Olearnik, prof. E. Michalski, dr L. Moroz, prof. A. Starostina, prof. T. Reshietilova oraz prof. I. Reshietikova. Po przerwie wznowiono obrady, którym przewodniczyła prof. B. Pilarczyk. Prezentacje nawiązywały do dwóch haseł przewodnich – wpływu internacjonalizacji na konsumpcję i zachowania nabywców oraz zarządzania marketingowego w otoczeniu międzynarodowym.

Zdecydowana większość referatów stanowiła prezentację wyników badań empirycznych. Tematyka była bardzo szeroka z racji wielowymiarowości problemu stosowania marketingu w warunkach nasilającego

Fot. Archiwum konferencji

Oleh Karry i Ilona Bondos

się procesu internacjonalizacji rynku. Wielokrotnie podkreślano potrzebę uwzględniania w działaniach marketingowych zmian zachodzących na rynku międzynarodowym przy jednoczesnej trosce o zachowanie unikatowości prowadzonej działalności. Referaty dotyczyły m.in. takich zagadnień, jak: internacjonalizacja usług, międzynarodowe strategie marketingowe, znaczenie komunikacji marketingowej w warunkach internacjonalizacji, strategiczne zarządzanie marketingowe, konkurencyjność w warunkach kryzysu gospodarczego, ekologiczny wymiar działań z zakresu logistyki. Podczas dyskusji nawiązywano do kwestii ewolucji instrumentarium marketingowego, szczególnie w zakresie komunikacji marketingowej, co ma swoje odzwierciedlenie w trudnoś-

ciach klasyfikacji wykorzystywanych narzędzi.

Dzień zakończył się uroczystą kolacją w budynku Politechniki Lwowskiej, dzięki czemu Uczestnicy mieli okazję poczuć atmosferę miejsca i doświadczyć ukraińskiej gościnności. Tworzeniu przyjemnego klimatu spotkania dodatkowo sprzyjały występy wokalo-taneczne.

Trzeciego dnia Konferencji, przed rozpoczęciem części merytorycznej, uczestnicy zwiedzali najstarsze budynki Politechniki Lwowskiej. Następnie odbył się panel redaktorów czasopism naukowych, w którym prezentowano wybrane czasopisma naukowe. Prof. B. Pilarczyk z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu poinformowała o reaktywacji czasopisma internetowego „Świat Marketingu”. Prawo do

tego tytułu otrzymało utworzone w 2013 r. Polskie Naukowe Towarzystwo Marketingu, którego Prezesem Zarządu jest Pani Profesor. Prodziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS dr M. Kamieniecka przedstawiła międzynarodowe wydawnictwo „ToKnowPress”, utworzone w ramach współpracy trzech uniwersytetów – UMCS, Kasetsart University (Bangkok, Tajlandia) oraz International School for Social and Business Studies (Celje, Słowenia). Prodziekan wspomniała również o innych tytułach mogących zainteresować uczestników – „International Journal of Accounting Practice and Research”, „International Journal of Business Development and Research”, „International Journal of Management, Knowledge and Learning”, „International Journal of Synergy and Research”. Doc. dr O. Karry przedstawił czasopismo „Logistyka”. Zaprezentowano również dwa inne czasopisma Politechniki Lwowskiej – „Problemy Ekonomiki i Zarządzania” oraz „Zarządzanie i Przedsiębiorczość na Ukrainie”, a także „Czasopismo Naukowe NLTU Ukrainy” oraz „Społeczno-ekonomiczne Problemy Współczesnej Ukrainy”.

Konferencję podsumował gospodarz spotkania – prof. Y. Krykavskyy. Podkreślił realizację celu, jaki postawiły sobie Katedra Marketingu i Logistyki Politechniki Lwowskiej oraz Katedra Marketingu UMCS. Na ręce prof. G. Sobczyk złożył podziękowania oraz zapewnienie o kontynuowaniu współpracy. Następnie głos zabrała prof. G. Sobczyk, która podziękowała za gościnę Politechnice Lwowskiej, uczestnikom za aktywny udział i obecność oraz pracownikom swojej Katedry za pracę nad przygotowaniem konferencji. Na koniec wszyscy zostali zaproszeni na kolejną konferencję z cyklu „Marketing w procesie internacjonalizacji rynku”, która odbędzie się w maju 2015 r. w Lublinie.

Ilona Bondos
Marcin Lipowski
Komitet Organizacyjny
Konferencji
Katedra Marketingu UMCS

KSZTAŁCENIE WOKALNE JAKO DROGA DO PEŁNEGO ROZWOJU OSOBOWOŚCI

W dniach 20–21 listopada 2013 r. Zakład Kształcenia Wokalnego Instytutu Muzyki UMCS był gospodarzem Konferencji Naukowej „Kształcenie wokalne jako droga do pełnego rozwoju osobowości ucznia i studenta.” W spotkaniu uczestniczyli wokaliści – dydaktycy, pracujący twórczo na scenie, a jednocześnie naukowo na uniwersytetach: w Kielcach, Rzeszowie i Lublinie.

Gościliśmy dr hab. Monikę Kolasę-Hladikową z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, która jest znakomitym mezzosopranem i cenionym pedagogiem emisji głosu. Prowadzi szkolenia chórów i zespołów wokalnych, a specjalizuje się w pracy nad umiejętnościami wokalnymi dzieci. Zreferowała ona temat: „Nie istnieją dzieci niezdolne muzycznie – metodyka edukacji wokalne w wieku przedszkolnym i szkolnym”. Po wykładzie odbyły się interesujące warsztaty z udziałem studentów Instytutu Muzyki UMCS, podczas których mogli zapoznać się z metodami dydaktycznymi rozwijającymi umiejętności wokalne nie tylko u dzieci.

Drugi gość, dr Jacek Ścibor przyjechał do nas z Instytutu Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jego działalność artystyczna obejmuje recitale solowe, dzieła oratoryjno-kantatowe i koncerty estradowe. W sposób szczególny zajmuje się ruchem scenicznym i rytmiką w szerokim zakresie. Przedstawił wykład: „Rytmika i plastyka ruchu, jako nieodzowne elementy pracy wokalisty”. Następnie odbyły się warsztaty, na których uczestnicy poznali szereg technik rozluźniających i wspomagających aparat mięśniowy oraz gest i ruch sceniczny, wykorzystywane przez wokalistów podczas pracy na scenie.

W konferencji czynny udział brało również troje pedagogów z Instytutu Muzyki UMCS. Bardzo ciekawy referat pt. „Psychofizyczne uwarunkowania wykonawstwa wokálnego” zaprezentowała dr Agnieszka Piekaroś-Padzińska. Dzięki kilkunastoletniej pracy w Teatrze Muzycznym w Lublinie i bogatemu doświad-

czeniu pracy na scenie, przedstawiła wiele ważnych zagadnień dotyczących artysty śpiewaka, który, aby sprostać wymogom współczesnych koncepcji scenicznych, musi być wszechstronnie przygotowany nie tylko wokalnie i muzycznie, ale także psychicznie. Poruszyła m.in. zagadnienia: koncentracji, wrażliwości, stosowania technik relaksacyjnych, plastyki ruchu i gestu na scenie oraz nabywaniu odporności na krytykę i umiejętności radzenia sobie ze stresem i treścią podczas występów.

„Współczesna edukacja wokalna – specjalizacja czy wszechstronność” to tytuł wykładu adiunkt Bożenry Saulskiej, która przedstawiła dylematy współczesnego artysty, od którego wymaga się wszechstronności repertuarowej, a jednocześnie wąskiej specjalizacji, gwarantującej mistrzostwo wykonawcze. Próbowała odpowiedzieć na pytania, jak należy edukować młodzież XXI w., na co zwrócić uwagę w doborze materiału wokально-muzycznego, czy kierować się osobowością artysty czy też fizycznymi warunkami jego głosu (brzmieniem, barwą, dynamiką).

Wiele interesujących informacji mogli usłyszeć studenci podczas wykładu dr. Piotra Olecha, kontratenora, zachwycającego na scenie muzykalnością i techniką wokálną. W ostatnich latach zauważamy gwałtowny powrót do wykonywania i propagowania muzyki dawnej. Referat pt. „Kontratenor – rys historyczny, specyfika kształcenia” dotyczył właśnie tej tematyki. Na świecie i w Polsce kształci się obecnie głosy męskie, stosując barokową, dwurejestrową metodę wykonawczą. Dawniej kobietom nie wolno było wystę-

pować na scenie. Wszystkie partie sopranowe wykonywali mężczyźni, wykorzystując falset, aby upodobnić barwowo swoje głosy do głosów kobiecych. Na zakończenie wykładu wysłuchaliśmy wspaniałych nagrań światowej sławy tenorów altowych i kontratenorów, wykonujących wirtuozowsko repertuar dawnych mistrzów.

Konferencję uświetnił koncert studentów edukacji artystycznej UMCS, którzy zaprezentowali klasyczny repertuar wokalny. Usłyszeliśmy szereg przepięknych pieśni i arii operowych kompozytorów polskich i obcych. Wystąpili: z klasy śpiewu dr Agnieszki Piekaroś-Padzińskiej – Olga Tychiniuk, Melania Laskowska, Marcin Skibiński; z klasy śpiewu adiunkt Bożenry Saulskiej – Milena Siembida; z klasy śpiewu dr. Piotra Olecha – Ewelina Mazur, Marcin Obuchowski, Piotr Goławski i z klasy śpiewu mgr. Huberta Świecy – Grzegorz Głos. Przy fortepianie towarzyszyli im mgr Ewa Strawa, prof. Correlli Świeca i Skvortsov Glib.

Żegnając uczestników konferencji, dr hab. Małgorzata Nowak, prof. nadzw. – Kierownik Zakładu Kształcenia Wokalnego wyraziła swoje zadowolenie z ogromnego zainteresowania tematyką konferencji, zarówno w środowisku artystycznym, jak i studenckim, o czym świadczyły pozytywne opinie i wysoka frekwencja na wykładach i warsztatach metodycznych. Tego typu spotkania są niezwykle inspirujące i zachęcają do nowych poszukiwań i wyzwań artystycznych. Zatem do usłyszenia niebawem.

Dr Agnieszka Piekaroś-Padzińska
Adiunkt Bożenna Saulska

Fot. Krzysztof Trojnar

Dr Barbara Smoczyńska prowadząca warsztat „Komunikacja interpersonalna”

XI ŚWIATOWY DZIEŃ FILOZOFII NA WFIS

21 listopada 2013 r., po raz drugi na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS, obchodzony był Światowy Dzień Filozofii, zorganizowany przez WFIS UMCS oraz Polskie Towarzystwo Filozoficzne Oddział w Lublinie. Światowy Dzień Filozofii został ustanowiony przez UNESCO w 2002 r. w celu zwrócenia uwagi na istotną rolę filozofii w rozwoju intelektualnym, a szczególnie w nauce krytycznego myślenia, a także krzewienia idei tolerancji oraz pokoju. Idea wprowadzenia Światowego Dnia Filozofii miała przyczynić się do popularyzacji nauki filozofii w szkołach na całym świecie.

W związku z rocznicą 70-lecia UMCS uroczystości związane ze Światowym Dniem Filozofii na WFIS miały szczególnie uroczysty charakter. Głównym punktem obchodów był wykład honorowego gościa prof. dr. hab. Bohdana Dziemidoka (SWPS, Uniwersytet Gdański) pt. „Światopoglądowe i kulturowe znaczenie poczucia humoru”. Profesor B. Dziemidok jest blisko związany z naszym Uniwersytem. Jako pracownik naukowy UMCS pełnił wiele funkcji, m.in. prodziekana Wydziału Humanistycznego (1970–1975), dyrektora Międzyuczelnianego Instytutu Filozofii i Socjologii (1979–1981) oraz prorektora UMCS (1981–1982). Był założycielem i wieloletnim kierownikiem Zakładu Etyki i Estetyki w Instytucie Filozofii, w któ-

rym pracuje obecnie wielu uczniów Profesora.

Podczas wykładu prof. Bohdan Dziemidok przedstawił szeroką klasyfikację i charakterystykę teorii oraz rodzajów komizmu, czerpiąc przykłady z wielu dziedzin sztuki (m.in. filmu, teatru czy literatury). Wskazywał, jak bogaty jest filozoficzny nurt teorii komizmu. Wykład zawierał w swej treści dużą dawkę humoru, prof. Dziemidok ubarwił swą wypowiedź licznymi anegdotami, celnie zauważając, że także humor posiada pewne granice, a pojawiają się one w sytuacji, w której żart może kogoś zranić. Wystąpienie spotkało się z ciepłym przyjęciem ze strony słuchaczy.

W ramach obchodów Światowego Dnia Filozofii na WFIS odbyły się także warsztaty prowadzone przez dr Barbarę Smoczyńską (Biuro ds.

Kształcenia Ustawicznego UMCS), poświęcone doskonaleniu umiejętności komunikacji interpersonalnej. Przedmiotem spotkania była sztuka rozmowy z drugim człowiekiem bez rezygnacji z wyrażania własnych emocji, ale z poszanowaniem cudzej podmiotowości.

Wydarzeniem wieńczącym Światowy Dzień Filozofii była ▶

Fot. Krzysztof Trojnar

Słuchacze wykładu prof. Bohdana Dziemidoka

Fot. Krzysztof Trojnar

Dziekan Wydziału prof. Teresa Pękala wręcza kwiaty prof. Bohdanowi Dziemidokowi

debata: „Filozofia w uniwersytecie i szkole”, którą moderował dr hab. Marek Hetmański, prof. nadzw. UMCS. W dyskusji panelowej wzięli udział: dr hab. Agnieszka Lekka-Kowalik, prof. KUL, dr hab. Honorata Jakuszko, prof. UMCS, ks. prof. dr hab. Andrzej Bronk (KUL), prof. dr hab. Piotr Gutowski (KUL), dr hab. Andrzej Kapusta (UMCS), mgr Aneta Jagieła (I LO, Świdnik), dr Tomasz Kalbarczyk (LO im. Paderewskiego), mgr Mariusz Kawecki (II LO, Chełm). W ramach obrad toczyła się dyskusja m.in. nad stanem instytucjonalnej pozycji filozofii w szkołach i na uniwersytecie. Obradujący analizowali, jaką rolę pełni dziś filozofia w szkolnictwie wyższym oraz jak skutecznie propagować wiedzę filozoficzną w szkołach średnich. Poruszona została także kwestia dotycząca przywróce-

nia filozofii do programu nauczania w szkole średniej. Pomimo rysującego się w niezbyt optymistycznych barwach obrazu dotyczącego pozycji filozofii na uniwersytecie i szkole, uczestnicy dyskusji wyrazili nadzieję na poprawę sytuacji, a jedną z prób rozwiązania problemu upatrywali w dalszej pracy nad popularyzacją i wskazywaniu, jak ważną rolę dla rozwoju intelektualnego młodego człowieka pełni ta dziedzina.

Ponadto zorganizowany został charytatywny kiermasz książek, z którego zyski zostały przekazane na rzecz Towarzystwa Nowa Kuźnia. Była to inicjatywa studentów i doktorantów WFiS, którzy dzięki pomocy i zaangażowaniu w akcję kadry naukowej, studentów oraz pracowników Uniwersytetu zebrali pokaźną liczbę książek. Kiermasz cieszył się dużą popularnością, a zebrane pieniądze zostały przekazane na rozwój kulturalny i artystyczny młodych Lublinian. Organizatorzy zachęeni pozytywnym zainteresowaniem planują uczynić to wydarzenie cyklicznym.

Obchody Światowego Dnia Filozofii na WFiS objęli swym patronatem: Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka”, Radio Centrum oraz portal Student Lublin. Obszerna fotorelacja z wydarzenia znajduje się na stronie www.wfis.umcs.lublin.pl.

Krzysztof Trojnar

Katedra Prawa Gospodarczego i Handlowego (KPGiH) UMCS oraz Fundacja Absolwentów UMCS zorganizowały 24 października 2013 r. w Lubelskim Towarzystwie Naukowym ogólnopolską konferencję naukową „Skarb Państwa a działalność gospodarcza”.

Spotkanie patronatem honorowym objęli: Minister Skarbu Państwa, Prezydent Miasta Lublin, Rektor UMCS, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS, Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. Patronat medialny nad konferencją sprawowały: miesięcznik „Rejent”, „Gazeta Prawna” i „Gazeta Wyborcza”. Wsparcia finansowego udzielili: Wolters Kluwer Polska S.A., Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych (PWPW) S.A., Okręgowa Izba Radców Prawnych (OIRP) w Lublinie, Izba Notarialna (IN) w Lublinie, Izba Adwokacka (IA) w Lublinie, czasopismo „Rejent” i Prezydent Miasta Lublin. Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele Rządu RP, Prokuratury Generalnej, samorządu lubelskiego, pracownicy naukowi katedr oraz zakładów prawa gospodarczego i handlowego, a także studenci i doktoranci z większości ośrodków akademickich w Polsce, przedstawiciele praktyki, w tym m.in. członkowie OIRP, IA i IN w Lublinie, spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz szeroko rozumianego biznesu.

Konferencję otworzył Kierownik KPGiH UMCS prof. A. Kidyba, który podziękował za duże zainteresowanie spotkaniem i przypomniał cele organizowanej konferencji. Wyraził nadzieję, iż będzie ona podstawą do przemyśleń dotyczących szeroko rozumianej aktywności Państwa w dziedzinie działalności gospodarczej, zarówno na płaszczyźnie naukowej, jak i praktycznej, w wyniku których dojdzie do określonych konstruktywnych zmian postrzegania tej działalności. Następnie głos zabrali goście honorowi, tj. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu

Fot. Krzysztof Trojnar

Uczestnicy debaty „Filozofia w uniwersytecie i szkole”

„SKARB PAŃSTWA A DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA”

Fot. Marek Jabłoński

Uczestnicy konferencji w trakcie I panelu dyskusyjnego

Państwa prof. Z. Gawlik, Prezydent Miasta Lublin dr K. Żuk, Prorektor UMCS ds. Ogólnych prof. R. Mojak, Dziekan WPiA UMCS prof. A. Przyborowska-Klimczak i Prezes Zarządu Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. Krzysztof Żarnotał.

W obszernym wystąpieniu Sekretarz Stanu prof. Z. Gawlik zwrócił uwagę m.in. na zasadność podjęcia działań w celu uproszczenia i uporządkowania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w podmiotach z jego udziałem. Stwierdził, iż sposobem realizacji tych celów może być skupienie w zakresie uprawnień jednego ministra całości nadzoru właścicielskiego, na ile to możliwe ze względu na regulacje prawne, w tym unormowania prawa wspólnotowego. W związku z tym Z. Gawlik wysunął postulat wypracowania nowego, optymalnego modelu uczestnictwa Państwa w gospodarce.

Konferencja została podzielona na trzy panele merytoryczne. Pierwszemu, który dotyczył podmiotowości prawno-gospodarczej Skarbu Państwa oraz dopuszczalności i skutków jego aktywności w płaszczyźnie działalności gospodarczej, przewodniczyła prof. A. Walaszek-Pyziół (UJ). Rozpoczął go referat prof. W. J. Katerna i dr. W. J. Matysiaka (UŁ) pt. „W jaki sposób Państwo może uczestniczyć w obrocie gospodarczym?”, w którym autorzy wskazali na warianty partycypacji Państwa w dzia-

łalności gospodarczej. Następny referat pt. „Skarb Państwa jako osoba prawna” wygłosił prof. A. Herbert (KUL). Dr P. Malinowski (Uniwersytet Opolski) przedstawił zagadnienia pozycji prawnej Skarbu Państwa w spółkach partnerstwa publiczno-prywatnego. Dr R. Lewandowski (PWPW S.A.) poświęcił referat pozycji narodowego wytwórcy banknotów, dokumentów i towarzyszących im systemów we współczesnej gospodarce.

Drugiemu panelowi, dotyczącemu stosunków prawno-gospodarczych z udziałem Skarbu Państwa, a także praw i obowiązków Skarbu Państwa w zakresie aktywności w obszarze działalności gospodarczej, przewodniczyła prof. J. Kruczałak-Jankowska (UG). Dr A. Rzetelska (UŁ) przedstawiła referat dotyczący pozycji prawnej Skarbu Państwa, jako poręczyciela z tytułu zabezpieczeń udzielanych na podstawie ustawy z 8 maja 1997 r. Kolejną prelegentką była dr A. Fermus-Bobowiec (UMCS). Wygłosiła referat pt. „Skarb Państwa jako strona umowy w sprawie zamówienia publicznego zawieranej z przedsiębiorcą a zasada swobody umów”. Mgr J. Sznajder (UR) mówił o problemach prawnych w relacjach Skarbu Państwa i przedsiębiorców prywatnych w zakresie działalności gospodarczej w sektorze usług zarządzania portami lotniczymi i obsługi naziemnej.

Trzeciemu panelowi, który dotyczył zagadnienia nadzoru właścicielskiego

nad podmiotami tworzonymi przez Skarbu Państwa, przewodniczyła prof. A. Malarewicz-Jakubów (Uniwersytet w Białymstoku). Pierwsze wystąpienie pt. „Spółki z udziałem Skarbu Państwa – relikty przeszłości, czy nowoczesny profesjonalizm? Uwagi natury prawnej” wygłosił prof. T. Siemiątkowski (SGH w Warszawie). Prof. M. Aluchna (SGH) przedstawiła referat pt. „Dobre praktyki *corporate governance* – doświadczenia spółek giełdowych jako lekcja dla spółek Skarbu Państwa”. Dr hab. F. Grzegorzczak (UE w Krakowie) wygłosił referat pt. „Spółki z udziałem Skarbu Państwa – problematyka nadzoru w ujęciu systemowym”. Dr hab. P. Wiatrowski (UE w Krakowie) poruszył zagadnienie niekonstytucyjnej regulacji tzw. konkursów do rad nadzorczych spółek Skarbu Państwa. Dr B. Gliniecki (UG) swój referat poświęcił problematyce nadzoru nad strukturami holdingowymi z udziałem spółek Skarbu Państwa.

Prof. A. Kidyba podsumował konferencję, podziękował uczestnikom za udział, a patronom oraz wspierającym finansowo konferencję za udzieloną pomoc. Uczestnicy zgodnie uznali wydarzenie za bardzo udane i wymagające kontynuacji w zaproponowanej przez prof. A. Kidybę formule. Referaty wygłoszone podczas spotkania oraz przesłane organizatorem zostaną opublikowane w monografii pokonferencyjnej.

Grzegorz Kozieł

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa prof. Z. Gawlik podczas prelekcji

Fot. Marek Jabłoński

Nowa czytelnia
główna Staatsbibliothek
w budynku przy alei
Unter den Linden

Fot. Archiwum prywatne

BIBLIOTEKA PAŃSTWOWA W BERLINIE

– DOSKONAŁE MIEJSCE PRACY DLA HISTORYKA

W badaniach z zakresu humanistyki nowoczesne źródła informacji dostępne w Internecie czy bibliotekach wirtualnych nie wyparły tradycyjnych książek i czasopism naukowych zawierających źródła czy też opracowania w tradycyjnej papierowej formie. Dla polskich badaczy szczególnie ważny jest dostęp do literatury obcej, europejskiej i amerykańskiej, której nasze biblioteki naukowe nie mają dużo. Dlatego prędzej czy później przed badaczami staje problem wyboru ośrodka posiadającego dobrze zaopatrzone biblioteki. Po dwukrotnym pobycie w Berlinie w lipcu ubiegłego roku i we wrześniu tego roku stolicę Niemiec mogę z pełną odpowiedzialnością polecić wszystkim zainteresowanym badaczom.

Leży ona niedaleko od naszego kraju, więc koszty przejazdu nie są bardzo wysokie, jak w przypadku innych ośrodków zagranicznych. Można tam dolecieć samolotem albo dojechać pociągiem lub autobusem. Ja polecam ten drugi środek komunikacji, gdyż z Warszawy odjeżdża kilka pociągów, w tym jest jeden nocny, a w przypadku zakupu biletów z wyprzedzeniem i od razu w obie strony można sporo oszczędzić. Do wagonu zabierze się też więcej bagażu, bez dodatkowych opłat. Za miastem nad

Szprewą jako miejscem kwerendy czy celem turystycznym przemawiają również koszty utrzymania. Kilku- lub kilkunastodniowy pobyt w tym mieście nie zrukuje przeciętnie zarabiającego obywatela naszego kraju. Oszczędny turysta może w Berlinie bez trudu odnaleźć tańsze miejsce noclegowe i market bardziej popularnej sieci handlowej, w którym zaopatrzy się w podstawowe produkty spożywcze po cenach nieco wyższych niż w naszych sklepach.

Wielki atut stolicy naszego zachodniego sąsiada stanowi też do-

skonałe funkcjonująca komunikacja miejska. Na zwiedzającego czeka mnóstwo atrakcji turystycznych takich jak bardzo popularna „wyspa muzeów” ze słynnym *Pergamonmuseum*, mogą też zaciekać liczne relikty komunizmu we wschodniej części miasta, w tym ciekawa architektonicznie wieża telewizyjna, interesujące miejscowości w najbliższym otoczeniu stolicy, jak choćby Poczdam z pałacami królewskimi, monumentalnym Nowym Pałacem i mniejszym *Sanssouci*. W każdej dzielnicy turysta

znajdzie także wiele miejsc z ciekawymi budynkami, pomnikami czy parkami, godnymi zapamiętania czy utrwalenia na fotografii.

Największymi i najczęściej wykorzystywanymi placówkami bibliotecznymi są Państwowa Biblioteka dawniej Fundacji Pruskiego Dziedzictwa Kultury (*Staatsbibliothek zu Berlin*) oraz Biblioteka Uniwersytetu Humboldta. Biblioteka państwowa posiada dwa budynki znajdujące się przy alei *Unter den Linden* (Pod lipami) oraz przy *Potsdamerstrasse* (ul. Poczdamskiej). Te dwie biblioteki posiadają bogate księgozbiory i są dostępne również dla użytkowników z zagranicy. Zajmowane przez nie budynki są usytuowane w centrum stolicy, więc dojazd do nich jest łatwy.

Ta pierwsza to największa instytucja biblioteczna niemieckiego obszaru językowego. Założył ją w 1661 r. elektor brandenburski Fryderyk I Hohenzollern i z czasem stała się ona biblioteką królewską, a po upadku monarchii w 1918 r. została przemianowana na Pruską Bibliotekę Państwową (*Preussische Staatsbibliothek*). W okresie wojny część jej księgozbioru była przechowywana w klasztorze benedyktynów w Krzeszowie na Dolnym Śląsku, która po zakończeniu wojny trafiła do zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej i znajduje się w niej do chwili obecnej (tzw. berlinka). Po wojnie w obu częściach Berlina funkcjonowały dwie odrębne instytucje biblioteczne *Staatsbibliothek* w stolicy NRD oraz *Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz* w zachodniej części, które zostały połączone 1 stycznia 1992 r.

Ze względu na bogatszy księgozbiór dotyczący archiwistyki częściej pracowałem w bibliotece państwowej (tzw. *Stabi*), wybierając jej siedzibę przy *Potsdamerstrasse* (bardziej odpowiadały mi panujące tam warunki). Nie ma tam jednej czytelnicy w odrębnej, wielkiej sali jak przy *Unter den Linden*, tylko na obu piętrach budynku bibliotecznego znajdują się stanowiska do pracy wyposażone w lampki i gniazdko do sieci rozmieszczone w bezpośredniej bliskości regałów z książkami. Obie kondygnacje są od-

powiednio słabiej oświetlone, co ułatwia czytelnikom skupienie się na lekturze książek. Osoby zmęczone mogą w ustronnym miejscu pod schodami położyć się na obszernej sofie i najnormalniej przespać, by moc później pracować dalej, czego chyba nie ma w żadnej polskiej bibliotece! Sam nie wykorzystywałem tego udogodnienia, gdyż nie miałem na to czasu, ale widziałem, jak bez żadnego skrupowania czynili to niemieccy czytelnicy.

Największą zaletą pracy w tej placówce, podobnie jak i w bibliotece Uniwersytetu Humboldta, stanowi możliwość fotografowania wszystkich zamówionych pozycji bez jakichkolwiek formalności, ograniczeń czy opłat. Za opłatą można też skanować wszystkie pozycje, ale ja wybrałem fotografowanie niepociągające za sobą żadnych wydatków. Dzięki temu, że czas pracy biblioteki państwowej był bardzo długi, codziennie (z wyjątkiem niedziel) od 9 do 21, a w soboty do 19, mogłem podczas dwutygodniowego pobytu w tym roku skopiować ok. 200 różnych książek i artykułów z archiwistyki i historii, w tym także rosyjskich, białoruskich czy ukraińskich. Gdybym chciał pracować w sposób tradycyjny i przeglądać zamówione pozycje oraz sporządzać z nich notatki, to pewnie musiałbym pracować dużo dłużej. Przeczytanie takiej liczby publikacji pewnie zajęłoby mi pół roku.

Jedyny mankament pracy w tej bibliotece stanowiła konieczność wydatku w kwocie 12 euro za kartę biblioteczną ważną przez miesiąc. Jednak załatwianie formalności związanych z jej uzyskaniem trwało krótko. Wypełniłem prosty formularz, pozołałem do zdjęcia, odebrałem plastikową kartę z fotografią i, używając jej, uiściłem należność w specjalnym bankomacie, w którym można jedynie płać za różne usługi biblioteczne. Po chwili już mogłem zamówić wybrane książki i czasopisma. Część wybranych pozycji była gotowa do wykorzystania już tego samego dnia, inne mogłem odebrać następnego dnia, a były też i takie, które dostarczono mi dopiero po trzech dniach, ponieważ

znajdowały się w innym budynku.

Zamawianie książek jest również łatwe, odbywa się z wykorzystaniem komputerów. Po wejściu na stronę <http://staatsbibliothek-berlin.de/> należy przejść do zakładki *Recherche*, a potem kliknąć *Online-katalog*. Gdy na ekranie pojawi się okienko na słowa kluczowe, można wpisywać jedno z nich, oczywiście po niemiecku, i zatwierdzić polecenie szukać (*suchen*). Gdy znajdziemy opis wybranej pozycji, należy kliknąć podkreślone słowo *bestellen* (zamawiać). Wtedy pojawiają się kolejne okienka potrzebne do wpisania numeru paszportu, który podano w ankiecie, oraz hasła w postaci daty urodzenia. Po zatwierdzeniu tych danych trzeba określić miejsce odbioru książki – w budynku przy *Unter den Linden* lub przy *Potsdamerstrasse*. Po jego wybraniu pojawia się informacja o terminie dostarczenia zamówionej pozycji.

Odbioru zamówionych książek dokonuje się osobiście w miejscu na to przeznaczonym. Są one złożone na regałach zgodnie z porządkiem dwóch ostatnich cyfr numeru karty bibliotecznej. Do każdej książki włożone są wydrukowane zamówienia z sygnaturami książek i nazwiskami zamawiającego, więc nie ma problemów z identyfikacją zamówionej pozycji. Po odebraniu książek okazuje się je pracownikom biblioteki dyżurującym w punkcie rejestracyjnym, którzy skanują kody kreskowe w celu odnotowania ich odbioru. Zwrot odbywa się w tym samym punkcie. W razie potrzeby można też książki odłożyć na kolejny dzień.

Bogactwo zgromadzonej literatury, doskonałe warunki pracy, uprzejma i życzliwa obsługa dla użytkowników, także zagranicznych, powodują, że praca w tej bibliotece jest prawdziwą przyjemnością, a polski czytelnik skrycie marzy, aby choć jedna taka biblioteka była w naszym kraju. Niestety, w naszych warunkach tego rodzaju oczekiwania nieprędko się spełniają, dlatego do tego czasu trzeba jeździć do pracy w bibliotekach berlińskich.

Janusz Łosowski

Fot. Archiwum prywatne

Mateusz Staroń podczas prezentacji wystawy „Zwycięzcy”

NASI ZDOLNI ABSOLWENCI: MATEUSZ STAROŃ

5 listopada 2013 r. odbyło się autorskie spotkanie z Mateuszem Staroń, absolwentem historii UMCS, który promował swoją książkę pt. *Likwidacja Polskiego Korpusu Posiłkowego w 1918 r. Losy legionistów po traktacie brzeskim* (Warszawa 2013). Monografia została wydana przez Instytut Pamięi Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, ponieważ wygrała konkurs na najlepszy debiut historyczny z historii Polski XX w. w kategorii prac magisterskich. Mateusz Staroń napisał ją pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Lewandowskiego w Zakładzie Historii Polski XIX w. Praca jako pierwsza ukazuje skomplikowane losy legionistów służących w Polskim Korpusie Posiłkowym, poczynając od traktatu brzeskiego i bitwy pod Rarańczą, stoczonej w lutym 1918 r., a skończywszy na zastosowaniu abolicji wobec legionistów w trakcie procesu w Marmaros-Sziget pod koniec września 1918 r., ze szczególnym uwzględnieniem tego, co wydarzyło się między tymi epizo-

dami w obozach internowania na Węgrzech i w Galicji.

Autor, którego rodzina pochodzi z Żurawicy, urodził się w 1986 r. w Radymnie. Należy do rocznika, który jako pierwszy ukończył gimnazjum i pisał nową maturę (ukończył IV LO im. J. Kilińskiego). Jego zainteresowania naukowe dotyczyły polskich organizacji paramilitarnych przed I wojną światową i walki o niepodległość Rzeczypos-

politej. Do końca studiów opublikował 20 artykułów, m.in. w „Przeglądzie Historyczno-Wojskowym” i „Sobótce” oraz na blogu Surge Polonia. Mateusz Staroń jest także przedsiębiorcą, współwłaścicielem trzyosobowej firmy Surge Polonia (łac. Powstań Polsko), produkującej odzież z nadrukami inspirowanymi polską symboliką narodowo-historyczną. Nazwa firmy została zaczerpnięta z zawołania na naszywkach 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej, dowodzonej przez gen. Stanisława Sosabowskiego.

Staroń odniósł sukces w skali kraju, co miesiąc sprzedając tysiące swych produktów w całej Polsce. W jednym z wywiadów Mateusz Staroń powiedział: „Główną ideą, która przyświeca nam przy wyborze motywów umieszczanych na naszych produktach, jest popularyzowanie w nowoczesny sposób polskiej historii i symboliki. I co za tym idzie patriotyzmu, rozumianego m.in. poprzez upamiętnianie naszych narodowych bohaterów oraz gloryfikowanie naszych zwycięstw i zwycięzców (których jest wbrew pozorom bardzo wiele). Staramy się odkurzać mniej znane epizody z naszej historii tak, żeby stały się one atrakcyjne dla młodego pokolenia Polaków, żeby ich inspirowały. Nie zapominamy także o kibicach oraz reprezentantach Polski, dla których projektujemy specjalne wzory w naszych barwach narodowych. Przy wyborze motywów kierujemy się dwoma głównymi kryteriami. Pierwszym z nich jest to, czy dany motyw jest związany z polską historią lub symboliką narodową. Wybieramy motywy bardziej lub mniej znane – lubimy odkrywać ciekawe «smaczki» historyczne, których próżno szukać w podręcznikach do historii czy w Internecie. Wszystkie motywy staramy się przedstawiać możliwie wiernie historycznie, ale unikamy dosłownego «przeklejania» z książek historycznych czy albumów. Bardzo ważnym czynnikiem decydującym o wyborze kolejnych motywów są także sugestie naszych klientów i fanów. Pra-

wie codziennie otrzymujemy maile z nowymi pomysłami na projekty. Zawsze przed podjęciem decyzji o wprowadzeniu kolejnych wzorów bierzemy pod uwagę życzenia naszych klientów”¹.

Przy współpracy z IPN autor opracował ruchomą wystawę „Zwycięzcy”, która ruszyła w sierpniu 2013 r. „Pamiętamy o naszej bolesnej historii, szanujemy ją, ale przede wszystkim powinniśmy świętować nasze zwycięstwa i liczne sukcesy” – mówi Mateusz Staroń. Projekt jest unikalnym zestawieniem polskich zwycięstw, które przeszły do legendy i inspirują kolejne pokolenia Polaków. Ukazuje Polskę jako kraj – kolebkę walecznych i niezłomnych ludzi, dla których, jak dla Spartan, najważniejsza zawsze była i jest wolność. Zwycięstwa to nie tylko bitwy, ale też sukcesy osiągnięte przez polskich naukowców, ekonomistów, artystów.²

Obecny rynek pracy nie ma zbyt wiele do zaoferowania absolwentom historii. Tym bardziej więc należy cenić ludzi takich jak Mateusz Staroń, potrafiących efektywnie łączyć pasję badacza i popularyzatora historii z przedsiębiorczością.

Agnieszka Kidzińska

Plakat wystawy „Zwycięzcy”

1. W. Duch, *Mateusz Staroń: „Surge Polonia to pierwsza na świecie marka odzieży patriotycznej”*, www.historia.org.pl, 1 III 2013 r.

2. Wystawa „Zwycięzcy”, www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2013.

Otwarcie spotkania

Fot. Tomasz Skrzypek

UWARUNKOWANIA I KONSEKWENCJE DOJRZAŁOŚCI ORGANIZACJI MATURITY 2013

Istnieć to znaczy zmieniać się, zmieniać się to dojrzewać, dojrzewać zaś to nieskończenie zmieniać samego siebie.

H. Bergson

XVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Uwarunkowania i konsekwencje dojrzałości organizacji Maturity 2013” odbyła się w Kazimierzu Dolnym w dniach 22–24 listopada 2013 r., w roku jubileuszu 70-lecia UMCS. Poświęcona została ważnemu, trudnemu i nierozwiązanemu problemowi – dojrzałości organizacji.

Dojrzałość w odniesieniu do organizacji to osiągnięcie stanu pełnego rozwoju i możliwości osiągnięcia doskonałości. Jednocześnie osiągnięcie poziomu dojrzałości nie jest równoznaczne z uzyskaniem doskonałości. Dojrzałość organizacji silnie jest związana ze stanem gotowości do określonych zachowań, poglądów i postaw w odniesieniu do sprawnego działania organizacji. Odzwierciedla ona stopień jej przygotowania do realizacji określonych zadań w sposób kompleksowy. Dojrzałość dotyczy zjawisk i procesów, które mogą przyczyniać się do rozwoju organizacji, a proces osiągania

dojrzałości pozostaje w związku z doskonaleniem umiejętności i osiąganiem pewnych cech. Dążenie do dojrzałości wiąże się z doskonaleniem wszystkich obszarów przedsiębiorstwa i powinno stać się celem każdej organizacji. Dojrzałość organizacji rozpatrywana jest w odniesieniu do dojrzałości jakościowej, procesowej, projektowej, w zakresie wiedzy oraz technologii. Miary dojrzałości nie są do końca określone i z pewnością będą ulegać zmianom.

Organizatorem konferencji była Katedra Zarządzania Jakością i Wiedzą UMCS oraz Studenckie Koło Zarządzania Jakością i Wiedzą. Otworzył ją Dzie-

Uczestnicy konferencji

kan Wydziału Ekonomicznego prof. Zbigniew Pastuszek, który odczytał list skierowany do uczestników od Władz Rektorskich UMCS. Spotkanie zaszczyliło swoim udziałem Kolegium Dziekańskie Wydziału Ekonomicznego.

Zorganizowano 16 sesji naukowych, które prowadzili wybitni specjaliści z wielu ośrodków naukowych: prof. Stanisław Tkaczyk (Politechnika Warszawska i CO-BRO w Warszawie), prof. Tadeusz Wawak (UJ), prof. Zbigniew Kłos (Politechnika Poznańska), prof. Marek Bugdol (UJ), prof. Leszek Kiełtyka (Politechnika Częstochowska), prof. Piotr Jedynak (UJ), prof. Jarosław Wołęjszo oraz prof. Jan Posobiec (Akademia Obrony Narodowej w Warszawie), prof. Janusz Toruński (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), prof. Zofia Zymonik (Politechnika Wrocławska), prof. Lidia Sobolak (Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu), prof. Radosław Wolniak (Politechnika Śląska), prof. Małgorzata Wiśniewska (Uniwersytet Gdański), prof. Krystyna Lisiecka (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach), prof. Piotr Grudowski (Politechnika Gdańska), prof. Joanna Paliszkievicz (SGGW w Warszawie). Problematyka sesji obejmowała wybrane aspekty dotyczące dojrzałości organizacji, m.in. doświadczenia praktyczne przedsiębiorstw i administracji samorządowej, uwarunkowania jakościowe, aspekty kulturowe i jakościowe, relacje pomiędzy dojrzałością a efektywnością oraz konkurencyjnością organizacji, dojrzałość i doskonalenie organizacji. Poglądy i doświad-

czenia wymienili ponad 130 osób – praktycy, naukowcy, studenci i doktoranci.

Efektom materialnym konferencji jest sześć monografii wydanych w języku polskim i angielskim pod redakcją prof. Elżbiety Skrzypek: *Maturity management; Dojrzałość organizacji – aspekty jakościowe; Dojrzałość procesowa organizacji i dojrzałość w zakresie wiedzy; Związki pomiędzy dojrzałością i efektywnością organizacji; Dojrzałość w odniesieniu do klienta i sfery usług; Uwarunkowania dojrzałości organizacji w obszarze zarządzania i technologii.*

Konferencji towarzyszyły tradycyjne warsztaty studenckie pt. „Sposoby osiągania dojrzałości organizacji”. Studenci zaprojektowali w sposób profesjonalny proces doskonalenia zarządzania uniwersytetem. Prezentacja wyników wzbudziła bardzo duże zainteresowanie uczestników konferencji. Przygotowaniem oraz prowadzeniem warsztatów zajęli się: dr Piotr Senkus, dr Aneta Wysokińska-Senkus (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) oraz mgr inż. Maciej Konecki (Bonasoft S.A.). Konferencję uświetnił piękny koncert Zespołu Tańca Ludowego UMCS, który w tym roku świętuje 60-lecie istnienia.

Już dziś zapraszamy do udziału w naszej XVII Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Wpływ jakości i wiedzy na sukces organizacji w warunkach nowej gospodarki Quality & Knowledge 2014”, która odbędzie się w dniach 28–30 listopada 2014 r. w Kazimierzu Dolnym.

**Przewodnicząca Rady Naukowej Konferencji
Prof. Elżbieta Skrzypek**

Fot. Wacław Kostko

EGZAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO

W dniach 23–24 listopada 2013 r. w Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców po raz szósty, a trzeci w tym roku odbył się państwowy egzamin z języka polskiego jako obcego. W ten sposób nasze Centrum już na stałe wpisało się na listę ośrodków egzaminacyjnych Państwowej Komisji Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

Lubelskiej komisji egzaminacyjnej przewodniczył prof. Władysław Markarski z KUL, zaś jej sekretarzem była dr Grażyna Przechodzka – pracownik CJKP, nad jakością pracy sprzętu audio czuwał mgr Wacław Kostko – również pracownik CJKP.

Do egzaminu przystąpiło 31 osób z różnych krajów: Ukrainy, Białorusi, Serbii, Indii, Turcji, Syrii i Słowenii, które przyjechały z ośrodków z całej Polski. Na egzamin przyjechali z całej Polski, niektórzy aż ze Szczecina, Słubic czy Gdańska. Po egzaminie zdający stwierdzili, iż wybór Lublina jako miejsca zdawania egzaminu, niezależnie od ostatecznych wyników testów, był słuszny, ponieważ doskonałe warunki lokalowe oraz przyjazna atmosfera w znacznym stopniu zmniejszyły stres towarzyszący egzaminom, a zwłaszcza egzaminom tej rangi.

G. Przechodzka

Fot. Krzysztof Czerwinski

Sesja tematyczna Przyjazność. Moderator Paweł Prokop, Prezes Fundacji Inicjatyw Menadżerskich

LUBLIN 2020. CZTERY OBLICZA PRZYSZŁOŚCI MIASTA

W dniach 18–19 listopada 2013 r. w Centrum Kultury w Lublinie odbyła się międzynarodowa konferencja „Lublin 2020. Cztery oblicza przyszłości miasta”. Organizatorem spotkania dotyczącego Strategii Rozwoju Lublina 2020 był Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta w Lublinie przy współpracy z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. W organizację konferencji włączyli się członkowie Studenckiego Koła Naukowego Planistów UMCS.

Celem konferencji była dyskusja nad czterema głównymi Obszarami Rozwojowymi, zawartymi w dokumencie strategicznym, tj.: Otwartością, Przyjaznością, Przedsiębiorczością i Akademickością. O merytoryczną wymianę zdań zaadbało obecne na debacie znamienite grono gości z różnych środowisk.

Uczestnicy spotkania mieli okazję wysłuchać przemówień specjalistów m.in. z USA, Finlandii, Turcji, Tajlandii, a także Warszawy, Wrocławia, Krakowa, Rzeszowa, Gorzowa Wielkopolskiego oraz Lublina, wśród których znaleźli się przedstawiciele Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Wydział Ekonomiczny reprezentowali: Dziekan prof. Zbigniew Pastuszek oraz prof. Maciej Bałtowski, Wydział Humanistyczny – prof. Jan Pomorski, Wydział Artystyczny – Dziekan prof. Artur Popek, Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej – prof. Marian Harasimiuk oraz dr Dagmara Kociuba, Wydział Politologii – dr Katarzyna Kuć-Czajkowska, Wydział Filozofii i Socjologii – dr hab. Wojciech Misztal i dr Izabela Łucjan, Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki – prof. Karol Wysokiński. Członkiem Komitetu

Honorowego był Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski.

Dwudniowa konferencja podzielona była na kilka tematycznych paneli dyskusyjnych. W pierwszym dniu w trakcie sesji plenarnej podjęto próby odpowiedzi na pytanie: jak zmienia się świat? Kolejnym etapem były rozważania nad tematem „Otwartości”. Poruszano problematykę infrastruktury komunikacyjnej w dobie gospodarki informacyjnej oraz budowania relacji regionalnych, metropolitarnych oraz kreowania otwartości kulturowej. W trakcie sesji tematycznej „Przyjazność” dyskutowano na temat wpływu infrastruktury na kulturę przestrzeni i komfort życia mieszkańców oraz zaangażo-

Fot. Krzysztof Czerwinski

Reprezentacja SKNP UMCS

wania mieszkańców w życie miasta, a także poruszono kwestię metod badania kapitału społecznego. Kolejny dzień przyniósł ciekawe wnioski w zakresie obszaru „Przedsiębiorczość”. Prelegenci w swych przemówieniach odnieśli się do metod pobudzania kreatywności, przedsiębiorczości i innowacyjności oraz poruszyli zagadnienia reindustrializacji i inwestycji zewnętrznych jako ścieżek rozwoju gospodarczego miasta. Ostatnia sesja tematyczna dotyczyła również ważnego aspektu rozwoju Lublina – „Akademickości”. Skoncentrowano się w tym przypadku na sile przyciągania i zatrzymywania talentów w mieście oraz symbiozie uniwersytetów ze społecznością lokalną.

Efektom podjętej w trakcie konferencji dyskusji będzie monografia naukowa, zawierająca artykuły sporządzone przez jej polskich i zagranicznych uczestników.

W imieniu Zespołu Redakcyjnego SKNP

Ewelina Habza

Fot. Krzysztof Czerwinski

Sesja tematyczna Przedsiębiorczość. Moderator Mariusz Sagan, Dyrektor Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów UM Lublin

HISTORIA MÓWIONA

W dniach 7–8 listopada 2013 r. Instytut Filologii Polskiej UMCS, Instytut Historii UMCS we współpracy z Polskim Radiem Lublin (Studio Historii Mówionej im. Zbigniewa Stepka) zorganizowali konferencję pt. „Historia Mówiona w kręgu nauk humanistycznych i społecznych”. Prelegentów i słuchaczy powitali dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Robert Litwiński oraz dyrektorzy Instytutów: Historii – prof. Dariusz Słapek i Filologii Polskiej – dr Dorota Piekarczyk. W obradach udział wzięło 30 referentów z ośrodków naukowych polskich, rosyjskich i białoruskich.

Pierwszorzędne znaczenie w badaniach historycznych mają źródła o charakterze narracyjnym. Wśród nich szczególne miejsce zajmują pamiętniki, wspomnienia, dzienniki. Historyk niezwykle rzadko ma możliwość bezpośredniego kontaktu z twórcą źródła. Ten przywilej dotyczy prawie wyłącznie historyków dziejów najnowszych. Źródła wywołane, bo tak profesjonalnie nazywa się historię mówioną, to relacje naocznych świadków, spisane bądź zarejestrowane mechanicznie przez badacza. Na naszych oczach rodzi się metodologia korzystania z takich przekazów i właśnie temu tematowi poświęcona była omawiana konferencja. Prelegenci rozpatrywali znaczenie historii mówionej z punktu widzenia badacza i reportażysty, filologa i etnografa, wpływ narratora na jakość i efektywność źródła oraz jej znaczenie w edukacji historycznej i patriotycznej młodych.

Relacje „świadków historii” znajdują zastosowanie w wielu dziedzinach, dlatego też jedną z cech tego spotkania była jego interdyscyplinarność. Panele zostały uporządkowane tematycznie. Referaty wygłosili poloniści, historycy, muzealnicy, socjologowie, a w dyskusjach

obecne były liczne głosy, m.in. także psychologa. O wysokim poziomie referatów wygłoszonych przez zaproszonych gości świadczą wystąpienia m.in. prof. dr. hab. Jerzego Bartmińskiego, prof. dr. hab. Haliny Pelc, prof. dr. hab. Jerzego Eislera i wielu innych znakomitych referentów. W obradach wzięli udział przedstawiciele m.in. Instytutu Pamięci Narodowej, Państwowego Muzeum na Majdanku, Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”, Radia Lublin, Uniwersytetu Warszawskiego, a także ośrodków akademickich z Moskwy. Pierwsza część obrad odbyła się w Sali Rady Wydziału Humanistycznego UMCS, natomiast popołudniowe wystąpienia przeniesiono do Radia Lublin, gdzie uczestnicy konferencji mogli poznać osobiście „świadków historii”, którzy byli specjalnymi gośćmi redaktor Czesławy Borowik. W konferencji udział wzięli także studenci, którzy zaprezentowali projekty realizowane przez Studenckie Koło Naukowe Etnolingwistów oraz Koło Naukowe Historyków Studentów (Biblioteka Wspomnień).

W ramach propagowania tej metody badań historycznych 8 listopada odbyło się również spotkanie z Łukaszem Kijkim – pracowni-

kiem Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”. W jego trakcie zaprezentowana została działalność Ośrodka, a w szczególności nowy portal oraz tworzony leksykon, makietę 3D i program projektu „Historia Mówiona”. Dla naszego Instytutu ta współpraca stanowi wyjątkową okazję dla upowszechniania wiedzy o badaniach prowadzonych w Instytucie oraz budowania jego pozytywnego wizerunku. Jak stwierdził w trakcie dyskusji prof. dr. hab. Jan Pomorski, powinniśmy traktować tę współpracę w kategoriach ekonomicznych: Instytut Historii mógłby stać się dla Ośrodka swoistym „podwykonawcą”, oferującym produkt w postaci licznych opracowań historycznych dotyczących Lublina. Ośrodek „Brama Grodzka”, który jest bardzo popularną w naszym regionie instytucją (o czym świadczy choćby liczba odwiedzających jego stronę internetową), przetwarzałaby ofertę naukową naszego Instytutu na formę popularną, atrakcyjniejszą dla przeciętnego odbiorcy. Podobnego rodzaju współpracę Instytut Historii będzie starał się nawiązywać z biurami podróży (w ramach propagowania turystyki historycznej po regionie) i szkołami.

Agnieszka Kidzińska

Fot. Liliana Węgrzyn-Oddział

Od lewej: ambasador Ukrainy w Polsce M. Malskyj, prof. G. Perepelytsya, (Narodowy Uniwersytet Kijowski), kierownik Zakładu Stosunków Międzynarodowych prof. M. Pietraś, poseł do Parlamentu Europejskiego P. Zalewski

STOSUNKI POLSKO-UKRAIŃSKIE 1991–2013. PRÓBA BILANSU

W dniach 14–15 listopada 2013 r. na Wydziale Politologii odbyła się międzynarodowa konferencja „Stosunki polsko-ukraińskie 1991–2013. Próba bilansu”, zorganizowana przez: Zakład Stosunków Międzynarodowych UMCS, XVI Komisję Politologii i Stosunków Międzynarodowych Oddziału PAN w Lublinie oraz Wydział Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie. Patronat nad konferencją objęli Ambasador Ukrainy w Polsce Markijan Malskyj i Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Henryk Litwin. W spotkaniu udział wzięli rektor Stanisław Michałowski i prorektor Urszula Bobryk.

W konferencji wzięło udział ponad 60 naukowców z polskich i ukraińskich uniwersytetów i ośrodków ba-

dawczych, m.in. z uniwersytetów w Kijowie, Lwowie, Czerniowcach i Ivano-Frankowsku, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uczelni Łazarskiego w Warszawie czy Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu. Swoją obecnością zaszczylicili ją również Ambasador Ukrainy w Polsce Markijan Malskyj i Paweł Zalewski, poseł do parlamentu Europejskiego oraz współprzewodniczący Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa.

Celem konferencji było dokonanie oceny ewolucji i obecnego stanu stosunków polsko-ukraińskich z uwzględnieniem ich europejskiego kontekstu. Seminarium odbywało się dwa tygodnie przed szczytem Partnerstwa Wschodniego w Wilnie i w związku z tym stało się okazją do ważnej dyskusji na temat miejsca Polski i Ukrainy w Europie. Potwierdziło także, że UMCS poszerza i pogłębia współpracę z partnerami z Ukrainy, a Wydział Politologii jest miejscem otwartym na dialog polsko-ukraiński.

W trakcie dwóch dni obrad dyskusja koncentrowała się wokół dziedzictwa historycznego stosunków polsko-ukraińskich; stosunków polsko-ukraińskich w myśli politycznej; uwarunkowań systemowych wzajemnych stosunków, stosunków polsko-ukraińskich w kontekście integracji europejskiej oraz bezpieczeństwa europejskiego; Partnerstwa Wschodniego; współpracy transgranicznej między Polską i Ukrainą; polsko-ukraińskich stosunków ekonomicznych i kulturalnych oraz odzwierciedlenia stosunków Polski i Ukrainy w szeroko pojętych mediach.

Prof. dr hab. Marek Pietraś
Dr Beata Surmacz

Od lewej: rektor prof. S. Michałowski, wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie prof. J. Gliniński, kierownik Zakładu Stosunków Międzynarodowych prof. M. Pietraś, dziekan Wydziału Politologii prof. G. Janusz

Fot. Liliana Węgrzyn-Oddział

HISTORIOGRAFIA DZIEJÓW NAJNOWSZYCH W POLSCE PO 1989 R.

W dniach 20–22 listopada 2013 r. odbyła się konferencja pt. „Historiografia dziejów najnowszych w Polsce po 1989 r. Problemy, wyzwania, dylematy”, zorganizowana przez IPN – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o. Lublin oraz Zakłady Metodologii Historii i Dziejów Najnowszych UMCS. Obrady rozpoczęła dyskusja pt.

„Rok 1989 – kontynuacja czy przełom?”, którą poprowadzili znakomici historycy – profesorowie Rafał Wnuk, Antoni Dudek, Andrzej Paczkowski i Mieczysław Marody. Kolejnego dnia w panelu „Historyków spory o historię” dyskutowali profesorowie: Mirosław Filipowicz, Paweł Machcewicz, Marek Kornat, Marek Wierzbicki. W dniu ostatnim panel dyskusyjny poświęcono dylematom historyka dziejów najnowszych. Wśród dyskutantów znaleźli się profesorowie: Jerzy Eisler, Dariusz Stola i Krzysztof Zamorski oraz dr Sła-

womir Łukasiewicz i Agnieszka Jacyńska z IPN. Uczestnicy konferencji prezentowali referaty w czterech blokach tematycznych: 1. Reinstytucjonalizacja badań – wybrane przykłady, 2. Dominanty i zaniechania w badaniach dziejów najnowszych, 3. Metodologia historii i bilans dorobku metodologii historii ostatnich dwudziestu lat, 4. Historia w przestrzeni publicznej. Niezwykle interesujący temat, jak również udział naukowców tej klasy, co prof. Witold Kula czy prof. Andrzej Friszke, zagwarantowały sukces konferencji.

Instytut Historii

FACEBOOK, TWITTER I NOWE KIERUNKI NA WYDZIALE EKONOMICZNYM

Ewa Kawałko-Marczuk: Decyzją Pana Dziekana zostały wprowadzone nowe zasady przekazywania studentom informacji. Założony został na Facebooku profil dziekanatu Wydziału Ekonomicznego, prowadzi Pan profil Dziekana oraz komunikuje się ze studentami na Twitterze. Skąd taki pomysł na komunikację?

Prof. Zbigniew Pastuszek: Najlepsze pomysły, jak zwykle, pochodzą od studentów. Ich prośba wynikała z faktu, że często dowiadawali się o odwołanych zajęciach w momencie, kiedy docierali do sali, w której zajęcia zaplanowano, na drzwiach której była wywieszona kartka z taką informacją. Ponieważ prawie każdy

student jest obecnie stale *on-line*, doszliśmy w Kolegium Dziekańskim do wniosku, że najlepszą formą komunikacji będzie użycie Facebooka. Ja osobiście przegrałem zakład z moimi dziećmi, że nigdy sobie nie założę konta na tym portalu, bo w efekcie musiałem to zrobić jako dziekan. Osobiście jednak wolę Twittera, na którym umieszczam krótkie informacje o tym, co się dzieje na Wydziale. Natomiast na Facebooku poszerzamy te informacje, dodając linki, zdjęcia lub inne materiały.

Mamy dwa profile Facebookowe związane z Wydziałem. Jeden to oficjalny profil Wydziału Ekonomicznego, a drugi to ten do przekazywania wyłącznie szybkich informacji operacyjnych, że tak to określe – stosowany w sytuacjach krytycz-

nych. Dodatkowo funkcjonuje też profil „Dziekan_WE” i konto Dziekana na Twitterze – każdy może śledzić to, co chcę jako szef Wydziału od czasu do czasu przekazać naszej społeczności.

Z naszym oficjalnym profilem wydziałowym związana jest dłuższa historia. Jeden z naszych absolwentów (ekonomia, mgr Marcin Wsół, mój dyplomant), ze względu na swoje zainteresowania, prowadził nieoficjalny profil Wydziału Ekonomicznego; tak na zasadzie robienia czegoś z doskoku, dla przyjemności, bo nie było wówczas żadnej polityki promocyjnej Wydziału w mediach społecznościowych. Na początku bieżącej kadencji władz dziekańskich doszliśmy do wniosku, że musimy to uporządkować,

zwłaszcza, że przy okazji ostatniej rekrutacji okazało się, że ponad 2/3 kandydatów czerpie informacje o Wydziale wyłącznie z Internetu. Więc to jest dla nas najważniejszy kanał komunikacji z przyszłymi studentami. Postanowiliśmy „uoficjalnić” ten profil. Skontaktowaliśmy się z naszym absolwentem, uzgodniliśmy zasady współpracy, a na Wydziale został powołany Pełnomocnik dziekana ds. promocji WE – dr Robert Furtak, niekwestionowany specjalista w zakresie promocji marki i strategii marketingowych. Traktujemy oficjalny profil WE na FB jako coś, co rzeczywiście pokazuje pełnię spraw, które się dzieją na Wydziale, łącznie z imprezami studenckimi. Bardzo w tym miejscu dziękuję naszym młodszym Kolegom z Samorządu i kół naukowych WE za sprawne skomunikowanie wszystkich grup zainteresowań na poszczególnych profilach.

Natomiast drugi profil to profil Dziekanatu Wydziału Ekonomicznego z informacjami bardzo pilnymi. Zorganizowaliśmy to w prosty sposób. Jeden z pracowników dziekanatu obsługuje specjalny numer telefonu, na który pracownicy mogą wysłać sms-a z informacją o odwołanych zajęciach, którą następnie pracownik umieszcza na profilu dziekanatu. Dostęp do profilu posiadają także pracownicy sekretariatów Instytutów i sekretariatu Wydziału. Dzięki współpracy wszystkich osób zaangażowanych w komunikację w mediach społecznościowych mogę powiedzieć, że w chwili, gdy rozmawiamy, profil WE śledzi na bieżąco ponad 2000 osób, a profil szybkich ogłoszeń dziekanatu – ponad 1400 studentów (przy łącznej liczbie studentów na naszym Wydziale wynoszącej ok. 3500). Tak więc nasz pomysł był strzałem w dziesiątkę.

W ostatnim czasie duży sukces odniosła nowość na Wydziale Ekonomicznym – logistyka. Czy w najbliższym czasie planują Państwo rozszerzenie oferty dy-

daktycznej o nowe kierunki lub specjalności?

Tak. Planów mamy bardzo dużo. To jest też kwestia pewnej polityki i zastanowienia się, co jest tak naprawdę potrzebne i opłacalne dla Wydziału oraz Uniwersytetu. Ponieważ wszystkie Wydziały funkcjonują w ramach jednej Uczelni, więc musimy jakoś współpracować również z Wydziałami deficytowymi, które teraz akurat mają pewne problemy z naborem. Nie zakładam (znając prognozy demograficzne), żeby w krótkiej perspektywie dało się te problemy szybko wyeliminować. Mamy co prawda sporo studentów z zagranicy, którzy zaczynają do nas intensywnie przyjeżdżać, ale myślę, że to będzie kropla w morzu potrzeb w najbliższych dziesięciu latach, jeśli nie dokonamy pewnych działań restrukturyzacyjnych i nie podejmiemy intensywnych działań skierowanych do otoczenia międzynarodowego. Takie inicjatywy są już zresztą podejmowane przez Władze Uczelni i Wydziału. Pozostaje jednak pytanie, czy bardzo dynamicznie rozwijać ofertę dydaktyczną, czy może skoncentrować się np. na nauce i współpracy z biznesem?

Obecnie pracujemy nad dwoma nowymi kierunkami studiów. Pierwszy będzie skierowany do studentów zagranicznych, zainteresowanych studiami biznesowymi. Będzie realizowany w formie studiów II stopnia, wyłącznie w języku angielskim, na zasadach komercyjnych. Planujemy uruchomienie go najprawdopodobniej z istotnym udziałem wykładowców zagranicznych z uczelni partnerskich ze Słowenii, Turcji, Hiszpanii, Tajlandii oraz Wielkiej Brytanii i USA. W tej chwili rozpoczęliśmy intensywne szkolenia językowe dla naszych pracowników naukowo-dydaktycznych i administracyjnych. Zajęcia z j. angielskiego prowadzi *native-speaker* David George Poynton. Podpisaliśmy nowe porozumienia o współpracy naukowej i dydaktycznej – ostatnio z Gannon University z Erie

w USA. Prowadzimy zakupy książek i podręczników w j. angielskim oraz modernizujemy bazę dydaktyczną i planujemy wdrożenie – w przyszłym roku kalendarzowym – kompleksowego systemu identyfikacji informacyjnej Wydziału w języku angielskim (od tabliczek na drzwiach pomieszczeń, poprzez wizytówki, materiały reklamowe, po WWW i anglojęzyczną obsługę w dziekanacie).

Drugi będzie kierunek „okołobiznesowy”, z pogranicza kontrolingu, zarządzania i informatyki. Będą to studia o charakterze praktycznym, które planujemy uruchomić w przyszłym roku akademickim. Bazując na doświadczeniach ze współpracy z Wydziałem Matematyki, Fizyki i Informatyki (wspólny kierunek: matematyka i finanse), planujemy również uruchomienie studiów I stopnia wspólnie z kolejnym Wydziałem UMCS; jesteśmy w trakcie konsultacji. Musimy jednak wcześniej uzgodnić, jaka jest polityka Władz Uczelni jeśli chodzi o tworzenie, prowadzenie, a w szczególności rozliczanie budżetów międzywydziałowych czy też międzyuczelnianych kierunków. Pierwsze sygnały, które dostałem od Magnificencji Rektora, zostawiają nam zielone światło do tego typu inicjatyw. Podkreślam jednak, że ciągle analizujemy opłacalność naszych działań (w sensie ekonomicznym) i ciągle staramy się intensywnie poszerzać ofertę, która nie będzie „kanibalizować” naszych innych kierunków. Zdajemy sobie sprawę, że na pewno niektóre z nich będą w sposób naturalny wygasać; już widzimy pewne symptomy na jednym z kierunków. Musimy więc podejmować decyzje strategiczne, a nie jest to łatwe przy obecnej dynamice rynku edukacyjnego oraz pewnych problemach kadrowych Wydziału, ograniczających swobodę dysponowania minimum kadrowym dla potrzeb nowotworzonych kierunków. Wyrażam jednak głębokie przekonanie, że Pan Rektor przychyli się do naszych propozy-

cji rozwojowych i będziemy je mogli spokojnie wdrażać.

Co Wydział robi, żeby sprostać wymagom uprzątnięcia kształcenia i rozwoju relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym?

Działania podejmowane na Wydziale staramy się wkomponować w rozwój naszego miasta. Jesteśmy w kontakcie z kompetentnymi pracownikami różnych instytucji Lublina, ściśle współpracujemy z Wydziałem Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta, wiemy, co się dzieje w Strefie Ekonomicznej, prowadzimy rozmowy z firmami z otoczenia biznesu, które mogą szukać w najbliższym czasie kandydatów do pracy, mamy dobre relacje z organizacjami pracodawców, współpracujemy z Parkiem Naukowo-Technologicznym. Taki jest profil Wydziału, który ułatwia nam poruszanie się w zagadnieniach gospodarczych. Analizujemy to, co się dzieje w lokalnej gospodarce; przewidujemy, co może się wydarzyć w ciągu najbliższych lat i staramy się ofertę dydaktyczną dostosowywać do potrzeb rynku pracy.

Realizujemy ponadto kilka inicjatyw, które zostały podjęte jeszcze w poprzedniej kadencji władz dziekańskich. Wtedy została powołana przez Dziekana prof. Jerzego Węclawskiego Rada Przedsiębiorców przy naszym Wydziale, utworzona w istotnej części w ramach projektu Synergia, który realizujemy od kilku lat, a który ma usprawnić i uprak-

tycznić kształcenie studentów na WE oraz dostosować kompetencje naszych absolwentów do potrzeb rynku pracy. Organizujemy cykliczne spotkania z przedstawicielami różnych firm i instytucji. Wprowadzamy praktyków do procesu dydaktycznego. Co semestr organizujemy od 10 do 15 kilkogodzinnych wykładów prowadzonych przez przedsiębiorców, przedstawicieli najwyższych szczebli zarządzania z różnych firm i instytucji. Zatrudniliśmy prof. Jana Chadama, który jest aktualnie prezesem spółki Gaz System SA; pracują u nas przedstawiciele administracji różnych szczebli: wojewoda lubelski – prof. Jolanta Szołno-Koguc, prezydent Lublina – dr Krzysztof Żuk, przewodniczący Rady Miasta – mgr Piotr Kowalczyk. Wielu pracowników Wydziału współpracuje z najważniejszymi instytucjami w kraju, jak np. prof. Maciej Bałtowski (Członek Kolegium NIK), czy też w regionie; nasi pracownicy skutecznie prowadzą działalność konsultingową i doradczą. Przykłady można oczywiście mnożyć.

Powołaliśmy kierunek logistyka (o profilu praktycznym). Pomimo tego, że studenci są zobowiązani do odbycia praktyk dopiero po II roku, już w czasie I semestru, na I roku studiów zrealizowali duży projekt dla Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Lublinie. Analizowali dane z monitoringu przewozów pasażerskich. Musieli obejrzeć ośmiogodzinne zapisy monitoringu z kilkudziesięciu dni, z kamer zainstalowanych w kilkunastu pojaz-

dach (w każdym z nich były zainstalowane po trzy, cztery, kamery). Powołaliśmy zespół koordynowany przez dr. Radosława Mąćka i mgr. Jarosława Banasia. Na podstawie zebranych danych, zespół przygotował modele ruchu pasażerskiego, które wykazały skuteczność projektu realizowanego przez MPK, a polegającego na rozbudowie taboru i inwestycji w linie trolejbusowe, z zamiarem poprawy wskaźników przewozów pasażerskich. Wiemy, że musimy realizować program studiów – to jest oczywiste. Ale wiemy również, że jeżeli student nie zobaczy w praktyce tego, co się w dzieje otoczeniu gospodarczym, to sobie nie będzie wyobrażał, jak będzie wyglądało jego życie zawodowe po studiach.

Czyli jeżeli ktoś chce skorzystać i oprócz wiedzy wynieść ze studiów doświadczenie, praktykę, to jest to możliwe. Wydział Ekonomiczny daje takie możliwości.

Staramy się pomóc, a na pewno nie przeszkadzamy. Zresztą każdy sygnał, który dostajemy od studentów, że są zainteresowani praktykami w jakiejś firmie, instytucji, jest przez nas poważnie traktowany. Np. jeśli ktoś sobie wymyśli praktyki w Narodowym Banku Polskim czy Giełdzie Papierów Wartościowych – pomagamy to zorganizować. Mamy sprawnie działający system wsparcia praktyk i staży studenckich, koordynowany w ramach projektu Synergia przez dr. Joannę Świerk. Podpisaliśmy ostatnio porozumienie o współpracy z MPK oraz z lubelskim Pionem Operacji Logistycznych Poczty Polskiej, regularnie spotykamy się z szefową Lubelskiego Oddziału NBP – dyr. Iloną Skibińską-Fabrowską, z członkami Rady Przedsiębiorców WE w nowym składzie czy też przedstawicielami instytucji i uczelni z naszego środowiska akademickiego. Pan Rektor nas zachęca do tego, żebyśmy operacyjnie działali, no to działamy.

Dziękuję za rozmowę.

https://twitter.com/Dzekan_WE_UMCS

Fot. Katarzyna Kołbut

PERSPEKTYWY 2013

 Egzamin maturalny to klucz otwierający drzwi szkół wyższych. Dlatego tak ważny jest odpowiedni wybór przedmiotów oraz jak najlepszy wynik końcowy.

Studia to wciąż najlepsza życiowa inwestycja, która umożliwia budowanie indywidualnej ścieżki edukacyjnej, zdobywanie wiedzy i umiejętności w wielu dziedzinach, nie tylko przez okres studiowania, ale przez całe życie. Dlatego wielu młodych ludzi w klasach maturalnych podejmuje pierwsze ważne decyzje dotyczące ich przyszłości, wybierając studia.

Chcąc wyjść naprzeciw maturzystom, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej po raz kolejny wziął udział w organizowanej już od ponad 20 lat Ogólnopolskiej Kampanii Informacyjnej „Salon Maturzystów – Perspektywy 2013”.

Przedstawiciele Uczelni odwiedzili pięć miast: Białystok, Lublin, Warszawę, Kielce, Rzeszów, spotykając się z młodzieżą z wielu województw, m.in.: podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego oraz świętokrzyskiego.

Stoisko UMCS cieszyło się dużym zainteresowaniem nie tylko na rynku lokalnym, ale w każdym miejscu, gdzie gościli nasi przedstawiciele. Reprezentanci Uczelni kompleksowo i starannie przedstawili maturzystom ofertę kształcenia. Z chęcią odpowiadali na liczne pytania dotyczące zasad rekrutacji, warunków studiowania, nowych i obecnych kierunków oraz specjalności, pomagając uczestnikom targów w wyborze dalszej drogi kształcenia.

Katarzyna Kołbut
Biuro Promocji UMCS

21 listopada 2013 r. odbyło się spotkanie w jednej ze szkół partnerskich UMCS – Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Kochanowskiego w Zwoleniu, którego celem było przybliżenie oferty edukacyjnej oraz kulturalnej Uniwersytetu. Uczestniczyli w nim: Dyrektor Szkoły, Grono Pedagogiczne oraz ponad 120 uczniów klas maturalnych. Spotkanie zorganizowane zostało przez Biuro Promocji UMCS, które zajmuje się współpracą ze Szkołami Partnerskimi. Po prezentacji oferty edukacyjnej odbył się wykład dr. Pawła Wojtanowicza z Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej pt. „Uchem po mapie”.

26 listopada 2013 r. gościliśmy w Szkole Podstawowej nr 11 w Puławach, która bierze udział w Projekcie COMENIUS – śladami wielkich naukowców. W tym roku uczniowie zapoznają się z sylwetką Marii Curie-Skłodowskiej. Koordynator projektu zgłosił się do Biura Promocji, by wspólnie zaprezentować postać naszej Patronki. Warsztaty i pokazy dla dzieci przygotowała Anna Bukowska, która jednocześnie promowała ideę nauki przez całe życie oraz działalność Uniwersytetu Dziecięcego UMCS.

Tego samego dnia paraflowana została umowa z Zespołem Szkół Ponadpodstawowych nr 2 w Puławach. Tym samym szkoła dołączyła do grona naszych Szkół Partnerskich.

27 listopada 2013 r. odwiedziliśmy Liceum Ogólnokształcące nr 2 im. Joachima Chreptowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim. W trakcie wizyty w szkole odbyło się pięć spotkań szkoleniowych

dla uczniów poszczególnych klas maturalnych na temat kreatywnego myślenia, które prowadziła Laura Matwiejczyk. Po spotkaniu uczniowie mieli okazję porozmawiać ze studentami o warunkach studiowania na naszej Uczelni. Wizyta zwieńczona została podpisaniem Umowy o współpracy między Szkołą a Uniwersytetem.

Anna Łada
*Koordynator ds.
współpracy ze szkołami
Biuro Promocji UMCS*

Fot. Biuro Promocji

Podpisanie umowy między UMCS a LO nr 2 im. J. Chreptowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim

Fot. Anna Łada

Spotkanie w Zwoleniu

GIS DAY 2013

Zespół prowadzący warsztaty

20 listopada 2013 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, pod patronatem firmy ESRI, odbyły się warsztaty GIS Day 2013. Program został stworzony przez pracowników Pracowni Geoinformacji, a prowadzącymi byli studenci Wydziału.

Jak co roku impreza przyciągnęła rzeszę uczniów, którzy mogli zapoznać się z nowymi trendami w rozwoju nauk o Ziemi. Ponad 100 uczniów z lubelskich szkół średnich mogło zrobić swój pierwszy krok w technologii GIS i wykonać swoją pierwszą mapę w życiu. Dotąd każdy z nich myślał, że wykonanie mapy jest zajęciem żmudnym i musi zająć się nim specjalista z zakresu kartografii. Podczas warsztatów mogli się jednak przekonać, że mapa wykonana samodzielnie ma większą wartość dla ucznia niż setki map w atlasach.

Poza warsztatami z zakresu tworzenia map przy użyciu aplikacji ARC GIS Explorer Online, uczniowie mieli także możliwość zapoznania się z szeroko stosowaną obecnie technologią GPS. Firma Apogeo udostępniła dwa zestawy profesjonalnych urządzeń GPS, dzięki którym uczniowie mogli odnajdować punkty naniesione wcześniej przez prowadzących. Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki prze-

strzennej aż zaroił się od młodych, chętnych i otwartych młodych ludzi, którzy w przyszłości mogą stać się studentami takich kierunków jak m.in. geoinformatyka czy planowanie przestrzenne, realizowanych na Wydziale.

Duże zainteresowanie wydarzeniem pozwala na stwierdzenie, że uczniowie i nauczyciele szkół średnich są bardzo zainteresowani nowinkami w zakresie prowadzenia badań naukowych. Obserwowane trendy związane z coraz większym zainteresowaniem młodzieży nowoczesnymi technologiami napawają optymizmem. Szczegółowe pytania i wyrazy wdzięczności kierowane w stronę organizatorów nie tylko od nauczycieli, ale przede wszystkim od uczniów są dowodem na potrzebę organizacji tego typu imprez co roku. Dodatkową atrakcją, poza zdobywaniem wiedzy, były upominki ufundowane przez firmę ESRI, które trafiły do rąk najlepszych uczestników warsztatów. W ich trakcie został także ogłoszony konkurs na najciekawszą mapę wykonaną za pomocą aplikacji Arc Gis Explorer Online. Osoby, które zajęły trzy pierwsze miejsca, dostaną nagrody specjalne – atlasy od firmy ESRI. Bardzo duże zainteresowanie, które zgłosiły szkoły w trakcie trwania naboru na warsztaty, pozwala mieć nadzieję na duże zainteresowanie GIS Day w przyszłym 2014 r.

Organizatorom GIS Day 2013 na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki przestrzennej, mgr. Piotrowi Bednarczykowi i dr. Marcinowi Siłuchowi, przyświecało łacińskie motto Seneki: *Alteri vivas oportet, si vis tibi vivere* – Musisz żyć dla innych, jeśli chcesz żyć z pożytkiem dla siebie.

Marcin Siłuch

Prace nad mapą absorbują uczestników

Fot. Monika Marczuk

Dyskusja z udziałem Olgi Janiszewskiej

25 listopada 2013 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS odbyła się kolejna debata studencka z cyklu „Gospodarka przestrzenna w teorii i praktyce”, zorganizowana przez dr Damarę Kociubę z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania wraz ze studentami II roku gospodarki przestrzennej oraz Studenckim Kołem Naukowym Planistów.

Gośćmi honorowymi spotkania, które odbyło się pod hasłem „Prezentacja wyników ćwiczeń terenowych z maja 2013 r.”, były Małgorzata Żurkowska, Główny Urbanista Lublina oraz Grażyna Dziedzic-Wiejak, dr Hanna Bieniaszkiewicz i Jadwiga Wojciechowska-Bartnik z Wydziału Planowania Urzędu Miasta Lublin. Moderatorem spotkania była członkini SKNP, Ewelina Habza.

Poniedziałkowe spotkanie zgromadziło przede wszystkim studentów pierwszego i drugiego roku gospodarki przestrzennej UMCS – w związku ze specyfiką tematu oraz nieco odmiennym niż dotychczas charakterem debaty.

Celem spotkania było zaprezentowanie opracowanych wyników badań terenowych, wykonanych przez studentów II roku gospodarki przestrzennej UMCS w dolinie rzeki Bystrzycy oraz w wybranym obszarze Śródmieścia. Badania te polegały na inwentaryzacji wymienionych wyżej miejsc, czyli diagnozie ich stanu obecnego. W przypadku Śródmieścia inwentaryzacja urbanistyczna polegała na odwzorowaniu fasad budynków znajdujących się na terenie pomiędzy ulicami:

Fot. M. Siłuch

DEBATA STUDENCKA

„PREZENTACJA WYNIKÓW
ĆWICZEŃ TERENOWYCH
Z MAJA 2013 R.”

Fot. Monika Marczuk

Mgr Jadwiga Wojciechowska-Bartnik z Wydziału Planowania Urzędu Miasta Lublin

Gabriela Narutowicza, Kapucyńską, Krakowskim Przedmieściem, Tadeusza Kościuszki i Peowiaków oraz spisaniu funkcji dominujących w nich ulokowanych. Analizie stanu obecnego została poddana część doliny Bystrzycy, znajdująca się pomiędzy ul. Żeglarską na południu a wiaduktem kolejowym przy ul. Janowskiej na północy. W tym przypadku studenci badali naturalne i antropogeniczne elementy krajobrazu, zarówno te, które widnieją na mapie zasadniczej, jak i te, które na mapę należało nanieść. Kolejnym

etapem spotkania była dyskusja na temat koncepcji zagospodarowania badanych obszarów oraz poprawy ich jakości estetycznej i użytkowej.

Spotkanie z pracownikami Wydziału Planowania Urzędu Miasta Lublin miało na celu przekazanie opracowanych przez studentów materiałów w postaci map, widoków ortogonalnych pierzei oraz dokumentacji fotograficznej na ręce planistów miejskich. Kolejna studencka debata z udziałem pracowników Urzędu Miasta Lublin pokazała, że chęć obojętnej współpracy samorządu i środowiska naukowego jest coraz bardziej zaawansowana i kreuje nowe możliwości dla obu stron.

Debata odbywa się pod patronatem: Rektora prof. Stanisława Michałowskiego oraz Dziekana Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej prof. Radosława Dobrowolskiego. Patronem medialnym jest Akademickie Radio Centrum.

Krzysztof Czerwiński

Organizatorzy Debaty

SPRAWO- ZDAWCZOŚĆ FINANSOWA W DOBIE GLOBALIZACJI

W dniach 22–23 października 2013 r. na Wydziale Ekonomicznym UMCS odbyła się II Międzynarodowa Studencka Konferencja Naukowa „Sprawozdawczość finansowa w dobie globalizacji”, zorganizowana przez Koło Naukowe Ekonomistów oraz Studenckie Koło Naukowe Finansistów UMCS.

Konferencja ta była kontynuacją organizowanej w roku 2012 I Międzynarodowej Studenckiej Konferencji Naukowej „Rachunkowość teorii i praktyce”. Tematyka tegorocznej edycji skupiła się wokół kwestii sprawozdawczości finansowej w dobie globalizacji. Postępujący obecnie proces globalizacji, a więc pogłębiania wzajemnych powiązań pomiędzy gospodarkami w skali międzynarodowej, w istotny sposób wpływa również na kierunki rozwoju rachunkowości. Konfrontacja odmiennych zasad sprawozdawczości finansowej w różnych krajach uwiadamia potrzebę ich ujednolicenia w skali międzynarodowej w celu uzyskania większej porównywalności i przejrzystości sprawozdań finansowych. ▶

Fot. Ilona Bisek

Uczestnicy konferencji

W konferencji udział wzięli studenci z całej Polski, w tym m.in. z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Politechniki Rzeszowskiej, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, jak również zaproszeni goście z Katedry Rachunkowości i Analizy Politechniki Lwowskiej. Projekt ten stanowił znakomitą okazję do pogłębienia wiedzy z zakresu rachunkowości i analizy finansowej oraz zdobycia nowych doświadczeń. Prowadzone przez uczestników konferencji badania oraz przygotowane artykuły oceniane były przez pracowników naukowych Zakładu Rachunkowości UMCS: dr Małgorzatę Kamieniecką oraz dr Agnieszkę Nóżkę. Zaprezentowane referaty odznaczały się wysokim poziomem merytorycznym, a towarzyszące prezentacjom dyskusje umożliwiły wzajemną wymianę poglądów oraz wyciągnięcie wspólnych wniosków.

Spośród ogółu referatów wyróżniono następujące:

- Szymon Stereńczak, „Zalety i wady modelu Du Ponta w analizie rentowności przedsiębiorstwa”;
- Magdalena Lech, „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży w świetle MSSF 5”;
- Sylwia Bania, „Próba standaryzacji zakresu informacji sprawozdania z działalności jednostki – stan obecny spółek województwa świętokrzyskiego notowanych na GPW w Warszawie”;
- Christina Sydorczuk, „Analysis of enterprise's receivables in the context of changes in financial statement”.

Owocem tego wydarzenia będzie wydana publikacja książkowa. Należy podkreślić, że obecność studentów zainteresowanych zbieżną tematyką dała możliwość nie tylko poszerzenia wiedzy, ale również była znakomitą okazją do wspólnej integracji oraz zwiedzania i poznania miasta Lublin.

Magdalena Lech

W OBRONIE RZECZY

PROF. BJØRNAR OLSEN
O ARCHEOLOGII
I ONTOLOGII PRZEDMIOTÓW

29 października 2013 r. w Collegium Historicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbył się gościnny wykład prof. Bjørnara Olsena (Department of Archaeology and Social Anthropology, University of Tromsø), „In Defence of Things Soiled and Broken”. Na spotkanie w ramach programu „Mistrzowie”, sponsorowane przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej, zaprosiły wspólnie Instytuty Historii i Prahistorii UAM, a sam wykład zorganizowała prof. Ewa Domańska, realizująca projekt poświęcony tworzeniu teorii historii „Rescue History”. Wśród słuchaczy znaleźli się przedstawiciele różnych dziedzin i kilku ośrodków naukowych, w tym także znawcy archeologii, m.in. prof. Przemysław Urbańczyk (Instytut Archeologii i Etnologii PAN), dr Anna Zalewska (Instytut Archeologii UMCS), dr Aidan O'Sullivan (UCD School of Archaeology, University College Dublin), dr Urszula Bugaj (Instytut Archeologii i Etnologii PAN) oraz studenci wielu uczelni, w tym także autor tej relacji. Wykładowi towarzyszyła promocja autorskiej książki Profesora pt. *W obronie rzeczy. Archeologia i ontologia przedmiotów*, w przekładzie Bożeny Shallcross, a wydanej w tym roku przez IBL PAN w Warszawie.

Celem wykładu było przybliżenie problematyki „zwrotu ku rzeczom” – awangardowego nurtu we współczesnych naukach humanistycznych, inspirowanego ujęciami teoretycznymi, m.in. fenomenologią oraz teorią aktora-sieci. Prof. Olsen, jeden z głównych rzeczników „po-

wrotu do rzeczy”, staje w opozycji wobec następstw zwrotu lingwistycznego, które zdają się wykluczać i deprecjonować kulturotwórczą rolę przedmiotu jako nośnika wartości i treści. Badacz starał się przekonać słuchaczy, że kultura ludzka nie wykształciła się w próżni, ale w ścisłym związku z bogatym fundamentem aktywnej materialności, a ten ostatni winien być uwzględniony w badaniach nad zjawiskami kulturowymi. Obecni mieli okazję zapoznać się też z innymi zagadnieniami poruszonymi w książce, a także zrozumieć podstawy teoretyczne i czynniki, które ukształtowały prezentowane przez prof. Olsena postulaty. Spotkanie zakończyła dyskusja i wymiana poglądów, które mogą stanowić punkt wyjścia do refleksji na temat kondycji współczesnej humanistyki.

Zagadnienie bliskości między badaniami nad kulturą materialną a kulturą ludzką to temat niezwykle interesujący dla studentów lubelskiej archeologii. Stanowił treść zajęć prowadzonych w tym roku akademickim przez dr Annę Zalewską, dzięki czemu mieliśmy okazję zapoznać się zarówno z żelaznymi faktami, jak i pasjonującą polemiką na temat „powrotu do rzeczy”. Interesujące wykłady były zachętą do pogłębienia wiedzy, a uczestnictwo w poznańskim spotkaniu pozwoliło przyszłym archeologom skonfrontować już nabytą wiedzę metodologiczną z nowymi, pouczającymi i odświeżającymi nurtami w naukach humanistycznych.

lic. Mariusz Bednarz
II rok II st. archeologii

SZKOŁA PRAWA CZESKIEGO

2013/2014 – VII EDYCJA

W dniach 6–8 listopada 2013 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS odbyła się VII edycja Szkoły Prawa Czeskiego w formie cyklu wykładów, których celem jest wzbogacenie wiedzy studentów z zakresu problematyki dotyczącej systemu prawnego Republiki Czeskiej. Tegoroczna edycja (wzorem poprzednich) została poświęcona przede wszystkim prawu cywilnemu, kar-nemu i konstytucyjnemu. Wykłady prowadzili pracownicy naukowci Zachodnioczeskiego Uniwersytetu w Pilźnie, z którymi od wielu lat współpracują pracownicy Katedry Historii Państwa i Prawa oraz Katedry Teorii i Filozofii Prawa naszego Uniwersytetu – tj. JUDr Vilem Knoll, Ph.D. (Katedra Historii Prawa) oraz JUDr Tomas Pezl, Ph.D. (Katedra Prawa Konstytucyjnego).

Zajęcia w ramach Szkoły Prawa Czeskiego zostały poprzedzone dwoma wykładami otwartymi dla studentów Wydziału (5 listopada), poświęconymi kolejno: położeniu prawnemu Żydów w Czechach w okresie średniowiecza oraz ewolucji prawa i sądownictwa tej grupy. Zasadniczą część zajęć w ramach Szkoły Prawa Czeskiego (w łącznej liczbie 15 godzin, prowadzonych w językach czeskim i angielskim) zgrupowana została w trzech pięciogodzinnych blokach tematycznych. Pierwszy z nich rozpoczął się od wykładu poświęconego ogólnej charakterystyce czeskiego porządku prawnego, w dalszej kolejności studenci zapoznali się z podstawowymi założeniami czeskiego prawa konstytucyjnego.

W drugim dniu studenci wysłuchali wykładów dotyczących czeskiego prawa cywilnego – zarówno w perspektywie historycz-

nej, jak i prawa aktualnie obowiązującego. Podczas zajęć została przedstawiona ogólna charakterystyka działów prawa cywilnego, a także przybliżono uregulowania dotyczące poszczególnych instytucji prawnych tej gałęzi prawa (w ich ujęciu komparatystycznym w stosunku do unormowań obowiązujących w tym zakresie w prawie polskim).

Ostatni blok wykładowy (8 listopada) dotyczył zagadnień czeskiego prawa karnego w perspektywie historycznej i współczesnej. Studenci zapoznali się m.in.: z czeską terminologią karnistyczną, zasadami odpowiedzialności karnej, typami przestępstw, systemem kar i zasadami ich stosowania. Omówione zostały też podstawowe zagadnienia dotyczące czeskiej procedury karnej w odniesieniu do etapu postępowania przygotowawczego, sądowego oraz wykonawczego. Ostatnią kwestią była charakterystyka wykonywania zawodów prawniczych w Republice Czeskiej ze szczególnym uwzględnieniem poszczególnych etapów edukacji prawniczej.

Fot. Marzena Myślińska

JUDr Vilem Knoll, Ph.D. oraz
JUDr Tomas Pezl, Ph.D.

W tegorocznej edycji Szkoły Prawa Czeskiego uczestniczyło 28 studentów studiów prawniczych (od II do V roku studiów). Przekazane podczas zajęć wiadomości poszerzyły ich wiedzę na temat systemu prawnego Republiki Czeskiej, co ma szczególne znaczenie w aspekcie przyszłego wykonywania przez nich zawodów prawniczych w przestrzeni europejskiej. Ponadto, wymiernym efektem tegorocznej wizyty JUDr Vilema Knolla, Ph.D. oraz JUDr Tomasza Pezla, Ph.D. jest pogłębienie dotychczasowej współpracy w sferze naukowej pomiędzy pracownikami Zachodnioczeskiego Uniwersytetu w Pilźnie a pracownikami naukowymi Wydziału Prawa i Administracji UMCS.

Marzena Myślińska

Fot. Marzena Myślińska

Wykładowcy ze studentami – uczestnikami Szkoły Prawa Czeskiego

DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI GEOLOGICZNEJ SKNG W ROKU 2013

Sekcja Geologiczna jest częścią Studenckiego Koła Naukowego Geografów na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Oprócz wielu działań naukowych i wyjazdów realizuje różnego typu prelekcje i warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej. W 2013 r. członkowie Sekcji zrealizowali kilka takich inicjatyw.

Zajęcia geologiczne realizowane przez członków Sekcji Geologicznej SKNG w ramach Dnia Ziemi

Pierwszą z nich było zaangażowanie w obchody „Dnia Ziemi” połączone z „Ogólnopolskim Dniem Geografa” w dniu 19 kwietnia 2013 r.

Jednym z wydarzeń obszernego programu tego dnia były zajęcia geologiczne dla uczniów szkół województwa lubelskiego zatytułowane „Krajobrazy Lubelszczyzny i ich niepowtarzalne piękno”. Łukasz Tkaczyk, Katarzyna Kamińska, Mariusz Nowak i Kamil Kap jako prelegenci przedstawili wystawę fotografii przyrodniczych, a za pomocą różnego rodzaju środków dydaktycznych ukazali proces powstawania gór. W programie znalazło się także szlifowanie skał marmuru na specjalnie przygotowanych stanowiskach, badanie zawartości węgla w skałach za pomocą kwasu solnego oraz obserwacje szlifów skał i ziaren piasku w polaryzacyjnym mikroskopie optycznym. W projekcie warsztatów geologicznych udzielał się także

Jarosław Szuwarski, tworząc zestaw eksponatów skał różnego typu.

Kolejną inicjatywą Sekcji Geologicznej było zaangażowanie się w działalność Uniwersytetu Dziecięcego UMCS. 23 maja 2013 r. na Uniwersytecie miał miejsce Piknik Naukowy. Szereg wykładów z tej okazji odbywał się na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Sekcja Geologiczna zorganizowała wówczas warsztaty geologiczne pt. „Skała w krajobrazie – krajobraz w skałę”. Cieszyły się one wielkim zainteresowaniem. Łukasz Tkaczyk, Mariusz Nowak, Monika Władyczuk, Kamil Kap oraz Jarosław Szuwarski zorganizowali autorską wystawę fotografii przyrodniczych, następnie za pomocą modeli geologicznych przedstawili procesy powstawania gór, szlifowania skał za pomocą specjalnych proszków szlifierskich, pokazy okazów wraz z możliwością zbadania ich właściwości, takich jak zawartość węgla w skałach. Wśród prezentowanych skał znalazły się także okazy soli z Kłodawy. Wielu uczniów najbardziej zainteresowały obserwacje skał przez mikroskop oraz lupę binokularną, gdzie mogli zobaczyć rozdrobnione okruchy skalne,

piasek czy preparaty mikroskopowe skał Lubelszczyzny w różnych powiększeniach.

W dniach 14–20 września 2013 r. w Lublinie miał miejsce jubileuszowy X Lubelski Festiwal Nauki. 15 września swoje projekty przedstawiali: Łukasz Tkaczyk, Aleksandra Dąbrowska, Monika Władyczuk oraz Katarzyna Kamińska. Tego dnia miał miejsce Piknik Naukowy, a wszystkie projekty odbywały się na Placu Litewskim. Sekcja Geologiczna miała własne stoisko w projekcie „Przyroda w obiektywie”. Ukazywaliśmy walory fotografii przyrodniczej, przedstawiając własne zdjęcia w postaci prezentacji multimedialnej, a także wystawy fotografii. Były to fotografie wykonane w Polsce i za granicą, przedstawiające pejzaże, obiekty geograficzne, a zwłaszcza góry (Tatry i Alpy) oraz zwierzęta, głównie motyle. Uwagę przechodniów przykuwały łanie i fotografie z Janowa Podlaskiego. Projekt ten był po części połączony z projektem dr. inż. Miłosza Huberanta. niezwykłej przyrody obszarów okołobiegunowych, który prezentował własne fotografie wykonane na Półwyspie Kolskim, w Finlandii i innych krajach skandynawskich.

Kolejnego dnia Sekcja Geologiczna na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej prezentowała temat: „Różne oblicza astronomii”. Omówiono budowę Układu Słonecznego, poczynając od pierwszej planety aż po jego rubież, akcentując obiekty mniej znane poza orbitą Neptuna, a także gwiazdy, gromady gwiazd, mgławice czy galaktyki. Całość uzupełnił pokaz –

Monika Władyczuk prezentująca proces powstawania gór za pomocą modeli

Fot. Kamil Kap

Pokazy mikroskopowe skał

wizualizacja obserwacji nieba, tego, jak wygląda Ziemia widziana z innych planet oraz pokazy najciekawszych obiektów i zjawisk na niebie. Na zakończenie zaprezentowano budowę okularu teleskopowego i sposoby jego mocowania wraz z filtrem do wyciągu okularowego teleskopu.

26 listopada 2013 r. Monika Władyczuk oraz Łukasz Tkaczyk, na zaproszenie pani Renaty Bieleckiej wystąpili w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Lublinie. Przedstawili wykład „Słone kryształy”, w ramach którego pokazali okazy różnego typu soli kamiennej oraz minerałów i skał towarzyszących pokładom soli (halit, sól różowa, sól laminowana i wiele innych) oraz omówili proces powstawania soli, a także właściwości soli o różnych barwach oraz magnezowo-potasowych. Zaprezentowali film Sekcji Geologicznej z wizyty w Kopalni Soli „Kłodawa” z 2009 r., a także wydobywanie i wykorzystanie kłódawskiej soli oraz najnowsze materiały filmowe z wyjazdu do Kłodawy w marcu 2013 r. Pokazowi towarzyszyło omówienie działalności kopalni w Kłodawie. Sekcja Geologiczna współpracuje z tym ośrodkiem od roku i zajęcia te stanowią kontynuację cyklu.

Do planów na przyszłość działalności dydaktycznej Sekcji Geologicznej SKNG należy kontynuowanie współpracy ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 1 w Lublinie, organizacja zajęć dla szkół na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS przy współpracy z Komisją Promocji i Marketingu Wydziału, jak również realizacja własnego projektu w szkołach: „Student dla ucznia” przy współpracy z Biurem Promocji UMCS i Komisją Promocji i Marketingu Wydziału.

Zapraszamy na naszą stronę internetową, dostępną pod adresem: <https://sites.google.com/site/sekcjageologicznaskng/>

Łukasz Tkaczyk

W dniach 23–24 października 2013 r. Koło Naukowe Hispanistów UMCS zorganizowało „Jornadas estudiantiles de la lengua y cultura españolas” – dwudniowe wydarzenie naukowo-kulturalne pod honorowym patronatem Ambasady Hiszpanii.

Wykładom i prelekcjom o Hiszpanii i Ameryce Łacińskiej poświęcony został pierwszy dzień kongresu – przed słuchaczami konferencji, zgromadzonymi w Małej Auli Wydziału Humanistycznego, wystąpili wykładowcy, studenci, pasjonaci i podróżnicy. Tego dnia odbyła się również polska premiera kanadyjskiego filmu *Something Grand* w reż. Matthew Andersona, a tuż po nim tematyczna dyskusja o Camino de Santiago, animowana przez Piotra Drzewieckiego z portalu caminodelavida.pl.

Część kulturalno-rozrywkowa miała miejsce 24 października w ACK „Chatka Żaka”. Konkursowi piosenki hiszpańskojęzycznej, dedykowanemu uczniom i studentom, towarzyszyły pokazy taneczne. Joanna i Antonina Korona wystąpiły z układem flamenco, a o element latynoamerykański zadbały reprezentantki Extreme Dance Studio – Wicemistrzyni Polski 2013 w kategorii Salsa Shine Marlena Wasilczuk oraz Aleksandra Szopa, Mistrzyni Polski 2012 i brązowa medalistka Mistrzostw Europy 2010 w tej samej kategorii. Jako gwiazda wieczoru wystąpił światowej klasy gitarzysta flamenco Andrzej Lewocki, a towarzyszyła mu tancerka flamenco z Urugwaju Anahí Martincorena.

Fot. Adrianna Brzozowska

Pokaz Salsa Shine

Program przygotowany przez Koło Hispanistów pozwolił pokazać świat hiszpańskojęzyczny szerszemu gronu odbiorców.

Klaudia Zarosa

Fot. Adrianna Brzozowska

Organizatorki wydarzenia – Koło Naukowe Hispanistów

W dniach 25–27 października 2013 r. odbył się cykliczny projekt organizowany przez Samorząd Studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS oraz funkcjonujące na Wydziale Koła Naukowe – Radar 2013. Inicjatywa adresowana jest do wszystkich nowych studentów. Wydarzenie co roku spotyka się z dużym zainteresowaniem, a organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby było na jak najwyższym poziomie.

Fot. Kamill Lbik

Uczestnicy wyjazdu Radar

RADAR 2013

Studenci, podobnie jak w poprzednich edycjach, udali się do Janowa Lubelskiego, aby rozpocząć dzień od zabaw integracyjnych, które zespółiły grupę i wyeliminowały wszelkie bariery i napięcia. Kolejne godziny wypełnione były szkoleniami z zakresu umiejętności i kompetencji miękkich. Prowadzący – Patryk Kuś – wzbogacił zajęcia o elementy sztuki teatralnej, dzięki czemu szkolenie nabrało wyjątkowego charakteru.

Zwieńczeniem pierwszego dnia wyjazdu było spotkanie z władzami Wydziału Ekonomicznego: Dziękaniem prof. Zbigniewem Pastuszką oraz Prodziekanem ds. Studentów dr Małgorzatą Kamieniecką. Wizyta przebiegła nad wyraz pomysłnie, o czym świadczyć może ożywiona dyskusja na tematy ogólnouniwersyteckie, a także dotyczące studenckiej egzystencji.

W drugim dniu skoncentrowano się na przedstawieniu młodymżakom organizacji studenckich funkcjonujących na Wydziale. Miało to na celu zaszczepienie chęci i zapału do działania już od najwcześniejszych studenckich lat. Jednym z głównych motywów organizacji wyjazdu Radar jest uzmysłowienie studentom, jak istotne jest włączanie się w działalność uczelnianych organizacji. Dodatkowo uczestnicy mieli okazję wysłuchać Przewodniczącego Uczelnianego Samorządu UMCS – Piotra Widomskiego, który opowiedział o swoich doświadczeniach z działalności oraz uświadomił, jak wiele pozytywnych skutków niesie za sobą robienie czegoś więcej niż sama nauka.

Ponadto, drugiego dnia wyjazdu odbyło się szkolenie z zakresu pracy w grupie i budowania zaufania, które przeprowadziły Aleksandra Wasilew-

ska oraz Karolina Sujkowska. Po zajęciach zorganizowano podchody. Zabawa rozgrywała się na terenie Lasów Janowskich, a pogoda oraz świetny humor uczestników sprawiły, iż całość przebiegła nader pozytywnie.

Trzeci dzień poświęcono na praktyczne aspekty funkcjonowania wydziałowych organizacji. Szkolenie przygotowane przez Ewelinę Berlińską przybliżyło młodym studentom, jak wygląda realizacja projektów i pozwoliło zorientować się w najdrobniejszych elementach całej koncepcji działania projektowego. Warto odnotowania jest, iż uczestnicy, podzieleni na mniejsze grupy, zostali zobowiązani do zorganizowania projektu, którego efekty będą widoczne na Wydziale Ekonomicznym.

Radar 2013 był szczególnie z wielu powodów, a jednym z nich była obecność przedstawicieli Politechniki Lwowskiej. Siedmiu studentów oraz ich Opiekun dr Natalia Litvinienko najpierw przez tydzień zwiedzali Lublin oraz okolice, a wyjazd stanowił ostatni punkt programu. Moc wzruszeń podczas pożegnania świadczy, iż okres spędzony w Polsce na pewno zapadnie im na długo w pamięci.

Pozytywne opinie uczestników oraz atmosfera podczas wyjazdu jednoznacznie wskazują, iż organizacja projektu Radar jest uzasadniona. Wyrażamy nadzieję, że wiedza oraz umiejętności nabyte podczas szkoleń pomogą studentom w codziennej uczelnianej egzystencji, a wielu z nich zasili grono członków wydziałowych organizacji.

Ewelina Berlińska
RWSS WE UMCS

Fot. Kamill Lbik

Spotkanie z władzami dziekańskimi

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA UMCS

Oprac. Aneta Okuń

Odbudowa Polskiej Prowincji Pijarów. Działalność wychowawczo-edukacyjna zakonu w latach 1873-1918

Mariusz Ausz

Publikacja przedstawia problem odbudowy polskiej prowincji i pracy wychowawczej pijarów w latach 1873–1918, etapu historii Polskiej Prowincji Pijarów niemal zupełnie zaniedbanego w dotychczasowej historiografii. Wprowadza wiele nowatorskich ustaleń, uzupełnień i sprostowań.

Pytania o sprawy ludzkie

Marian Filipiak

Profesor Marian Filipiak napisał książkę dla czytelników zainteresowanych podstawowymi problemami egzystencjalnymi. Ma ona charakter popularnonaukowy, a sam Autor starał się pisać w taki sposób, by czytelnik bez trudu mógł ustosunkować się do jego wyводу. Publikacja składa się z 18 – objętościowo zróżnicowanych – tekstów o „sprawach ludzkich”. Wszystkie mają w tytule znak zapytania. Autor chciał przez to zaznaczyć, że przed-

stawiając rzecz tak, a nie inaczej, ani nie twierdzi, że tak jest na pewno, ani że taki jest jego ostateczny pogląd w danej sprawie, lecz – że w tej chwili tak dany problem widzi, tym samym zapraszając czytelnika zarówno do refleksji i krytyki.

Arktyka na początku XXI wieku. Między współpracą a rywalizacją

Red. Michał Łuszczuk

Publikacja gromadzi kompletnie zebraną i odpowiednio usystematyzowaną, bogatą wiedzę o Arktyce. Autorzy poszczególnych artykułów wnoszą wiele nowych treści w formie opisów i analiz o dużej wartości poznawczej. Praca ta jest prawdopodobnie pierwszą w naszym kraju tak obszerną pracą zbiorową poświęconą wyłącznie Arktyce.

Milczenie i pisanie małopolskich pań w wiekach XVI-XVIII

Halina Wiśniewska

Tematem książki są biogramy 12 kobiet, żyjących w wiekach:

XVI–XVIII. Nie jest to zagadnienie obce naszej literaturze, gdyż poczynając od XIX w., coraz częściej interesowano się wpływem niewiast na życie społeczeństwa, a obecnie, w związku z rozwojem feministyki, kwestię tę można by nazwać modną. Niniejszy wybór odróżniają od innych związki ze słowem pisanym bohaterki. Przywołane tu zapisy z XVI–XVIII w. autorka poddaje analizie lingwistycznej, ale bardzo różnej metodologicznie, np. gramatycznej (Katarzyna Zamoyska), leksykalnej (Anna Stanisławska), kulturowej (kazania, dedykacje, epitafia) oraz informacyjnej (listy, dzienniki i pisma urzędowe).

Polskość i Europejskość w Josepha Conrada wizjach historii, polityki i etyki

Red. Wiesław Krajka

Publikacja zawiera artykuły pięciu autorów z Polski oraz ośmiu z zagranicy (z USA, Kanady, Ukrainy i Japonii). Podobnie jak poprzedni tom niniejszej serii (*Conrad a Polska*), stanowi wybór tekstów opublikowanych wcześniej w języku angielskim w wydanych dotąd tomach serii *Conrad: Eastern and Western Perspectives*. W większości artykułów zawartych w tym zbiorze badacze dokonują charakterystyki całej twórczości Conrada w wybranych aspektach. Niniejszy tom ►

„dialoguje” z książką *Conrad a Polska*, tomem 1. serii *Joseph Conrad a Polska, Europa Środkowo-Wschodnia i Świat*.

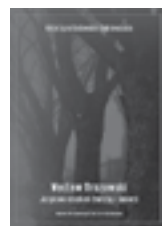

...scripta manent. Pozamuzyczne inspiracje w budowaniu świata dźwięków

Zofia Bernatowicz

Publikacja poświęcona jest zagadnieniom związanym z techniką dyrygowania oraz śpiewu i omawia ich służebny charakter w budowaniu artystycznej wizji utworu. Pewna jej część poświęcona jest ogólnie i pozamuzycznym inspiracjom mającym wpływ na kształtowanie świadomej i dojrzałej interpretacji. Wszystkie te elementy przedstawione są w aspekcie metodyki pracy z chórem.

rial, bodily and intertextual diversions his novels allow. Here is a chance for all readers to have a “Dickens of a time.”

Wacław Morozowski. Językowe studium choroby i śmierci

Katarzyna Sadowska-Dobrowolska

Publikacja, oprócz rekonstrukcji fragmentów poetyckiego obrazu świata, zawiera obszerny szkic przedstawiający życie i twórczość Wacława Morozowskiego, chełmskiego poety i pisarza urodzonego w 1912 r., w okresie przed II wojną światową należącego do kręgu Czechowicza. Autorka przywraca zaniedbaną pamięć o poecie i spełnia jego marzenie, realizując zawarty w wierszach testament poetycki.

...Celebrating Dickens. The Great Inimitable

Defying a theory of the death of the author, this “little book”, celebrating the 200th birthday of Charles Dickens, proves that he lives on and still inspires ever newer generations of scholars. Individually, essays contained in this collection explore various aspects of celebration, among others the Polish reception of Dickens’s anniversaries, a depiction of Christmas, his favourite holiday, his views on alcohol consumption, glorification of things, or sarto-

„Folia Bibliologica” t. LIII–LIV

Kolejny tom „Folia Bibliologica” poświęcony jest, tak jak wcześniejsze, szeroko pojętej problematyce związanej z bibliotekoznawstwem, bibliologią i informacją naukową. W artykułach widać dobrą orientację w najnowszych badaniach, niewzdraganie się przed podejmowaniem trudnych, nierozpoznanych jeszcze tematów oraz niekiedy bardzo indywidualny, acz przemyślany i uzasadniony, sposób omawiania wybranej problematyki.

Recenzowana publikacja jest monografią zbiorową z serii *Demokracja bezpośrednia*, wydawanej z inicjatywy Zakładu Ruchów Politycznych Wydziału Politologii UMCS. Dotychczas w serii tej ukazały się: *Demokracja bezpośrednia w teorii i praktyce politycznej*; *Stan i perspektywy demokracji bezpośredniej w Polsce*; *Demokracja bezpośrednia. Wymiar globalny i lokalny*; *Stan i perspektywy demokracji bezpośredniej we współczesnym świecie*; *Demokracja bezpośrednia w samorządzie terytorialnym*.

Demokracja elektroniczna jest pozycją, która podnosi zagadnienie demokracji bezpośredniej w kontekście nowego ładu społecznego, w którym obecność komunikacji elektronicznej jest podstawą funkcjonowania społeczeństwa web 2.0.

Książka skupia artykuły osób z grona profesorskiego, doktorskiego oraz doktoranckiego i podzielona jest na cztery części. Spis treści został umieszczony na początku książki, za nim zaś znajduje się wstęp prof. Marii Marczewskiej-Rytka. Po części merytorycznej na końcu umieszczono też noty o autorach. W pierwszej części pojawiają się tezy o: szerokim spektrum możliwości dla demokracji oraz dla procesów usprawnienia komunikacji, jakie dają nowe technologie; konieczności implementacji e-votingu jako najważniejszego narzędzia demokracji elektronicznej; cyberprzestępczości jako następstwie rozwoju technologii informatycznych; egemplifikacji walki o wolność w Internecie i partycypacji za pośrednictwem sieci poprzez sprzeciw wobec ustawy ACTA. W kolejnej części pojawiają się założenia o: procesie eufemizacji działań i taktyki fundamentalistycznej Religijnej Prawicy spowodowanym wirtualnym środowiskiem kultury współczesnej oraz o ubarwieniu niemieckiej sceny politycznej ostatnich lat działaniem Partii Piratów. W Rosji zaś proces wirtualizacji polityki i życia społecznego jest dość powolny i nie zapowiada zbyt prędko pozy-

PUBLIKACJA NT. DEMOKRACJI ELEKTRONICZNEJ

Demokracja elektroniczna. Kontrowersje i dylematy,
red. M. Marczevska-Rytko, Wydawnictwo UMCS,
Lublin 2013. Recenzent – prof. dr hab. Roman Bäcker.

tywnych wyników. Z kolei Ukraina, chcąc przyspieszyć proces wstąpienia do Unii Europejskiej, rozpoczęła drogę wdrażania standardów demokracji elektronicznej. Ostatnia część książki przybliży refleksje związane z polskimi przykładami demokracji elektronicznej. Wśród nich jest negacja tezy jakoby sondaże polityczne szkodziły demokracji, proces mediatyzacji społeczeństwa i rosnąca konkurencja w mediach sprzyjały negatywnym odczuciom wokół sondaży. Stwierdzono też, że zjawisko netarchii nie jest zagrożeniem w stosunku do demokracji przedstawicielskiej, ale wiele rozwiązań proponowanych przez netarchię mogłoby usprawnić obecnie funkcjonujący porządek społeczno-polityczny.

Publikacja *Demokracja elektroniczna – kontrowersje i dylematy* jest interesującym uzupełnieniem serii wydawniczej *Demokracja bezpośrednia*, tym bardziej, że otwiera nowe spojrzenie i problemy badawcze wokół demokracji w kontekście nowych technologii i rozwoju komunikacji elektronicznej. Dotychczas na polskim rynku ukazało się niewiele pozycji dotyczących podobnych aktywności. Wśród najbardziej istotnych w tym obszarze wyróżnić można książki pod redakcją Marty Du Vall i Agnieszki Waleckiej-Rynduch o współczesnej przestrzeni politycznej¹ oraz mediach w kontekście kampanii politycznych². Ważna jest też monografia Marii Nowiny-Konopki o roli Internetu w rozwoju demokracji w Polsce³. W 1997 r. w Polsce wydano tłumaczenie znanej w środowisku informatycznym książki Greame'a Browning'a⁴ – specjalisty w dziedzinie elektronicznej demokracji.

Atutem recenzowanej książki jest przejrzysty podział tematyczny na części teoretyczną, praktyczną oraz przykłady na świecie i w Polsce. Temat cyberdemokracji jest niezwykle szeroki i biorąc pod uwagę, że *Demokracja elektroniczna* jest jedną z niewielu pozycji omawiających tę problematykę, można uznać ją za wstęp do bardziej wnikliwej analizy zjawiska.

Pozycja *Demokracja elektroniczna. Kontrowersje i dylematy*

wnosi wiele świeżości i nowych perspektyw do badań w zakresie ruchów społecznych i politycznych. Jest jedną z niewielu polskich propozycji wydawniczych wnikających w ten obszar. Interesujące byłoby rozwinięcie badań w kategoriach podobnych do podziału książki i tym samym poprowadzenia analiz i zgromadzenia ich wyników w kolejnych pozycjach serii wydawniczej *Demokracja bezpośrednia*. Biorąc pod uwagę niezwykle szybko rozwijające się technologie i wdrażanie ich systemów komunikacyjnych w sferze społecznej i politycznej, szczególnie ciekawą publikacją mogłaby być część o wymiarze praktycznym demokracji elektronicznej. Całość napisana jest bardzo przystępnym i przejrzystym językiem, co czyni ją pomocną zarówno dla osób zajmujących się teorią, jak też praktyką w dziedzinie cyberdemokracji i nowych technologii informacyjnych.

Mgr Katarzyna Bielska

1. *Współczesna przestrzeń polityczna*, red. M. Du Vall, A. Walecka-Rynduch, Kraków 2011.

2. „Stare” i „nowe” media w kontekście kampanii politycznych i sprawowania władzy, red. M. Du Vall, A. Walecka-Rynduch, Kraków 2010.

3. M. Nowina-Konopka, *Rola Internetu w rozwoju demokracji w Polsce*, Ośrodek Myśli Politycznej, Kraków 2008.

4. G. Browning, *Elektroniczna demokracja. Wybory w Internecie*, tłum. P. Gliwiński, Warszawa 1997.

KONCERT PIEŚNI POLSKIEJ

13 listopada 2013 r. w Sali Kameralnej Instytutu Muzyki odbyło się interesujące spotkanie – „Koncert pieśni polskiej”. Jak na Wydział Artystyczny przystało, na scenie pojawili się muzycy, a całości dopełniła znakomita prelekcja historyka sztuki.

Na początku odbył się koncert studentów, którzy swymi talentami postanowili uczcić 95. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Na scenie pojawili się przedstawiciele III roku kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, którzy zaprezentowali się jako soliści, dyrygenci i śpiewacy zespołu wokalnego, przygotowani przez dr hab. Monikę Mielko-Remiszewską. Przyciemnione światła, niespiesznie płonąca świeca, zgromadzeni wokół fortepianu młodzi ludzie – nastrój rodzinnego, domowego muzykowania.

Koncert rozpoczęła pieśń *Marsz Polonia*, będąca swoistą opowieścią o najważniejszych wydarzeniach dla naszego kraju. Historia jej sięga roku 1863, a ostateczny kształt, z ponad dwudziestoma zwrotkami uzyskała w latach 20. XX w. Studenci, ze zrozumiałych względów, wybrali i wykonali zaledwie cztery, w opracowaniu i pod dyktando Marcina Obuchowskiego.

W tematykę „Koncertu pieśni polskiej” wprowadził słuchaczy Tomasz Mazur, który na podstawie bardzo interesującej, choć mało znanej książki *Hymny polskie* Wacława

Panka, w której słowo „pieśń” odmieniane było niemal przez wszystkie przypadki, przygotował ciekawe słowo wstępne. Wszak fundamentalną wręcz rolę pieśni w naszych dziejach podkreślali już najwybitniejsi polscy poeci – Cyprian Kamil Norwid (*Niżli skona pieśń, naród wpięrow wstanie*) czy Adam Mickiewicz (*Skarby mieczowi spustoszą złodzieje, pieśń wyjdzie cało...*). Pieśni wyzwały w nas wolę narodowego przetrwania, wolę walki o niepodległość oraz budowały poczucie wspólnoty i tożsamości narodowej (*Pieśń Ojczyzny pełna* – Jan Kasprówicz). To właśnie pieśń pomogła nam Ojczyznę zachować, w Ojczyźnie tej żyć i być z niej dumnym!

Po takim wstępie nie pozostało nic innego jak oddać się we władanie polskiej pieśni. Na ten wieczór wybrano kompozytora, który pozostawił pokaźny zbiór tychże, pod nazwą *Śpiewnik domowy*, a w nim wielkie bogactwo pieśni: narodowych, polskich, do użytku domowego i na różne okoliczności, przeznaczonych dla każdego, odpowiadających różnorodnym nastrojom i potrzebom serca. Stanisław Moniuszko. Kilka jego pieśni w tradycyjnym i rozrywkowym, „odświeżającym” nieco opracowaniu A. Żyłisa wykonał zespół wokalny w składzie: Kinga Jachimkowska, Monika Snopek, Magdalena Szuba, Olga Tychiniuk, Marcin Obuchowski, Monika Gryzka, Sylwia Gryzka, Tomasz Mazur, Marcei Górski, Michał Płanda, Paweł Prus

i Mateusz Jakubczyk. Dyrygentami byli: Kinga Jachimkowskiej, Monika Snopek i Magdalena Szuba, solistami zaś: Olga Tychiniuk – śpiew, Magdalena Szuba – śpiew, Tomasz Mazur – śpiew, Gottlieb Skvortsov – fortepian, Marcin Obuchowski – śpiew, fortepian i Sylwia Gryzka – fortepian. Usłyszeliśmy *Pieśń wieczorną*, *Kozaka*, *Czy powróci* oraz dwie piosenki do słów Władysława Broniewskiego, skomponowane i wykonane przez Marcina Obuchowskiego. Na zakończenie powrót do Moniuszki – *Dobranoc, daj nam Boże dobrą noc* – pieśń znakomicie dopełniająca nastrojowość koncertu.

Po krótkiej przerwie na scenę wkroczył mgr Kazimierz Parfianowicz, emerytowany wykładowca Instytutu Sztuk Pięknych, historyk sztuki, znany wielu jako człowiek wielkiej wiedzy, pasji i patriotyzmu. Tym razem przedstawił niezwykłą historię Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie (*Grób Nieznanego Żołnierza w Warszawie. Miejsce. Znak. Symbol*).

Wieczór pełen artystycznych i patriotycznych wrażeń – będzie co wspominać! Ale jednocześnie zapraszamy na następne spotkania, koncerty, prelekcje, w które nasz Wydział obfituje. Szczegółowe informacje o tego typu przedsięwzięciach zawsze można znaleźć na www.umcs.lublin.pl w aktualnościach Wydziału Artystycznego.

Monika Mielko-Remiszewska

VIVA POLONIA!

Tradycyjnie już od pięciu lat 11 listopada, pod patronatem honorowym JE abp. Stanisława Budzika, Metropolity Lubelskiego, a także Marszałka Województwa Lubelskiego Krzysztofa Hetmana i Prezydenta

Miasta Lublin Krzysztofa Żuka ma miejsce w naszym mieście Uroczysty Koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Jego organizatorem jest dr Stefan Münch – prezes Stowarzyszenia Pro Musica Antiqua, a w tym

roku także Ministerstwo Obrony Narodowej.

Koncerty odbywają się w Archikatedrze Lubelskiej i przyciągają zawsze ogromne rzesze melomanów. W programie corocznie pojawiają się utwory o tematyce narodowej, czę-

MALARSTWO I GRAFIKA PROF. HE SHUIFY

Malarstwo i grafika prof. He Shuify ukazują świat sztuki Dalekiego Wschodu pełen bogactwa i piękna, którego tajemnicę warto odkrywać.

Sztuka chińska, należąca do najstarszych, związana z filozofią, propaguje poszanowanie i zachowanie tradycji oraz dążenie do perfekcji technicznego wykonania. Nadaje aktowi twórcemu moc kształtowania ducha, przez co ma wywołać u odbiorcy kontemplację piękną, przeżywanie harmonii natury. He Shuifa umieścił swą twórczość w tradycyjnym malarstwie chińskim. Przedstawienia kwiatów, ptaków są odrębnym kierunkiem, który ukształtował się od IX do XII w. podczas panowania dynastii Song. W tym okresie w Chinach działały trzy główne Akademie: w Kaifengu, w Nankinie oraz Akademia w Lin'an, dzisiaj Hangzhou. Nie bez znaczenia jest więc, że na kształt twórczej filozofii He Shuifa wpłynęła macierzysta uczelnia o tak długoletniej tradycji.

Absolwent Wydziału Malarstwa Chińskiej Akademii Sztuki w Hangzhou w swej twórczości spontanicznej i intuicjonalnej łączy ukazanie natury za pomocą minimalnych środków ze zmysłowością użytych barw. Sztuce tej przypisane jest oddawanie wrażenia i przeżyć wynikających z odczuwania i kontemplacji natury. Twórca skupia się przede wszystkim na duchowości i dlatego też w swoim artystycznym kształcie łączy malarstwo i poezję zapisaną ►

Fot. S. Sadowski

Połączone chóry Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i Orkiestra Koncertowa Wojska Polskiego pod dyr. ppłk. A. Czajkowskiego

sto znane pieśni, podejmowane przez wszystkich obecnych w świątyni.

W tym roku także nie zabrakło utworów patriotycznych w znakomitym wykonaniu solistów i Orkiestry Koncertowej Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego. Wśród prezentowanych utworów można było usłyszeć znane i popularne pieśni legionowe: *Wojenka, wojenka, Przybyli ułani pod okienko, Marsz Pierwszej Brygady* i wiele innych. Jednak głównym punktem koncertu było wykonanie dwóch utworów znakomitych kompozytorów polskich: Stanisława Moniuszki *II Litania Ostrobramskiej F-dur* i Karola Kurpińskiego *Te Deum D-dur*. Te wielkie dzieła polskiej literatury muzycznej szczególnie zasługują na pamięć i piękne interpretacje, jednak wykonywane są rzadko z powodu ogromnej obsady wykonawczej. Do takich właśnie należało wykonanie lubelskie. Pomysłodawcą programu był dyrygent koncertu ppłk Adam Czajkowski, który zaproponował ich wykonanie na orkiestrę dętą w opracowaniu Jerzego Dobrzańskiego. Utwory, w pierwotnej wersji przeznaczone na orkiestrę symfoniczną, zyskały niezwykle ciekawe barwy dźwiękowe i ekspresyjne w nowej instrumentacji. Obok orkiestry w prezbiterium Archikatedry stanęły dwa chóry akademickie: Uniwersytetu Medycznego, przygotowany przez dr hab. Monikę Mielko-Remiszewską i Politechniki Lubelskiej, przygotowany przez prof. Elżbietę Krzemińską.

Wystąpili także znakomici soliści: Barbara Żarnowiecka – sopran,

Aleksandra Resztik – sopran, Katarzyna Krzyżanowska – alt, Piotr Rafałko – tenor, Krzysztof Ciupiński – Świątek – tenor, Artur Janda – bas oraz Stanisław Tomanek – skrzypce. Niezwykle bogata obsada wykonawcza w pełni odpowiada monumentalnemu charakterowi hymnu *Te Deum*, ale doskonale oddaje również motoryczną precyzję mistrzowsko skonstruowanych fragmentów fugowanych. Dyrygent stworzył przemyślaną w każdym szczególe interpretację zróżnicowanych utworów z tej samej epoki, podkreślił subtelność i modlitewny charakter Litanii, a następnie w pełni ukazał majestatyczne brzmienie *Te Deum*. Publiczność zgromadzona w świątyni odbierała każdą frazę niezwykle uważnie, a oklaskom nie było końca.

Podczas corocznych koncertów narodowych wyraźnie nasuwa się refleksja, że cieszymy się z przynależności do Unii Europejskiej, ale nade wszystko czujemy dumę, że jesteśmy Polakami.

Elżbieta Krzemińska

Fot. Elżbieta Krzemińska

Od lewej: dr hab. M. Kolasa-Hladikova, dr P. Olech, dr A. Piekaroś-Padzińska, ad. B. Saulska, dr J. Ścibor, dr hab. M. Nowak, prof. nadzw.

Fot. Robert Fączek

Prof. He Shuifa podczas otwarcia Centrum Chińskiego na UMCS

Prof. He Shuifa

Ur. w 1946 r. w Hangzhou. W 1980 r. ukończył studia na specjalności Malarstwo Ptaków i Kwiatów na Wydziale Tradycyjnego Chińskiego Malarstwa, Chińskiej Akademii Sztuk. Poseł Rady Państwa Chińskiej Republiki Ludowej. Należy do Zarządu Chińskiego Stowarzyszenia Artystów. Wiceprzewodniczący Ligi Targów Sztuki Chińskiej Izby Handlowej, profesor Chińskiej Akademii Sztuk na Wydziale Kreacji Artystycznej. Prezes Instytucji pod nazwą Wielki Mur Chiński Malarstwo i Kaligrafia, wicedyrektor Chińskiego Twórczego Centrum Artystów Zhejiang, wiceprzewodniczący Związku Artystów, Twórców Prac Przedstawiających Kwiaty i Ptaki, członek Zarządu Stowarzyszenia Twórców Tradycyjnych Chińskich Pieczęci – Xiling, członek Komitetu Akademii Sztuk w Zhejiang, Ge-

neralny Dyrektor Klubu Tradycyjnego Malarstwa Chińskiego w Zhejiang, Honorowy Dziekan Instytucji Malarstwa i Kaligrafii Min Jian, Honorowy Dziekan Szkoły Nauczycieli Sztuki w Hangzhou.

Prace He Shuify znajdują się w wielu kolekcjach. Posiadają je m.in.: Chińskie Państwowe Muzeum Sztuki, Centrum Badań Tradycyjnego Chińskiego Malarstwa, Centralna Komisja Wojskowa, Wielka Hala Ludowa, Zi Guang Ge of Zhong Nan Hai, Qin Zhen Tang, Huai Ren Tang, Państwowy Dom Diaoyutai, Centrum Pamięci Mao Zedonga, Amerykańsko-Azjatyckie Muzeum Sztuki, Międzynarodowe Stowarzyszenie Artystów Japońskich, Stowarzyszenie Wschodnich Artystów Australii. He Shuifa jest autorem ponad 20 publikacji poświęconych sztuce malarstwa kwiatów i ptaków.

odręczną kaligrafią. Artysta nie stawia sobie jednak za cel ilustrowania treści literackich w realistycznym przedstawieniu, lecz zobrazowanie duchowości będącej filozofią Dalekiego Wschodu. W twórczości tego wybitnego artysty poezja i malarstwo stanowią integralną część. Jest on piewcą

obu muz jednocześnie. Obrazy He Shuifa maluje farbami wodnymi i tuszem na bazie naturalnych pigmentów na cienkim ryżowym papierze lub jedwabiu. Nie wykonuje uprzednio szkicu. Za każdym razem jest to precyzyjny ruch ręki mistrza poddany emocjonalnemu uniesieniu. Ten twórczy akt można

by porównać do tańca, gdzie technika pozwala na ujawnienie się emocji i synchronizację z muzyką.

W malarstwie He Shuify widoczny jest, oparty na tradycji chińskiej, szczególny związek pomiędzy czystym obrazowym malarstwem a umieszczonym na jego płaszczyźnie stemplem, czerwoną pieczęcią z nazwiskiem – swoistym podpisem autora dzieła, tekstem poetyckim czy też zawartymi literackimi treściami związanymi z obrazem. W tym przypadku kaligrafia i stemple są również jednym ze środków twórczej, plastycznej wypowiedzi.

Twórczość He Shuify to bogactwo i różnorodność natury, z którą artysta jest nierozdzielnie związany, z której czerpie natchnienie, i wyczuwalny przez odbiorcę wewnętrzny spokój. Swobodne operowanie plamą malarską, brak konturu daje poczucie nieograniczonej wolności. Przestrzeń bieli w kompozycji obrazu podkreślać ma istotę, piękno i nadane przez chińską kulturę, jak i samego autora, znaczenie „portretowanej” przyrody. Mimo tworzenia w tradycyjnym nurcie formalno-ideowym malarstwa chińskiego, sztuka tego artysty jest na wskroś indywidualna. Jest autentycznym wyrazem potrzeby tworzenia. Pasja twórcza od wczesnych lat życia, zgłębianie natury dało podłoże do nowatorskich kreacji artystycznych. Za pomocą tradycyjnych środków: atramentu, koloru, pędzla tzw. szczotki, cienkiego papierowego lub jedwabnego podłoża malarskiego prezentuje samego siebie, swoją postawę wobec życia, witalnością kreski – zachwyt nad cudem natury, swobodą ruchu pędzla – ekspresyjny, nieskrępowany temperament twórczy.

Dzieło artysty nie istnieje póki nie spotka się z jego odbiorcą. Twórca zamyka w swych dziełach duszę, a zapraszając do ich odbioru i kontemplacji, prosi widza, by otworzył również swoją duszę na zrozumienie jego twórczości i jego samego.

Dr hab. Maria Sękowska

MALARSTWO PROF. HE SHUIFY

Portal Naukowca

- ... być liderem zespołu badawczego?
- ... dobrze wypaść na konferencji zagranicznej?
- ... skutecznie aplikować o środki unijne?
- ... efektywnie koordynować projekt międzynarodowy?
- ... opublikować artykuł w zagranicznym czasopiśmie?

Jak...

- ... nawiązać i rozwijać współpracę z przemysłem?
- ... ocenić potencjał rynkowy wyników badań?
- ... zaplanować ochronę patentową wynalazków?
- ... przekonywać biznes do ambitnych projektów?
- ... spożytkować udział w targach wynalazczości?

PortalNaukowca.pl
darmowa platforma szkoleniowa dla naukowców

KAPITAŁ LUDZKI
CZŁOWIEK – NAJLEPSZA INWESTYCJA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

